

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΥΘΗΡΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ • ΙΟΥΛΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2017 • ΕΤΟΣ ΙΕ' • ΤΕΥΧΟΣ 47

Ἡ πνευματικὴ ἀνάπλασις τῆς ἀνθρωπότητος

Εὐλογημένα, εἰρηνικά, θεοχαρίτωτα καὶ δωρεοφόρα Χριστοῦγεννα!

Ἰερά καὶ ἅγια, φωταυγής καὶ μυσταγωγική εἶναι ἡ νύκτα τῶν Χριστογεννῶν. Ὁ ἱερός ὑμνογράφος, τὸ στόμα τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας, ἀναφωνεῖ σέ πανηγυρικό τόνο: «Μεγάλυνον ψυχὴ μου, τὸν ἐκ τῆς Παρθένου, Θεὸν σαρκὶ τεχθέντα. Μεγάλυνον ψυχὴ μου, τὸν ἐν τῷ Σπηλαίῳ, τεχθέντα Βασιλέα. Μεγάλυνον ψυχὴ μου, τὴν ἀγνήν Παρθένον, τὴν γεννησαμένην Χριστὸν τὸν Βασιλέα. Σήμερον ὁ Δεσπότης, τίκτεται ὡς βρέφος, ὑπὸ Μητρὸς Παρθένου. Σήμερον οἱ Ποιμένες, βλέπουσι τὸν Σωτῆρα, σπαργάνοις εἰλημένον, καὶ κείμενον ἐν Φάτνῃ. Σήμερον πᾶσα κτίσις, ἀγάλλεται καὶ χαίρει, ὅτι Χριστὸς ἐτέχθη, ἐκ τῆς Παρθένου Κόρης».

Δοξολογία μεγάλη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰς τὴν γῆν καὶ χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις παγκόσμια καὶ πανανθρώπινη διὰ τὸ τρισεμίγιστο αὐτὸ γεγονός τῆς Θείας ἐνανθρωπήσεως. Εἶναι πνευματικὴ καὶ λυτρωτικὴ ἡ χαρὰ τοῦ κόσμου καὶ τῆς ἀνθρωπότητος διὰ «τὴν ἀνάπλασιν τοῦ βροτείου γένους»,

ὅπως θὰ ἀκούσετε εἰς τὸν ἐπόμενον ἐπίκαιρο ὕμνο, τὸν ὁποῖο θὰ ἀποδώσωμε εὐθύς ἀμέσως εἰς τὴν ἀπλὴ γλῶσσα διὰ νά γίνῃ κατανοητός ἀπὸ ὅλους: «ὁ Προφήτης Ἀββακούμ, ψάλλοντας τὴν παλαιὰ ἐκείνη ἐποχὴ, προεμήνυσε τὴν ἀνάπλασι (καὶ πνευματικὴ ἀναγέννησι) τοῦ ἀνθρώπου γένους, ἀφοῦ ἀξιώθηκε νά ἰδῆ, κατὰ ἓνα ἀνέκφραστο τρόπο, μέ τὰ πνευματικά του μάτια τὸν τύπον Ἰακώβ (προορατικά) νέον βρέφος, τὸ Θεῖο Βρέφος, ποῦ προῆλθε ἀπὸ τὸ ἀλάξευτο ὄρος τῆς Παρθένου, τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ ποῦ ἦλθε εἰς τὸν κόσμον διὰ τὴν ἀνάπλασιν (καὶ ἀνόρθωσιν) τῶν λαῶν».

Ὁ κόσμος καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθησαν ἐν σοφίᾳ ἀπὸ τὸν Θεῖον Δημιουργόν, ἐδημιουργήθησαν «καλοὶ λίαν». Ἡ παράβασις τῆς θεϊ-

ας ἐντολῆς καὶ ἡ ἁμαρτία ἀμαύρωσαν «τὸ κατ' εἰκόνα Θεοῦ» τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀνέκοψαν τὴν φορὰν τοῦ πρὸς τὸ «καθ' ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ». Μετὰ τὴν προποταρικὴ ἁμαρτία καὶ ὁ κόσμος ἐφθάρη καὶ ἀλλοιώθηκε. «Ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν» (Ρωμ. 8, 22). «Ὁ κόσμος

ὅλος κείται ἐν τῷ πονηρῷ» πλέον, κατά τόν ἅγιον Εὐαγγελιστὴ Ἰωάννη (Α' Ἰωάν. 5, 19).

Τό θεῖο ὄραμα τοῦ Προφήτου Ἀββακούμ πραγματοποιεῖται μέ τήν ὑπερφυσική Γέννησι τοῦ Θεανθρώπου, ὁ ὁποῖος «**ἐξῆλθε εἰς ἀνάπλασιν λαῶν**». Ἡ ἀνθρωπότητα, ἡ ὁποία κατά τήν ἐποχή τοῦ Νῶε κατεστράφη ἀπό τόν φοβερό κατακλυσμό καί κατά τήν ἐποχή τοῦ Λῶτ κατεκάη μέ τήν φωτιά καί τό θειάφι, ἀναπλάσθηκε εἰς τό πρόσωπον τοῦ σαρκωθέντος Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ καί τό ἀπολυτρωτικό καί ἀναπλαστικό μήνυμα τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου μεταλαμπαδεύθηκε καί μεταλαμπαδεύεται ἀκόμη εἰς πᾶσαν τήν γῆν, ἀπό τῶν περάτων ἕως τῶν περάτων τῆς Οἰκουμένης.

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Τό λυπηρό καί ἀνησυχητικό εἶναι ὅτι μετά παρέλευσι δύο χιλιετιῶν, 20 αἰῶνων ζωῆς καί δράσεως τοῦ Ὁρθόδοξου Χριστιανισμοῦ εἰς τόν πλανήτην μας, δέν καταυγάζει τό φῶς τοῦ Χριστοῦ ὀλόκληρη τήν Οἰκουμένη. Οἱ μακράν τοῦ Θεοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας ἀνθρωποὶ σήμερα, ὄχι μόνο δέν ἐνδιαφέρονται διά τήν διάσωσιν τοῦ «**κατ' εἰκόνα**» καί τήν ἐπίτευξιν τοῦ «**καθ' ὁμοίωσιν**», περιφρονοῦν δηλ. τό κατά φύσιν καί ἀπαξιῶνουν τό ὑπέρ φύσιν, ἀλλά καί ἐπιδίδκουν τήν ἀφύσικη, τήν παρά φύσιν ζωή, τήν ἀντίθετη πρός τοὺς θεῖους νόμους τοῦ Πανσόφου Δημιουργοῦ μας, ἀνώμαλη καί ἀκατάστατη ζωή, ἡ ὁποία κάθε ἄλλο παρά εὐτυχία, εἰρήνη, πρόοδο, πνευματική ἀνοδο καί προκοπή ὑπόσχεται.

Ἀπέχουμε πολύ ἀκόμη ἀπό τήν πραγμάτωσι τοῦ Θείου Λόγου, τῆς Θείας προρρήσεως «**...καί γενήσεται μία ποιμνή, εἰς ποιμῆν**» (Ἰωαν. 10, 16), ἡ ὁποία προϋποθέτει τήν συναξί ὄλων τῶν λογικῶν προβάτων τοῦ Χριστοῦ ἐντός τῆς ἁγίας Μάνδρας τῆς Μιάς, Ἀγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, τῆς Ἀγίας Ὁρθόδοξου ἡμῶν Ἐκκλησίας. Καί ὄχι τήν ἐνταξί τους στήν ὁποία χριστιανική κοινότητα, ἡ ὁποία σφετερίζεται καί οἰκειοποιεῖται τόν θεῖο ὄρο «**Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ**», ὡσάν τὰ ὑπάρχουν πολλές καί ἀκοινωνήτες μεταξύ των «Ἐκκλησίες» καί ὄχι ἡ Μία καί Μόνη τοῦ Χριστοῦ Ἀγία τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησία, ἡ Ἐκκλησία τῆς Πεντηκοστῆς.

Αὐτή εἶναι ἡ **ἀπερίτμητη καί σώζουσα ἀληθεια ἐπὶ Ἐκκλησίας, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησιο-**

λογία, ὅσο καί ἂν ἐνοχλοῦνται καί ταρασσονται οἱ ὀπαδοί τῆς παναιρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καί οἱ νοσταλγοί καί «ἀχθηφόροι» τῆς ἰδέας τῆς Πανθηρησκείας.

Καί πλανῶνται πλάνην οἰκτράν ὅσοι μέ τίς Διαθηρησκειακές συνάξεις καί συμπροσευχές νομίζουν ὅτι θά κατορθώσουν κάτι καί ὅτι θά ἀλλάξουν καί θά «φωτίσουν» μέ τόν τρόπο αὐτό τόν κόσμο καί τήν ἀνθρωπότητα.

Ὁ ἀείμνηστος Ἁγιοεῖτης Γέροντας π. Γεώργιος Γρηγοριάτης, Κυθήριος τήν καταγωγή, ἔλεγε τά ἀκόλουθα σέ ἐπικαιρες Χριστουγεννιάτικες ὁμιλίες του εἰς τήν τράπεζα τῆς Ἱ. Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἁγίου Ὁρους, τά ὁποῖα παρακαλῶ ἰδιαίτερα νά προσέξωμε:

«...Ζοῦμε σέ ἓνα κόσμο γεμᾶτο σύγχυσι. Ὁμως μέσα σ' αὐτόν τόν κόσμο πού ἔχει τόση σύγχυσι, τόση ἀβεβαιότητα, τόσο ἄγχος, τόση ἀνασφάλεια, πού ὅλα εἶναι τόσο ρευστά καί τόσο μάταια, αὐτός ὁ ὁποῖος ἔχει τόν Χριστό μέσα του ἔχει ἀσφάλεια, ἔχει εἰρήνη, ἔχει βεβαιότητα, εἶναι ἤδη μολιασμένοι μέσα στόν Θεό καί μέσα στήν αἰωνιότητα τοῦ Θεοῦ.

...Σέ τέτοιες μεγάλες ἡμέρες δέν μπορούμε νά σκεφτόμαστε ἐγωϊστικά μόνο τόν ἑαυτό μας. Σκεφτόμαστε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους πού πάσχουν, ὅλους τοὺς ἀνθρώπους πού πονοῦν, ὅλους τοὺς ἀνθρώπους πού δέν γνωρίζουν τόν Χριστό. Καί γι' αὐτό, σήμερα ἰδιαίτερως, ἡ προσευχή μας ἄς εἶναι γιά ὅλο τόν κόσμο. Ἄς παρακαλέσωμε τόν Κύριο, τὸ Θεῖον Βρέφος, πού παρ' ὅλα αὐτά εἶναι ὁ Βασιλεὺς τοῦ οὐρανοῦ καί τῆς γῆς, νά σηκώσει ἐκεῖνο τό εὐλογημένο χεράκι Του καί νά εὐλογήσῃ τόν κόσμο, τόν τετραπέρατο κόσμο. Νά εὐλογήσῃ ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς γῆς, ὅλα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου. Νά εὐλογήσῃ τήν ἁγία μας Ὁρθόδοξε Ἐκκλησία, τήν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς σταυρωμένη καί διωκομένη. Νά εὐλογήσῃ τοὺς μάρτυρες Ὁρθόδοξους Χριστιανούς, πού εἶναι στίς φυλακές καί στά στρατόπεδα συγκεντρώσεως γιά τήν ἀγάπη τοῦ Ἐσταυρωμένου Κυρίου, τοῦ σήμερον νηπιόσαντος Θεοῦ. Νά εὐλογήσῃ τοὺς ὑποδοῦλους Ἑλληνας ἀδελφούς μας τῆς Κύπρου, τῆς Βορείου Ἡπείρου, τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καί ὅπου ἀλλοῦ. Νά εὐλογήσῃ τὰ νιάτα μας, τὰ ὁποῖα σήμερα περνοῦν αὐτὴ τὴν μεγάλη δυσκολία τῆς ἐλλείψεως προσανατολι-

Η ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΤΟ ΓΕΝΟΣ ΜΑΣ

Όμιλία στην Κληρικολαϊκή Σύναξι της Ι.Μ. Κυθήρων στην 1. Μονή Παναγίας Μυτιδιώτισσας 15-7-2017 του Πανσοφ. Αρχιμανδρίτου π. Άμβροσιου Γκουρβέλου (ἀποσπάσματα).

«...Από τό πολλά πού ἔχουν γραφεῖ, ἐπέλεξα νά ἐπικεντρώσω τό λόγο σέ πέντε σημεία, στά ὁποῖα ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία προσέφερε τόσα πολλά στό Γένος μας καί σχετίζονται κυρίως μέ τήν ἐποχή τῆς μακραιώνης δουλείας στούς Τούρκους ἀλλά καί τούς Ἐνετούς.

Τό πρῶτο σημεῖο εἶναι τό ὄραμα τῆς Ἀγιότητος. Ἡ Ἐκκλησία διέσωσε τό μοντέλο τῆς ἀληθινῆς ἀνθρώπινης καταξίωσης καί ὁλοκλήρωσης, πού εἶναι ἡ ἀγιότητα. Τό βασικό ἐρώτημα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ποιός εἶναι, ποιός τόν ἐφτιαξε, γιατί ζεῖ καί πού πορεύεται. Στά ἐρωτήματα αὐτά, τά λεγόμενα ὑπαρξιακά, μόνο ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ δίνει πειστική ἀπάντηση. Εἴμαστε εἰκόνες καί παιδιά τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος μᾶς ἔφερε στόν κόσμο αὐτό γιά νά μοιραστοῦμε τήν χαρά τῆς κοινωνίας μαζί Του. Σκοπός τῆς ζωῆς αὐτῆς εἶναι νά ζήσουμε μαζί Του ἐν ἀγάπῃ καί μαζί μέ τίς ἄλλες εἰκόνες Του, δηλαδή τούς συνανθρώπους μας, μέ ἀγάπη καί αὐτό συνεχίζεται πιο ἔντονα καί ὁλοκληρωτικά στήν ἄλλη ζωή, τήν αἰώνια, ἀφοῦ ἡ ζωή πού μᾶς χάρισε ὁ Θεός δέν σταματᾷ ποτέ. Ὅπως ὁ Θεός εἶναι αἰώνιος, ἔτσι καί ὅποιοι εἶναι ἐνωμένοι μαζί Του γίνονται αἰώνιοι. Οἱ Ἅγιοι τῆς κάθε ἐποχῆς εἶναι ἡ συνέχεια καί ἡ ζωντανή παρουσία τοῦ Χριστοῦ στό κάθε παρόν, στό σήμερα.

...Ἄλλά **στό ὄραμα τῆς Ἀγιότητος** ὡς τρόπου ζωῆς τῶν Ὁρθοδόξων Ἑλλήνων **βοήθησε ἰδιαίτερος τό πνευματικό κίνημα τῶν Κολυβάδων Πατέρων**, τό ὁποῖο ξεκίνησε λίγο μετά τό 1750. Ὁ ὅρος Κολυβάδες ἀφορᾷ τούς Ἅγιους καί τούς λοιπούς Μοναχοῦς, πού ἀπό τό Ἅγιον Ὅρος ξεχύθηκαν σ' ὀλόκληρο τό Αἰγαῖο, ἰδρύοντας Μοναστήρια στά ὁποῖα οἱ ἀνθρώποι μάθαιναν μέ τήν διδασκαλία καί πειθόνταν μέ τό παράδειγμα τῶν Μοναχῶν, ὅτι ἡ ζωή πού μᾶς χάρισε ὁ Θεός δέν

εἶναι μιζέρια καί κακομοιριά, ἀλλά δρόμος, πού μέσα ἀπό τήν θυσιαστική ἀγάπη καί τήν ἀλληλοσυγχώρηση ὁδηγεῖ στήν ἀληθινή χαρά καί ἐσωτερική πληρότητα, ὅτι ἔστω κι ἂν ἐξωτερικά

ὑπάρχουν τύραννοι ἐσωτερικά μπορεί καθένας νά ζεῖ ἐλεύθερος. Οἱ Κολυβάδες Ἅγιοι μέ κορυφαίους τόν Ἅγιο Μακάριο Ἐπίσκοπο Κορίνθου καί τόν Ἅγιο Νικόδημο τόν Ἁγιορείτη προσέφεραν πάρα πολλά στό υπόδουλο καί πονεμένο Γένος μας.

2) **Τό δεύτερο σημεῖο**, πού ἤθελα νά σᾶς μιλήσω σχετικά μέ τήν προσφορά τῆς Ἐκκλησίας στό Γένος τῶν Ἑλλήνων, εἶναι **ἡ ἀγάπη γιά τήν παιδεία καί τήν γλώσσα**, πού καλλιεργήθηκε συστηματικά ἀπό τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία διαχρονικῶς καί ἰδιαίτερα στήν ἐποχή τῆς Τουρκοκρατίας. Τό ὅτι μέσα στήν Ἐκκλησία διατηρήθηκε ἡ γλώσσα ὅλα αὐτά τά δύσκολα χρόνια καί ὅτι οἱ περισσότεροι δάσκαλοι ἦταν Ἱερεῖς καί Μοναχοί, αὐτό εἶναι ἀδιαμφισβήτητη ἱστορική ἀλήθεια. Ἀλλά καί σήμερα σέ ποῖο ἄλλο χώρο ἀκούγεται ἡ γλώσσα μας ἀνόθευτη, παρά στίς Ἐκκλησίες καί τά Μοναστήρια μας;

Ἐπειδή ὁ χρόνος εἶναι πολῦτιμος θά ἀναφερθῶ σέ ὠρισμένα στοιχεῖα, ἐνδεικτικά τῆς μεγάλης προσφορᾶς τῆς Ἐκκλησίας στό θέμα

Συνέχεια στή σελ. 4.

αυτό, καθ' ὅσον, **«μέ τήν πορεία καί τήν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας κατά τήν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας, ἦτο συνυφασμένη καί ἡ ἱστορία τῆς Παιδείας, ἀφοῦ οἱ περισσότεροί διδάσκαλοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἦταν κληρικοί»** (Ἀποστ. Βακαλοπούλου, μν. ἔργ. Τ. Β' σ. 220).

Ἡ ἴδρυση τῆς Πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας, τῆς Μεγάλης δηλαδή τοῦ **Γένους Σχολῆς**, ἀμέσως μετά τήν ἄλωση, ὑπῆρξε προσφορά ἀνυπολόγιστου ἀξίας γιά τό Γένος μας. Σ' αὐτή ἐφοίτησαν ἑκατοντάδες νέων ἀπό πολλές περιοχές τῆς Ἑλλάδος καί τῶν Βαλκανίων καί ἐξ αὐτῆς ἀνε-

δείχθησαν πολλοί πολιτικοί, θρησκευτικοί καί κοινωνικοί ἡγέτες. Ἐπιπλέον ἡ ἴδρυση καί λειτουργία τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου, στό ὁποῖο ἐκτυπώνονταν καί διανέμονταν δωρεάν βιβλία μέσω τῶν Ἱερῶν Ναῶν καί Μονῶν γιά νά φωτίζονται οἱ Ἑλληνόπαιδες.

Μιλώντας κανεῖς γιά Ἐκκλησία καί γλῶσσα στά χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας δέν μπορεί νά μή ἀναφερθῆ στό **Κρυφό Σχολεῖο**. Γνωστό σέ ὅλους τυγχάνει ὅτι πολλά κατά καιρούς ἔχουν γραφεῖ γιά τήν ὑπαρξή του καί τήν προσφορά του.

...Ὁ μέγας διδάχος τοῦ Γένους μας, ὁ Ἅγιος Ἱερομάρτυς Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, ὁ Ἐθνομάρτυρας καί Ἐθνοκήρυκας, ἀναλώθηκε στόν ἀγῶνα γιά νά σώσει τήν Ὀρθοδοξία καί τή γλῶσσα. Ποτέ δέν ξεχώρισε αὐτά τά δύο. **Εἶδε στήν ἐνότητά τους τήν ταυτότητα τῆς Ἑλληνικῆς συνειδήσεως.**

...Μέ τά κηρύγματά του ἀφύπνισε τό ὑπόδου-

λο Ἔθνος καί μέ ὑπεράνθρωπες προσπάθειες ἐπανάφερε τούς Ἕλληνες στόν σωστό δρόμο. Ἀπέτρεψε τόν ἐξισλαμισμό καί πολλούς ἐξισλαμισθέντες Ἕλληνες ἐπανάφερε στόν Χριστιανισμό. Κατά τίς τέσσερις περιόδους του καί μέ ἐνέργειές του χτίστηκαν 210 Ἑλληνικά Σχολεῖα καί ἄρχισαν νά λειτουργοῦν 1100 ἄλλα κατώτερα, ὅπου ἐδιδάσκετο ἡ ἀνάγνωση καί ἡ γραφή. Ἴσως λίγοι γνωρίζουν ὅτι ἦταν ὁ οἰκολόγος Ἅγιος, πού προέτρεπε τούς ἀνθρώπους νά σέβονται τήν κτίση καί νά φυτεύουν δένδρα. Ἐγινε ὁ φωτιστής καί ἀναβαπτιστής τῆς Ἑλλάδος, ὁ Πρόδρομος τοῦ 21. Ἔτσι λειτούργησε δυναμικά, σταθερά, μαρτυρικά ἡ Ἐκκλησία γιά νά σημειώσῃ ὁ Βυζαντινολόγος Στῆβεν Ράνσιμαν, **«ὄτι ἡ Ἐκκλησία ἦταν ἡ πνευματική κολυμβήθρα γιά τόν συνεχή ἀναβαπτισμό τοῦ Γένους στήν παράδοσή του»**.

3) **Τό τρίτο σημεῖο πού ἤθελα νά τονίσω εἶναι ἡ προσφορά τῆς Ἐκκλησίας στήν κοινωνική συνοχή μέσα ἀπό τήν ἐνίσχυση τῆς οἰκογένειας καί τήν διατήρηση τῆς παραδόσεως.** Ὄταν ὁ Μωάμεθ ὁ πορθητής γιά τούς δικούς του λόγους ἔδινε προνόμια στήν Ἐκκλησία, πού ἀφοροῦσαν καί θέματα οἰκογενειακοῦ δικαίου, ἀθελά του ἔδινε τήν δυνατότητα στήν Ἐκκλησία καί τούς Κληρικούς νά διαφυλάξουν τόν θεσμό τῆς οἰκογένειας καί τήν συνοχή τῆς κοινωνίας, διότι οἱ Ἀρχιερεῖς καί οἱ Ἱερεῖς ἐπέλυαν μέ βάση τόν Νόμο τοῦ Θεοῦ τίς διαφορές καί τά προβλήματα, πού ἀναφύονταν στίς τοπικές κοινωνίες, στίς οἰκογένειες, ἀλλά καί εὐρύτερα, τούς ὑπόδουλους Ὀρθοδόξους Ἕλληνες.

4) **Τό τέταρτο σημεῖο εἶναι ἡ παρουσία τῶν Νεομαρτύρων καί ἐν πολλοῖς Ἐθνομαρτύρων**, πού ἐνίσχυσαν τό πνεῦμα τοῦ ἠρωϊσμοῦ στούς ὑπόδουλους Ἕλληνες. Ὡς γνωστόν Νεομάρτυρες εἶναι ἡ χορεία τῶν Ἁγίων πού μαρτύρησαν γιά τόν Χριστό κατά τήν Τουρκοκρατία. Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης τούς ἐγκωμιάζει καί δικαίως καί ἀψεудῶς τούς ὀνομάζει **«δόξα καί καύχημα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας... καί παράδειγμα ὑπομονῆς εἰς ὅλους τούς Ὀρθοδόξους Χριστιανούς ὅπου τυραννοῦνται ὑποκάτω εἰς τόν βαρύν ζυγόν τῆς αἰχμαλωσίας»**.

...Κάθε Νεομάρτυς ἦταν ἓνα ἰσχυρό ἀνάχωμα στήν πλημμύρα τοῦ ἐξισλαμισμοῦ καί ἐκτουρκισμοῦ. **Χωρίς τούς Νεομάρτυρες εἶναι ἀμφίβολο**

ἐάν θά διατηροῦνταν ἡ Ὁρθοδοξία καί ὁ Ἑλληνισμός.

5) Καί τό πέμπτο καί τελευταῖο σημεῖο εἶναι ὅτι διὰ τῆς Ἐκκλησίας διασώθηκε ἡ ἐθνική συνείδηση τῶν Ἑλλήνων. Τί θά ἤμασταν ὡς Ἔθνος χωρίς τό Χριστό; Ἀπλά, δέ θά ἤμασταν Ἕλληνες. Ὁ Χριστός ἔρχεται στή γῆ μας, ὅταν ὁ Ἑλληνισμός βρίσκεται σέ παρακμή ἠθική, πολιτιστική ἀλλά καί ἐθνική, μιά καί εἶναι ὑπόδουλος στούς Ρωμαίους. Ὁ Χριστιανισμός γίνεται ἡ ψυχή, πού δίνει νέα πνοή στό σῶμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, πού ψυχορραγεῖ καί δημιουργεῖ τίς προϋποθέσεις, γιά νά μεγαλοουργήσει στή Βυζαντινή Αὐτοκρατορία, νά ὑπομείνει καρτερικά τά 400 χρόνια τῆς δουλείας καί νά προχωρήσει στήν Ἐπανάσταση τοῦ 1821.

Ἡ Ὁρθόδοξη Πίστη μπόλιασε μέ κάτι τό πολύ οὐσιαστικό τήν ἑλληνική ψυχή. Στήν καλλιέργεια τοῦ γενναίου φρονήματος, τῆς ἀπάρνησης τοῦ ἑαυτοῦ, τῆς ἄρσης τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, στήν προσωπική μας ζωή. Στήν συνειδητοποίηση ὅτι **διὰ τοῦ Σταυροῦ περνοῦμε στήν χαρά τῆς Ἀναστάσεως.**

Τί θά ἤμασταν σήμερα, ἂν κάποιοι εὐλογημένοι «τρελοί», μέ ἀρχηγούς τοῦς Κληρικούς μας

δέν ἔκαναν τήν Ἐπανάσταση τοῦ 1821; Ἄν ζούσαμε, θά ἤμασταν πιθανόν γενίτσαροι, ἀρνησῆθρησκοι μέ τούρκικο φέσι ἢ φερετζέ. Θά εἴχαμε χάσει καί πατρίδα καί πίστη. Θά μᾶς κυβερνοῦσαν δικτάτορες, ὅπως ὅλα σχεδόν τά μουσουλμανικά κράτη. Οἱ γυναῖκες θά ἦταν δευτέρας κατηγορίας πολίτες. Ἡ συγγνώμη, ὁ διάλογος, ἡ ὑποχώρηση, ἡ ἀγάπη, ἡ μετάνοια, ἡ θρησκευτική καί πολιτισμική ἀνοχή θά ἦταν ἀπαγορευμένες ἔννοιες καί καταστάσεις γιά ὅλους μας.

...Εἴμαστε Ἕλληνες λόγῳ τῆς Ἐκκλησίας μας. Οὐσιαστικά ἡ ἔννοια τοῦ Ἕλληνοῦ ταυτίστηκε μέ τήν ἔννοια τοῦ Ὁρθοδόξου. Γιά ὅσους

Συνέχεια στή σελ. 7.

Συνέχεια ἀπό τή σελ. 2.

σμοῦ... Ὁ Κύριος νά δώσῃ τήν εὐλογία Του σέ ὅλους μας».

Ἀδελφοί μου,

Ἡ ἀνάπλασις τοῦ κόσμου καί τῶν ἀνθρώπων, ἡ ἀνάπλασις καί πνευματική ἀναγέννησις ὅλων μας γίνεται μόνον ἐν τῷ γεννηθέντι ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας Σωτῆρι Χριστῷ. Αὐτό προϋποθέτει τήν διὰ τῆς μετανοίας ἀναγέννησι καί ἀνακαινίσι τοῦ νοῦ καί τῆς καρδίας μας, τήν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι χαρίτωσί μας, πλοῦσιο τόν θεῖο φωτισμό καί σταθερή καί ἀποφασιστική πορεία εἰς τόν σταυροαναστάσιμο δρόμο τῆς πνευματικῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς διὰ τήν ἐπίτευξι, μέ τήν βοήθεια καί τήν δύναμι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ὑψηλοῦ καί θεῖου στόχου τοῦ ἁγιασμοῦ καί τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας μας.

Εὐχόμενος ἀπό καρδίας εἰς ὅλους τοῦς ἀγαπητούς μας Κυθηρίους καί Ἀντικυθηρίους, τοῦς ἐνταῦθα καί ἀπανταχοῦ τῆς γῆς διαβιούντας καί ἐργαζομένους καί εἰς ὅλα τά πνευματικά μας ἐν Κυρίῳ τέκνα, τά ἐγγύς καί τά μακράν, καί ἰδιαίτερως τοῦς ἀγαπητούς μας ναυτικούς, πού διασχίζουν τά πέλαγα καί τοῦς ὠκεανούς ὅλου τοῦ κόσμου, τηλαυγῆ τόν Θεῖο φωτισμό εἰς τήν ζωὴν καί τά ἔργα τους καί τήν σύν Θεῷ κατόρθωσιν τῆς πνευματικῆς των ἀναπλάσεως, καθώς ἐπίσης ἔτη πολλά καί εὐλογημένα, καλὴν ὑγίειαν καί πλοῦσια τά βιοτικά καί πνευματικά ἀγαθά, εὐλογημένα δέ καί εἰρηνικά τά ἅγια Χριστούγεννα καί τό Ἅγιο Δωδεκάημερο, διατελῶ,

Μέ Χριστουγεννιάτικες εὐχές καί ἀγάπη
Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Κυθῆρων Σεραφεῖμ

Προσφώνησις τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχου μας Σεραφεῖμ κατά τήν ἑναρξιν τῆς Κληροικολαϊκῆς Συνελεύσεως

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί καί Συλλειτουργοί,
Ἀξιότιμε κ. Διοικητά τοῦ Πυροσβεστικοῦ
Σώματος Κυθήρων,

Ἀξιότιμοι κκ. Ἐκκλησιαστικοί Σύμβουλοι, Ἱε-
ροψάλτες καί Μέλη τοῦ Γεν. Φιλ. Ταμείου καί
τῶν Ἑρανικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτροπῶν,

Ἐλλογιμῶτατοι κύριοι Καθηγητές καί Διδά-
σκαλοι,

Ἀδελφοί μου Χριστιανοί,
Χαίρετε ἐν Κυρίῳ!

Μέσα στή θερινή αὐτή περίοδο καί τόν καύ-
σωνα τοῦ καλοκαιριοῦ πραγματοποιοῦμε μέ
τήν Χάρι καί τήν εὐλογία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ
Χριστοῦ καί τίς εὐχές τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς
Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τῶν ὁποίων τήν ἱε-
ρή μνήμη ἐπιτελοῦμε, τήν καθιερωμένη ἀπό

ρινῶν μηνῶν ἔχει τίς ὑποχρεώσεις του γιά τούς
συμπολίτες μας (τέλεισις Ἱερῶν Μυστηρίων καί
ἄλλες ἐκτακτες περιπτώσεις, ἐκδηλώσεις τοῦ
Δήμου, φιλοξενία οἰκείων καί συγγενικῶν προ-
σώπων, καθήκοντα σέ ἐνοικιαζόμενα σπίτια καί
διαμερίσματά τους, ἀπασχολήσεις σέ τουριστι-
κά καταστήματα κ.λπ.). Καί σ' αὐτό ἰδιαίτερα τό
καλοκαίρι ἔχει ἀνέλπιστα προσεθεῖ καί τό ὀξύ-
τατο συγκοινωνιακό πρόβλημα μέ τήν ἀκίνητο-
ποίησι τοῦ περιφερειακοῦ μας πλοίου, γεγονός
πού ὅλους μᾶς στεναχωρεῖ καί ὑποβάθμισε σο-
βαρά τήν τουριστική κίνησι τῶν νησιῶν μας Κυ-
θήρων καί Ἀντικυθήρων.

Ὅμως, μ' αὐτές τίς δυσκολίες εἴμαστε ἐδῶ,
ὅσοι μπορέσαμε νά τίς ξεπεράσουμε, γιά νά
ἀσχοληθοῦμε μέ δυό σοβαρά πνευματικά θέ-
ματα πού ἀφοροῦν τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία
μας καί τήν Ἑλληνορθόδοξη Πατρίδα μας.

Δύο ἐκλεκτοί ὁμιλητές - εἰσηγητές ἀναπα-
κριθήκαν εὐγενῶς στήν πρόσκλησί μας καί βρί-
σκονται ἀνάμεσά μας γιά νά μᾶς παραθέσουν
τήν ἀποψινή πλούσια πνευματική μας πανδαι-
σία.

Ὁ ἕνας εἶναι ὁ **Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης
π. Ἀμβρόσιος Γκουρβέλος, Ἱεροκῆρυξ καί
Προϊστάμενος τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ
Εὐαγγελιστρίας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πατρῶν**
καί στέλεχος τῶν Μητροπολιτικῶν Γραφείων.
Ἦλθε μέ τήν σεπτή εὐλογία τοῦ σεβαστοῦ καί
προσφιλεστάτου μοι Μητροπολίτου Πατρῶν κ.
Χρυσοστόμου διά νά ἀναπτύξη τό λιάν ἐνδια-
φέρον θέμα: «**Ἡ διαχρονική προσφορά τῆς
Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας στό Ἑλληνορθόδοξο
Γένος μας**». Εἶναι ταλαντούχος Ἱεροκῆρυξ καί
ὁμιλητής καί τόν ἀπολαμβάνουμε συχνά ἐδῶ
στά Κύθηρα, μέσω τοῦ τηλεοπτικοῦ σταθμοῦ
«Λύχνος» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πατρῶν.

Καί ὁ ἕτερος ὁμιλητής - εἰσηγητής εἶναι ὁ
**Ἐλλογιμώτατος κ. Κων/νος Χολέβας, Πολιτι-
κός Ἐπιστήμων καί διακεκριμένος συγγρα-
φέας**, ἐκλεκτός συνεργάτης τῆς Ἱερᾶς Συνό-

δεκαετίες Κληροικολαϊκή μας Σύναξι στήν Πα-
ναγιοσκέπαστη Μονή τῆς Παναγίας μας τῆς
Μυρτιδιώτισσας. Ἀπό τήν περυσινή μας Σύνα-
ξι εἶχαμε ἀποφασίσει νά συναθροιστοῦμε ἐκ
περιτροπῆς τή μιά φορά στό βόρειο τμήμα τοῦ
νησιοῦ, στή Μονή τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου καί
τήν ἄλλη στό νοτιοδυτικό, ἐδῶ στή Μυρτιδιώ-
τισσά μας, τήν πνευματική Ἀκρόπολι τοῦ νη-
σιοῦ μας.

Βέβαια, τό κάθε Σαββατοκύριακο τῶν θε-

δου της Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί τῶν Ἐπιστημονικῶν Ἐκδόσεων αὐτῆς, καθώς ἐπίσης καί τῶν Ραδιοφωνικῶν Σταθμῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί τῆς Πειραικῆς Ἐκκλησίας. Τό θέμα τῆς εἰσηγήσεώς του εἶναι: **«Ἡ Ἑλληνορθόδοξη Παράδοσι. Ρίζωμα στό Παρελθόν. Προοπτική γιά τό μέλλον»**. Πολύ σπουδαῖο, καίριο, νευραλγικό γιά τήν Ἐκκλησιαστική καί τήν Ἐθνική μας ζωή καί κληρονομιά, πολύ σημαντικό γιά τό παρόν καί τό μέλλον τῆς Ἑλληνορθοδόξου Πατρίδος μας.

Ἅγιοι Πατέρες καί ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Καί τά δύο θέματα εἶναι βασικά καί θεμελιώδη γιά τόν ἐκκλησιαστικό - πνευματικό καί τόν ἐθνικό μας βίο. Εἶναι σέ ὄλους μας γνωστόν ὅτι ἐμφανῶς καί ἀφανῶς, ἐπισημῶς καί ἀνεπισημῶς βάλλονται, τόσον ἡ Ἁγιωτάτη Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας, ὅσον καί ἡ φιλιτάτη Ἑλληνορθόδοξη Πατρίδα μας. Ἀμφότερες, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί ἡ Ἑλληνική μας Πατρίδα, δέχονται διαρκῶς τά πεπρωμένα βέλη τῶν ὀρατῶν καί τῶν ἀοράτων ἐχθρῶν τους. Τίς ὀργανωμένες καί συντονισμένες ἐπιθέσεις καί προσβολές τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων καί τῶν ὀργάνων τοῦ σκότους.

Εἶναι καί οἱ δύο τους γνήσιοι φορεῖς, ἡ μέν Ἁγιωτάτη Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας, ἡ Μία καί Μόνη Ἁγία, Καθολική καί Ἀποστολική Ἐκκλησία, ἡ ὁποία σαφῶς διακρίνεται καί διαχωρίζεται ἀπό τίς διάφορες χριστιανικές ὁμολογίες καί κοινότητες καί ἀπό τίς αἰρετικές παραφυάδες, εἶναι ὁ φορεῦς τῆς σωζούσης καί ἀπερίμητης Θεῆς Ἀληθείας καί τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως καί Κληρονομίας, ἡ δέ φιλιτάτη καί μαρτυρική Πατρίδα μας ὁ φορεῦς τῆς Ἑλληνορθοδόξου Παραδόσεως καί παρακαταθήκης. «Μέσα μας τρέχει ἡρώων αἷμα, εἴμαστε ἀπόγονοι Μαρτύρων».

Εἶναι ἐπιτακτική ἀνάγκη νά ἐνθυμούμαστε διαρκῶς τήν ἀνεκτίμητη διαχρονική προσφορά τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας στό Ἑλληνορθόδοξο Γένος μας, μέσα στούς ταραγμένους καί συγκεχυμένους καιρούς, πού ζοῦμε καί συχνά παρατηροῦμε πῶς ἀψήφιστα καί ἀνελέητα διαγράφεται ἡ παραχαράσσεται καί παραποιεῖται ἡ ἀλήθεια, πού ἀφορᾷ στή θυσιαστική προσφορά τῆς Μητέρας καί τροφοῦ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας στήν δοξασμένη, ἀλλά καί πολύπαθη πατρίδα μας. Δέν εἶναι μόνο τά συσ-

Συνέχεια στή σελ. 8.

Συνέχεια ἀπό τή σελ. 5.

λόγω τῶν καταπίεσεων καί τῆς μακρᾶς δουλείας ἀλλάξαν πίστη καί ἐγίναν Μουσουλμάνοι, οἱ πρόγονοί μας ἔλεγαν ὅτι «τούρκεψαν», δηλαδή ἐγίναν Τούρκοι, ἔπαυσαν νά εἶναι καί Ἕλληνες.

Σεβασμῶτατε, Πατέρες καί ἀδελφοί μου,

...Ἐμεῖς οἱ Νεοέλληνες τί ὄραμα ἔχουμε, ἂν ἔχουμε, γιά τήν ὠραία καί ἔνδοξη πατρίδα μας; Σήμερα ὁ λαός μας ἔχει κλειστεῖ στόν ἑαυτό του, μέσα ἀπό μιά μακρόχρονη, συστηματική ἀποκοπή ἀπό τίς ἑλληνορθόδοξες ρίζες του καί δέν διακρίνει πέρα ἀπό τόν ἑαυτό του. Ὄταν τό 1985 γνώρισα τόν Ἅγιο Παῖσιο, ρώτησε τήν παρέα μας: «Θά τήν πάρουμε παλληκάρια τήν Πόλη;» Μπήκε στό κελλί του νά μᾶς φέρει εὐλογίες καί ἐμεῖς μεταξύ μας γελάγαμε μέ τήν ἐρώτηση. Βγαίνει ἀπό τό κελλί του καί χαμογελώντας μᾶς λέει «παλληκάρια τῆς φακῆς! Θά μᾶς τήν δώσουν, δέ θά τήν πάρουμε» καί συνέχισε: «Ἐσεῖς θά δεῖτε τίς ἀσχημες μέρες, ἀλλά θά δεῖτε καί τίς

καλύτερες». Τί ἐννοοῦσε ὁ Ἅγιος Γέροντας; Ἐμεῖς δέν γνωρίζουμε, τί ἔχει ὀρίσει ὁ Θεός γιά τήν ἐπίγεια Πόλη καί γιά τήν ἐπίγεια ἀγία-Σοφία. Ἀνεξερεύνητες οἱ βουλές τοῦ Θεοῦ. Τά γεγονότα τρέχουν καί ὀφείλουμε νά βλέπουμε. Αὐτό προϋποθέτει γνώση καί καθαρότητα καρδιάς, ἀλλά καί ἐτοιμότητα. Ἐχουμε ἀνάγκη ἀπό Προφήτες, ὅπως τῆς Π. Διαθήκης, γιά νά μιλήσουν στήν ἐποχή μας καί νά δώσουν τήν μαρτυρία τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Θεός ὄρισε ὄλους ἐμᾶς νά ζοῦμε αὐτές τίς ἐποχές καί δέν κάνει ποτέ λάθος. Ἐποχές παράλληλες μέ αὐτές πρό τῆς Ἀλώσεως τοῦ 1453. Ἡ ἱστορία ἐπαναλαμβάνεται. Ὁ καθένας ἀπό ἐμᾶς ἄς συνειδητοποιήσῃ τήν εὐλογία νά εἴμαστε ἀπόγονοι Ἁγίων καί ἡρώων καί ἄς παραλάβουμε στά χέρια μας τή δική τους σκυτάλη, σέ μιά λαμπαδηδρομία φωτός, τοῦ φωτός τῆς ἐθνικῆς μας παράδοσης καί τοῦ φωτός τῆς ἀνεσπέρου Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ!»

οίτια και οι ύλικές προσφορές της Μητέρας Εκκλησίας μας στην έμπερίστατη πατρίδα μας. Δέν είναι άπλᾶ και μόνο ὅτι πέντε φορές, μετά τήν ἐποποιΐα τῆς Ἐθνικῆς μας Παλιγγενεσίας τοῦ 1821, ἔδωσε τήν περιουσία της στό Ἔθνος μας, σέ ποσοστό 96%, και διαρκῶς, μέ κάθε τρόπο, μέ τό πλούσιο φιλανθρωπικό της ἔργο συμπάρισται σέ ἀπόρους και πτωχοῦς. **Ἡ μείζων και ἀνεκτίμητη συμβολή της στή ζωή και τήν πορεία τοῦ Γένους μας ἦταν και εἶναι ἡ πνευματική μετάγγις και αἰμοδοσία τοῦ λαοῦ μας μέ τά ζεῖδωρα νάματα τῆς πίστεως, τῆς χριστιανικῆς ζωῆς και τῆς ἐλπίδας και ἡ μεταλαμπάδευς τοῦ θεοῦ φωτός τῆς Θείας Χάριτος και δυνάμεως, ἡ ἀναζωογόνησις μας μέ τήν χλόη τῶν Θεῶν Μυστηρίων και ἡ ἀναπτέρωσις διὰ τῶν Κληρικῶν και Μοναχῶν και πνευματικῶν Πατέρων μας τῆς γλυκειᾶς προσμονῆς και ἀπαντοχῆς τῆς πνευματικῆς και τῆς Ἐθνικῆς μας ἐλευθερίας.**

Ἄλλά και τό «συνδαύλισμα» τῆς Ἐλληνορθόδοξης Παραδόσεως, πού θά ἐπιχειρήση ὁ δεῦτερος δόκιμος ὁμιλητής, και ἡ ἀναζωπύρωσις τῶν πνευματικῶν ζωπύρων τοῦ λαοῦ μας, δέν ὑπολείπεται σέ ἀξία και σημασία.

Εἶναι πανθομολογούμενο ὅτι ὠρισμένοι ἄπατρις και ἀνερμάτιστοι ἐκκλησιαστικά ἄνθρωποι, κατέχοντες ἐπιτελικές θέσεις, ἔχουν βάλει στό στόχαστρό τους-μαζί μέ τούς συνεργάτες τους- **τήν ἀποδόμησι τῆς ἑλληνοχριστιανικῆς παιδείας και ἀγωγῆς, ἐναντιούμενοι και πρὸς αὐτό τοῦτο τό Ἐλληνικό Σύνταγμα, πού εἶναι σαφές ὡς πρὸς τήν Ἐλληνορθόδοξη κατεύθυνσι τῆς Ἐθνικῆς μας Παιδείας, τοῦ καλουμένου μαθήματος «Θρησκευτικῶν», τῆς Ἱστορίας και τοῦ μαθήματος Ἐλληνικῆς Γλώσσης.**

Μᾶς πονάει ἰδιαίτερα και μᾶς ἀνησυχεῖ ἐναγώνια ἡ ἐξέλιξις και ἡ πορεία τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν. Οἱ ἄλλες θρησκείες και «ὁμολογίες» ἀπολαμβάνουν ἐλεύθερα τά προνομία τους, καθορίζοντας τήν ὕλη και τούς διδάσκοντες τό μάθημα αὐτό. Μόνον ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἡ ἐπικρατοῦσα ἐν Ἑλλάδι, κατά τό Σύνταγμα, θρησκεία, στερεῖται σκοπίμως αὐτῶν τῶν δικαιωμάτων και τῶν προνομίων.

Παρά τίς ἐπίμονες και φιλότιμες προσπά-

θειες τῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἐλλαδικῆς μας Ἐκκλησίας και παρά τήν ἐκτίμησι ὅτι ἀρκετά αἰτήματα τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκκλησίας ἱκανοποιήθηκαν και ὅτι τό 80% τῆς διδακτέας ὕλης βρίσκεται πρὸς τήν ὀρθόδοξη κατεύθυνσι (ἐάν βέβαια εὐσταθεῖ ἡ πληροφορία αὐτή) δέν ἐφυσυχάζουμε και «δέν κοιμόμαστε ἡσυχoi», κατά τήν λαϊκή ἔκφρασι. Γιατί ἂν μᾶς ἔλεγαν ὅτι τό φυσικό γάλα εἶναι 80% ἀγνό, ἐνῶ τό ἄλλο 20% δέν εἶναι ἀγνό και περιέχει ἄλλα ἐπιβλαβή στοιχεῖα και συστατικά θά εἴμασταν ξένιοιστοι και ἀμέρμνοι;

Ἡ πολυθρησκειακή διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν, πού ἀκολουθεῖ τό νεώτερο ἐφεύρημα, πού ὀνομάζεται «μετανεωτερικότητα» και ἡ πολυθρησκειακή ἀγωγή και ἡ πολυθρησκειακότητα, πού ἐπιβάλλουν τά νέα προγράμματα σπουδῶν, συγχέουν και πολτοποιοῦν τήν σώζουσα ὀρθόδοξη χριστιανική πίστι μέ τίς διάφορες θρησκειακές δοξασίες, γεγονός πού κρατάει ἀνάστατους και μέ κομμένη τήν ἀναπνοή τούς Ὁρθοδόξους Ἐλληνας.

Σέ ὅλα αὐτά, ἐάν προστεθοῦν ἡ καταλυτική δράσις τῆς παναιρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ και τό ὀρμητικό ρεῦμα τῆς Πανθρησκείας, πού ὀδηγοῦν στήν ὑλοποίησι τοῦ ὀλεθρίου ὀράματος τῆς Παγκοσμιοποίησης, ἀντιλαμβάνεσθε τήν χρησιμότητα και τήν ἐπικαιρότητα τῆς εισηγήσεως γιά τήν Ἐλληνορθόδοξη Παράδοσι, τήν ὅποια καλούμεθα ὅλοι νά διαφυλάξουμε ὡς «κόρην ὀφθαλμοῦ».

Κατακλείοντας τήν παροῦσα προσφώνησι θά ἤθελα νά εὐχαριστήσω ἐκ βαθέων τούς δύο ἐκλεκτούς μας ὁμιλητάς - εισηγητάς, τόν π. Ἀμβρόσιο Γκουρβέλο και τόν κ. Κων/νο Χολέβα, καθώς ἐπίσης και ὅλους τούς Ἱεροψάλτας μας, τούς συνεργούς μας στό φιλανθρωπικό και κοινωνικό ἔργο, τόν Διοικητή τῆς Πυροσβεστικῆς, τίς δύο Ἐπιτροπές τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος, τήν Ἐπιτροπή τῆς Ἐγχωρίου και τό Ἐκκλησιαστικό Συμβούλιο, γιά ὅσα ἀπό κοινοῦ ἔκαναν Κληρικολαϊκή μας αὐτή Σύναξι.

Ὁ Κύριος μας και Θεός, διὰ πρεσβειῶν τῆς Παναγίας μας τῆς Μυρτιδιώτισσας και ὅλων τῶν Τοπικῶν μας Ἀγίων και Προστατῶν, ἄς εὐλογῆση τήν Σύναξί μας αὐτή και ὅλο τόν κόσμο. Ἀμήν.

Ἡ Ἑλληνορθόδοξη Παράδοση: Ρίζωμα στό παρελθόν. Προοπτική γιά τό μέλλον.

Κων. Χολέβα, Πολιτ. Ἐπιστήμονος

(Ἀποσπάσματα)

Α. ...Ἡ Ὁρθόδοξη Πίστη μας, ἡ διαχρονική κι ἐνιαία ἑλληνική γλώσσα, ἡ ἀλληλεγγύη καί ἡ ἀλληλοβοήθεια μέσα στήν κοινότητα, οἱ οικογενειακοί δεσμοί, οἱ χοροί μας καί τά δημοτικά τραγούδια, ἡ βυζαντινή ψαλμωδία καί ἀγιογραφία, ἡ λαϊκή τέχνη, ἡ Ἱστορία μας καί ἡ μνήμη τῶν ἡρώων, τά ἤθη καί τά ἔθιμα, τά σπουδαία λαογραφικά μας μουσεῖα, ἡ αἰσιοδοξία γιά τό μέλλον, αὐτά καί πολλά ἄλλα εἶναι τά στοιχεῖα στά ὁποῖα μπορεῖ νά βασισθεῖ μία πνευματική ἀναγέννηση, μία νέα ἠθική καί πολιτιστική ἀνάταση τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

...Ἐγράφε τό 1940 πρὸς τοὺς Ἕλληνες στρατιῶτες ὁ μύστης τῆς Ἑλληνορθόδοξης Παράδοσης Φώτης Κόντογλου: «Πῶς μπορεῖ ν' ἀγαπᾷ κανεῖς τὴν Ἑλλάδα χωρὶς ν' ἀγαπᾷ τὸν ἑλληνικὸ τρόπο σέ ὅλα ὅσα δημιουργεῖ ἡ ζωή; ... Ὅποιος ἀγαπᾷ τὴν Ἑλλάδα, δέν μπορεῖ νά μὴν ἀγαπᾷ καὶ καθετὶ μέ τό ὁποῖο φανερῶνεται ἡ ἐξαίσια ψυχὴ τῆς Ἑλλάδας, δηλαδή τὴν Παράδοσή μας, πού μέσα της εἶναι θησαυρισμένοι ὅλοι οἱ ἀπόκρυφοὶ θησαυροὶ της».

Ἡ Ἑλληνικὴ Παράδοση, προσθέτω ταπεινά ἐγώ, ἀναβαπτισμένη στήν Ὁρθοδοξία καλλιεργεῖ τὴν ἐλπίδα, παρά τίς δυσκολίες πού πέρασε καί περνᾷ ὁ λαός μας. Θά τὴν ἀξιοποιήσουμε δημιουργικά, ὡς δύναμη προοπτικῆς καί ὄχι ἀπλῶς σάν μία ἀναφορά στό παρελθόν.

Ἡ ἱστορική μνήμη, ἡ ἐθνική καί θρησκευτικὴ ταυτότητα -εἰδικά γιά μᾶς τοὺς Ὁρθόδοξους Ἕλληνες- ἡ Παράδοση, ἡ Γλώσσα, ἡ ἔννοια τοῦ Ἐθνους καί τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος ἀποτελοῦν στοιχεῖα ἀπαραίτητα γιά τὴν ἐπιβίωσή μας. Παρά τίς σειρήνες τῆς παγκοσμιοποιήσεως ὅλοι οἱ λαοὶ προτάσσουν τὴν ἐθνική τους ἰδιαιτερότητα. Τό Ἔθνος, ὡς ἔννοια, ὡς ἰδέα, ὡς βίωμα, ὡς ζωντανὴ πραγματικότητα, παραμένει πρωταρχικὸς παράγων τῆς κοινωνικῆς καί τῆς διεθνούς ἐξελίξεως. Τά Ἔθνη δέν πέθαναν, ὅπως θά ἦθε-

λαν οἱ πάσης φύσεως διεθμιστές.

Ὡς Ἕλληνες ἔχουμε ὑποχρέωση νά ἀντισταθοῦμε στὶς ἰσοπεδωτικὲς τάσεις τοῦ ὕλισμοῦ, τοῦ εὐδαιμονισμοῦ καί στὶς ἀρνητικὲς πλευρὲς τῆς παγκοσμιοποιήσεως καί εὐρισκόμενοι ἐν

μέσω μᾶς οικονομικῆς καί πνευματικῆς κρίσεως, καλὸν θά ἦτο νά θυμηθοῦμε τὸν Ἡρόδοτο, ὁ ὁποῖος μᾶς διδάσκει τοὺς παράγοντες διατηρήσεως τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως καί ταυτότητος.

Τό ὄμαιμον, τό ὁμόγλωσσον, τὰ κοινὰ τῶν θεῶν ἰδρύματα, τό ὁμότροπον.

Β. **Γιά τὴν Παιδεία** καταθέτω ὀρισμένες σκέψεις καί προτάσεις:

Πρῶτον. Κάθε προσπάθεια ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως πρέπει νά ἐκκινεῖ ἀπὸ τὴν παραδοχὴ ὅτι στό σχολεῖο δέν στέλνουμε τὰ παιδιά μόνον γιά νά μάθουν πληροφορίες καί νά ἀποκτήσουν ἕναν ὄγκο γνώσεων, ἀλλὰ παραλλήλως, θά ἔλεγα πρωτίστως, γιά **νά διαμορφώσουν χαρακτῆρα. Σχολεῖο πού δέν διαπλάθει ἦθος δέν εἶναι σχολεῖο, ἀλλὰ ἐργοστάσιο κατασκευῆς ρομπότ...**

Συνέχεια στὴ σελ. 10.

Δεύτερον. **Θεωρώ λανθασμένη την πρόταση** πού άκούεται από όρισμένα χείλη, ότι δηλαδή είναι ανάγκη **νά μειώνουμε συνεχώς την ύλη**. Η πρόταση αναφέρεται κυρίως στο Λύκειο και στην προετοιμασία των μαθητών για την εισαγωγή στά Α.Ε.Ι. "Αν ισχύσει, όμως, θα συμπαρασύρει και άλλες βαθμίδες τής εκπαίδευσως. Φυσικά δέν διαφωνούμε νά γίνει κάποια άφáιρεση έπουσιωδών κεφαλαίων. "Όμως, ως θέμα άρχης, ή λιγότερη προσπάθεια, ή ήσων προσπάθεια πού έλεγαν οί παλαιότεροι, όχι μόνο δέν βοηθεϊ, αλλά βλάπτει τούς νέους.

...Πόσο καλά μάθαμε έμεις οί παλαιότεροι τήν 'Ιστορία και πόσο οί σύγχρονοι νέοι μας; Έδω παίζουσι ρόλο και τά βιβλία. Πολλά από τά σημερινά έγχειρίδια 'Ιστορίας στεροϋν τά παιδιά μας από τή γλαφυρή άφήγησι, από τήν προβολή ήρωικών προτύπων, από τόν ένθουσιασμό και τή συγκίνηση των ένδόξων στιγμών...

Τρίτον. Είναι λάθος νά χρησιμοποιουνται ή **παγκοσμιοποίηση και ή -άμφιλεγόμενη- πολυπολιτισμικότητα ως δικαιολογίες για ριζικές αλλαγές στά μαθήματα πού διαμορφώνουν τήν εθνική ταυτότητα. Οί αλλαγές του Σεπτεμβρίου 2016 στά Θρησκευτικά και οί προτεινόμενες από τό 'Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής αλλαγές στην 'Ιστορία βρίσκονται σέ λανθασμένη κατεύθυνση**. Η Έλληνορθόδοξη Παιδεία κράτησε όρθιο τό Γένος μας σέ πολύ πιό δύσκολες περιόδους. Σήμερα μπροστά στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική κρίση χρειάζονται τά παιδιά μας νά άντλήσουν **θάρρος από τήν Παράδοση και τήν πολιτιστική μας ιδιοπροσωπία. Νά έχουν ρίζωμα στό παρελθόν και έλπίδα για τό μέλλον**. Η άποκοπή τους από τήν 'Ορθόδοξη Χριστιανική Άγωγή και από τούς ήρωες και μάρτυρες του Έλληνισμού θά τούς καταστήσει **άνθρώπους χωρίς πρότυπα, χωρίς πυξίδα στή ζωή, χωρίς προοπτική για τό μέλλον**.

Τέταρτον. **"Ας μήν δίδουν οί άρμόδιοι ύποσχέσεις ότι θά καταργηθούν οί εισαγωγικές εξετάσεις για τήν Τριτοβάθμια εκπαίδευση**. Δέν υπάρχει έναλλακτική λύση. Ούτε είναι δυνατόν νά εισάγονται όλοι άνευ εξετάσεων και μετά νά μεταφέρεται ή εϋθύνη και τό άγχος στους καθηγητές των Πανεπιστημίων, οί όποιοί θά καλούνται νά κάνουν τό... Ξεκαθάρισμα. "Ας καθιερωθεϊ ένα

σύστημα εισαγωγής σταθερό για 20 χρόνια τουλάχιστον και ως κατοχυρωθεϊ συνταγματικώς, ώστε νά μήν τροποποιεΐται κάθε δύο χρόνια.

Πέμπτον. "Ας μήν λησμονεΐται, ότι **οί ριζές των προβλημάτων βρίσκονται στο Δημοτικό Σχολείο**. Τό ότι έχουμε σήμερα φοιτητές πού δέν γνωρίζουν όρθογραφία και σύνταξη δέν όφείλεται στο φόρτο μελέτης του Λυκείου. **"Οφείλεται στην ύποβάθμιση του γλωσσικού μαθήματος σέ όλες τις κατώτερες βαθμίδες. "Οφείλεται στην ουσιαστική κατάργηση τής Έκθέσεως 'Ιδεών και στον έξοβελισμό των καλών Έλλήνων λογοτεχνών από τά διδακτικά βιβλία. Μία ουσιαστική μεταρρύθμιση θά ήταν νά άρχισει ή διδασκαλία των 'Αρχαίων Έλληνικών από τήν Έ Δημοτικού με εύχάριστο τρόπο, π.χ. μέσα από τά Θρησκευτικά με τή βοήθεια όρισμένων προσευχών**. Πρόσφατα πειράματα ψυχολογικών έργαστηρίων στην χώρα μας έχουν άποδειξει ότι τά 'Αρχαία και τό πολυτονικό βελτιώνουν τις έγκεφαλικές και όπτικοαντιληπτικές ικανότητες των μαθητών του Δημοτικού. Ικανότητες, οί όποιες θά χρησιμοποιηθούν άργότερα από τό παιδί σέ όλα τά μαθήματα π.χ. Μαθηματικά και όχι μόνο στο γλωσσικό μάθημα. "Ας δώσουμε αυτή τήν εύκαιρία στά παιδιά μας. "Αν θέλουμε νά κάνουμε βήματα προς τά εμπρός και όχι προς τά πίσω.

Βλέπουμε τήν κυβέρνηση του Μακρόν στη Γαλλία νά βασίζει τήν εκπαιδευτική μεταρρύθμιση στά 'Αρχαία Έλληνικά, τήν ώρα πού έμεις τά ύποβαθμίζουμε. Άκούσαμε τόν τέως Πρόεδρο των Η.Π.Α. Μπαράκ Όμπάμα, έδω στην Άθήνα, νά αναλύει με θαυμασμό τόν 'Επιτάφιο του Περικλέους, τόν όποιο κάποιοι κατήγγησαν στο έλληνικό Λύκειο, και νά ύμνει τόν Έθνεγέρτη 'Επίσκοπο πού σήκωσε τό λάβαρο του 1821, δηλαδή τόν Παλαιών Πατρών Γερμανό, τόν όποιο άρνούνται ή χλευάζουν οί έν Έλλάδι ψευδοπροοδευτικοί. "Αν δέν σοβαρευτούμε στο θέμα τής Παιδείας σέ λίγα χρόνια θά καλούμε ...ξένους καθηγητές για νά διδάξουν στά παιδιά μας τά 'Αρχαία Έλληνικά και τήν 'Ιστορία μας. "Ας μήν φτάσουμε σέ τέτοια θλιβερή κατάπτωση. **"Ας άνορθώσουμε τήν κοινωνία μας με θεμέλιο τήν πάντα έπίκαιρη Έλληνορθόδοξη Παιδεία των Τριών 'Ιεραρχών, του Πατροκοσμά, του Καποδίστρια, των Κυπρίων Άγωνιστών του 1955-59!...**

Ψήφισμα Κληρικολαϊκής Συνελεύσεως Ἱερῶς Μητροπόλεως Κυθήρων

Ἐμεῖς, πού ἀνήκομε στό Χριστεπώνυμο Πλήρωμα τῆς Ἱερῶς Μητροπόλεως Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων, οἱ Κληρικοί καί λαϊκοί τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, συναχθήκαμε σήμερα στίς 15 Ἰουλίου 2017, ἡμέρα Σάββατο καί περί ὥραν 7 μ.μ. στήν Ἱερά Μονή τῆς Παναγίας Μυρτιδιώτισσας Κυθήρων, στήν καθιερωμένη ἐτήσια Κληρικολαϊκή μας Σύναξι, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχου μας κ. Σεραφεῖμ.

Μετά τήν Ἱερά Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ καί τήν εισηγητική ὁμιλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας ἀκούσαμε τίς ἐμπνευσμένες εισηγήσεις: α) τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτου π. Ἀμβροσίου Γκουρβέλου, Ἱεροκήρυκος - Προϊσταμένου τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Εὐαγγελιστρίας Πατρῶν, μέ θέμα: «Ἡ διαχρονική προσφορά τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στό Γένος μας» καί β) τοῦ Ἐλλογ. κ. Κων/νου Χολέβα, Πολιτικοῦ Ἐπιστήμονος - Συγγραφέως, μέ θέμα: «Ἡ Ἑλληνορθόδοξη Παράδοση. Ρίζωμα στό παρελθόν. Προοπτική γιά τό μέλλον». Ἐπειτα ἀπό τήν ἄρτια καί λίαν ἐπωφελεῖ παρουσίασι τῶν ὡς ἄνω δύο σπουδαίων καί καιρίων γιά τόν ἐκκλησιαστικό-πνευματικό καί ἐθνικό μας βίο θεμάτων

Ἀποφασίζουμε

1. Ἀναγνωρίζουμε ἀνεπιφύλακτα τήν διαχρονική, πολύτιμη, ἀνεκτίμητη καί θυσιαστική προσφορά τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στό Ἑλληνορθόδοξο Γένος μας, τοῦ ὁποῦ πᾶντοτε ὑπῆρξε καί ὑπάρχει ἡ Μητέρα, ἡ πνευματική τροφός καί ἡ κραταία σκέπη.

2. Τιμᾶμε καί ἀποδεχόμαστε ὀλόψυχα καί ἐγκάρδια τήν Ἑλληνορθόδοξη Παράδοσι καί Κληρονομιά. Τήν Ἁγία καί ἀμώμητη Ὁρθόδοξη Πίστι τῆς Μιάς καί Μόνης Ἀγίας Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας καί τήν διαχωρίζουμε καθοριστικά ἀπό τίς ἄλλες χριστιανικές ὁμολογίες, κοινότητες καί τίς αἰρετικές παραφυάδες.

3. Ζητοῦμε ὅλα τά Ὁρθόδοξα Ἑλληνόπουλα νά ἀπολαμβάνουν τά ἴσα δικαιώματα ἐναντι τῶν ἄλλων συμμαθητῶν τους. **Τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν νά εἶναι ὑποχρεωτικό**, μέ ἀμείωτο ὥραριο καί νά εὐρίσκεται στήν ὀρθόδοξη θεολογική κατεύθυνσι. Νά εἶναι ὁμολογιακό, κατηχητικό καί ὄχι θρησκευοιολογικό. Ἐπίσης, **τό μάθημα τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης νά διδάσκεται σωστά καί παραδοσιακά**, ἐνῶ **τό μάθημα τῆς Ἱστορίας νά μήν τεθῆ στήν προκρούστεια κλίνη. Νά μήν παραχαράσσεται, νά μήν ἀλλοιώνεται καί νά μήν παραποιῆται ἡ Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ μας ἔθνους**, καί

4. Κάνουμε θερμότατη ἐκκλησι νά προστατευθοῦν καί διαφυλαχθοῦν ὡς κόρη ὀφθαλμοῦ, κατά τήν ἐπικείμενη καί μελετωμένη Ἀναθεώρησι τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος, τά ἐπίμαχα ἄρθρα (3 καί 16), πού διασφαλίζουν τήν πίστι εἰς τόν Τριαδικό Θεό, τήν ἀναγνώρισί τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ὡς «τῆς ἐπικρατούσας θρησκείας» καί τήν προστασία τῆς Ἑλληνοχριστιανικῆς Παιδείας καί ἀγωγῆς εἰς τά Σχολεῖα μας.

Ἐκ τῆς Ἱερῶς Μητροπόλεως

Ἑορτή Ἀνακομιδῆς Ἱερῶν Λειψάνων Ἁγίου Γεωργίου στά Ἀντικύθηρα

Στίς 5 Νοεμβρίου, ἡμέρα Κυριακή, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Σεραφεῖμ ιερούργησε στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Γεωργίου Ἀντικυθήρων, μετά τήν ἐορτή τῆς ἀνακομιδῆς τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου (3/11), πού γιόρτασε στά Κύθηρα. Στήν μεθέορτη αὐτή ἱερή πανηγυρι (πού μετετέθη λόγω τῆς ἀκτοπλοϊκῆς συγκοινωνίας Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων) συμμετείχαν οἱ εὐλα-

βεῖς κάτοικοι τῶν Ἀντικυθήρων. Ὁ ἐπιμελητής τοῦ Ἱεροῦ αὐτοῦ παρεκκλησίου κ. Τριανταφύλλου φρόντισε νά γίνῃ καί ἐν τῇ ἀπουσίᾳ του τό φθινοπωρινό πανηγύρι μέ ἱερή Ἀρτοκλασία καί παράθεσι ἐδεσμάτων, μετὰ τήν Θ. Λειτουργία. Ὁ Σεβασμιώτατος μετέφερε τήν ἱερή λειψανοθήκη μέ τμήμα ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ Τροπαιοφόρου Ἁγίου μας, πού φυλάσσεται στήν Ἱ. Μονή τοῦ Ἁγίου Μύρωνος Ἀντικυθήρων. Καί τοῦ χρόνου.

Ἐγκαίνια Πνευματικοῦ Κέντρου Ἁγίου Χαράλαμπος Καραβᾶ

Σύσσωμος ὁ Καραβᾶς, ἀλλά καί οἱ κάτοικοι τῶν γύρω χωριῶν γιόρτασαν τά ἐγκαίνια τοῦ νέου Πνευματικοῦ Κέντρου τοῦ Ἁγίου Χαράλαμπος Καραβᾶ τό ἀπόγευμα τῆς 23ης Ἰουλίου 2017.

Ἄς πάρουμε ὁμως τά πράγματα ἀπό τήν ἀρχή.

Τό ἀπόγευμα ἤχησαν χαρμόσυνα οἱ καμπάνες τοῦ Ἁγίου Χαράλαμπος μέ τήν ἀφιξη τοῦ σεπτοῦ Ποιμενάρχου μας κ. Σεραφεῖμ. Ἐνορίτες, ἐπισκέπτες καί ἀνάμεσα τους τά παιδιά τοῦ Καραβᾶ, συμμετείχαν στόν Ἑσπερινό τῆς Ἁγίας Χριστίνης. Ὁ Σεβασμιώτατος στόν λόγο του μίλησε γιά τήν Μεγαλομάρτυρα Ἁγία Χριστίνα καί τόνισε τήν ἀνάγκη πνευματικῆς ἀφύπνισης, ἰδιαίτερα τήν περίοδο τοῦ καλοκαιριοῦ.

Ἄκολούθως, ὅλο τό ἐκκλησίασμα συγκεντρώθηκε στόν προαύλειο χώρο τοῦ νέου Πνευματικοῦ Κέντρου, τό ὁποῖο σημαιοστολισμένο, καθαρό, φρεσκοβαμμένο καί ὁμορφα περιποιημένο εἶχε τήν τιμητική του.

Ὁ Σεβασμιώτατος, μέ τήν παρουσία τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου π. Παναγιώτου Μεγαλοκονόμου, τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ναοῦ π. Παναγιώτου Διακόπουλου καί τοῦ Διακόνου π. Παύλου Καλλίκα τέλεσαν τά ἐγκαίνια τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου.

Στόν λόγο του ὁ Σεβασμιώτατος εὐχαρίστησε τόν π. Παναγιώτη Διακόπουλο καί τό Ἐκκλησιαστικό Συμβούλιο τοῦ Ναοῦ γιά τήν πρωτοβουλία καί τήν φροντίδα τῶν ἔργων ἀνακαίνισης αὐτοῦ τοῦ χώρου, πού θά λειτουργεῖ τό νέο Πνευματικό Κέντρο τοῦ Ἁγίου Χαράλαμπος. Ἐπίσης, τονίστηκε ἡ ἀνάγκη ἑνός τέτοιου ἔργου γιά τό χωριό τοῦ Καραβᾶ, τό ὁποῖο θά καλύψει τίς πνευματικές ἀνάγκες τῶν ἐνοριτῶν του, τοῦ Κατηχητικοῦ, ἀλλά καί γενικώτερα τῶν κατοίκων ἄλλων περιοχῶν, ἀφοῦ θά λειτουργήσῃ στόν χώρο αὐτό, μέ τήν χάρη τοῦ Θεοῦ, Δανειστική Βι-

βλιοθήκη Χριστιανικοῦ Βιβλίου γιά παιδιά καί Σχολή Ψαλτικῆς Τέχνης, ἀπό τόν προσεχῆ Σεπτέμβριο.

Ὁ π. Παναγιώτης Διακόπουλος μέ τήν σειρά του εὐχαρίστησε μέ λόγια θερμά αὐτούς, πού συνέβαλαν μέ τίς προσφορές τους, ὁ καθένας ἀνάλογα μέ τήν δύναμή του, σέ αὐτή τήν ἀνακαίνιση καί ἀκολουθῶς δόθηκε πλοῦσι κέρασμα πρὸς ὅλους τούς παρευρισκομένους.

Τόν λόγο πήραν κατόπιν τά παιδιά. Ἡ δεκαμελής χορωδία τοῦ Κατηχητικοῦ Καραβᾶ μέ τήν μουσικό καί Διακόνισσα Ἐλένη Καλλίκα γέμισαν καί ὁμόρφυναν, ἀκόμη περισσότερο, μέ τίς με-

Συνέχεια στή σελ. 13.

Ἁγιασμός Σχολῆς Ψαλτικῆς Τέχνης Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων

Μέ τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ, λειτουργεῖ φέτος ἡ Σχολή Ψαλτικῆς Τέχνης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων στόν Καραβά.

Τήν Τετάρτη 27 Σεπτεμβρίου καί ὥρα 7 μ.μ. ἔγινε ὁ Ἁγιασμός τῆς Σχολῆς Ψαλτικῆς Τέχνης τῆς Ἱ.Μ. Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων στό Νέο Πνευματικό Κέντρο Ἁγίου Χαραλάμπους Καραβά. Τόν Σεβασμιώτατο πλαισίωσαν οἱ ἱερεῖς τοῦ νησιοῦ μας, ὁ π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος, Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος, ὁ π. Παναγιώτης Διακόπουλος, Ἐφημέριος Καραβά, ὁ π. Νικόλαος Ζουναρέλης, ὁ π. Ἰωάννης Παπανδρόπουλος, ὁ Ἱεροδιάκονος π. Παῦλος Καλλίκας καί οἱ ὑποψήφιοι μαθητές τῆς Σχολῆς μας.

Ὁ Σεβασμιώτατος, μετά τήν τέλεσι τοῦ Ἁγιασμοῦ, μίλησε γιά τή σημασία τῆς θεόπνευστης, ὅπως τήν χαρακτήρισε, αὐτῆς Ἐκκλησιαστικῆς παραδοσιακῆς μας Μουσικῆς, καί εὐχήθηκε ἰδιαίτερος στούς μικρούς μαθητές καλή πρόοδο καί ἐπιμέλεια στά μαθήματα αὐτά. Ἐξέφρασε, ἐπίσης, καί τήν ἐπιθυμία δημιουργίας παιδικῆς ἐκκλησιαστικῆς χορωδίας στό πλαίσιο τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἀπό τήν - πολλά ὑποσχόμενη - νέα γενιά τῶν μαθητῶν μας.

Στόν φιλόξενο χώρο τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου Ἁγίου Χαραλάμπους Καραβά θά μαζεύονται κάθε Τετάρτη ὥρα 6-7 μ.μ. ὅσοι θά θελήσουν νά γνωρίσουν ἀπό κοντά τήν ὁμορφιά τῆς παραδοσιακῆς Ἐκκλησιαστικῆς μας Μουσικῆς καί τήν

εὐεργετική ἐπίδρασή της στόν ψυχосύνθεση τοῦ ἀνθρώπου.

Μέ τήν καθοδήγηση τοῦ δασκάλου τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης Διακο-Παύλου θά διδαχθοῦν ἀπλά

θεωρητικά καί πρακτικά μαθήματα ἄμεσα συνδεδεμένα μέ τήν Ἐκκλησιαστική Λατρεία.

Γιά μαθητές ἀπό Β' Δημοτικοῦ μέχρι καί Γυμνασίου θά παραδίδονται μαθήματα κάθε Τετάρτη ὥρα 7-8 μ.μ. Στό τμήμα αὐτό οἱ μαθητές θά διδάσκονται Προθεωρία τῆς Ἐκκλησιαστικῆς μας Μουσικῆς, μέλη τῆς Θείας Λειτουργίας, ὅπως ἐπίσης καί χορωδιακά μαθήματα Ἐκκλησιαστικῶν Ὑμνων.

Ἡ διδασκαλία θά γίνεται μέ τή βοήθεια σύγχρονων ἐποπτικῶν μέσων.

Ἡ φοίτηση εἶναι ἐντελῶς δωρεάν.

Τά μαθήματα ἄρχισαν, σὺν Θεῷ, τήν Τετάρτη 11 Ὀκτωβρίου 2017.

Συνέχεια ἀπό τή σελ. 12.

λωδικές φωνές τους, τό ἀπογευματινό μας. Ἀκούστηκαν χριστιανικά τραγούδια μέ παλμό καί ζωντάνια καί τό μουσικό πρόγραμμα ἔκλεισε μέ τόν Ὑμνο πρὸς τήν Παναγία μας, τό γνωστό «*Ἀγνή Παρθένε Δέσποινα*», πού ἄριστα ἀποδόθηκε ἀπό τήν μαθήτρια τῆς ἔκτης Δημοτικοῦ Ἄννα Διακοπούλου μέ τή συνοδεία ὅλης τῆς χορωδίας.

Μά τό πανηγύρι δέν τελεῖωσε ἐδῶ.

Τά παιδιά κατόπιν ξεχύθηκαν στό κατάλληλα

διαμορφωμένο προαύλειο χώρο τῆς Ἐκκλησίας, καί ἀφοῦ ὁργανώθηκαν ἄρχισαν τά ὁμαδικά παιχνίδια. Μέ σκυταλοδρομίες, μαντηλάκι, παπουτσοσαλάτα, διελκυστίδα κ.ἄ. ἀπογειώσαν τήν χαρά μικρῶν, ἀλλά καί μεγάλων.

Εὐχόμεστε ὁ Θεός νά εὐλογῆσει πλοῦσια τίς δραστηριότητες τοῦ νέου Πνευματικοῦ Κέντρου τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους Καραβά καί νά δώσει πλοῦσια τήν καρποφορία πρὸς Δόξα τοῦ Ἁγίου Ὀνόματός Του.

“Όσιος Θεόδωρος Προστάτης τῶν Κυθήρων: Ἡ ἱστορία καί ἡ διαχρονική ἐπιρροή του στήν Κυθηραϊκή ζωή

Στίς 30 Ἰουλίου 2017, στό προαύλειο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου, παρακολουθήσαμε μιά ιδιαίτερα ἐνδιαφέρουσα παρουσίαση ἀπό τόν κ. Ἰωάν. Μαυρομμάτη, ἐκπαιδευτικό-ἐρευνητή ἀπό τίς Πιτσινιάδες, μέ θέμα: «**Όσιος Θεόδωρος Προστάτης τῶν Κυθήρων. Ἡ ἱστορία καί ἡ διαχρονική ἐπιρροή του στήν Κυθηραϊκή ζωή**». Ἡ ἐκδήλωση τελοῦσε ὑπό τήν εὐλογία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων.

Τήν ἐκδήλωση τίμησαν μέ τήν παρουσία τους ὁ Μητροπολίτης Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων κ. Σεραφεῖμ, συνοδευόμενος ἀπό ἀρκετούς Ἱερεῖς, ὁ τέως Ἀντιδήμαρχος Κυθήρων κ. Μαθιός Ἀγγελιουδάκης, ὁ Πρόεδρος τῆς Κυθηραϊκῆς Ἀδελφότητος τοῦ Sydney Αὐστραλίας κ. Victor Kerpreotis, ὁ Πρόεδρος τοῦ Κυθηραϊσμοῦ κ. Ἡλίας Μαρσέλλος, ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Τριφυλλεῖου Ἰδρύματος κ. Νίκος Γλυτσός, ὁ Πρόεδρος τῆς Κυθηραϊκῆς Ἀδελφότητος Πειραιῶς κ. Βρεττός Κυπριώτης, μέλη τοῦ Κυθηραϊκοῦ Συνδέσμου Ἀθηνῶν, τῆς Ἐταιρείας Κυθηραϊκῶν Μελετῶν, ἡ Πρόεδρος καί Μέλη τοῦ Συλλόγου Φίλων Μουσείων Κυθήρων καί ἄλλων Κυθηραϊκῶν Σωματείων καί Συλλόγων ἀπό τά Κύθηρα καί τό λεκανοπέδιο, Καθηγητές Πανεπιστημίων καί πολυπληθές ἀκροατήριο.

Ἄφου εὐχαρίστησε ὅλους ὅσους συμμετεῖχαν στήν προετοιμασία τῆς ἐκδήλωσης καί τόν εἶχαν βοηθήσει στήν μακρόχρονη ἐρευνά του, ὁ κ. Μαυρομμάτης ἀρχικά παρουσίασε δύο

πολύτιμα χειρόγραφα πού ἀναφέρονται στόν Ὁσιο Θεόδωρο καί στή ζωή στά Κύθηρα κατά τό 10ο καί κατά τόν 15ο αἰώνα. Τά χειρόγραφα αὐτά εἶναι πολύτιμα κειμήλια γιά τά Κύθηρα, ἐπειδή εἶναι οἱ μοναδικές πηγές πληροφοριῶν γιά τή ζωή στά Κύθηρα ἐκεῖνο τόν καιρό. Τό πρῶτο ἀναφέρεται στό «**Βίο τοῦ Ὁσίου**», περιέχοντας καί ἀξιόλογες πληροφορίες γιά τά ἐρειμωμένα ἀπό τοὺς πειρατές Κύθηρα ἐκεῖνα τά χρόνια. Παρουσιάστηκε γιά πρώτη φορά ἀντίγραφο τοῦ πρωτότυπου χειρογράφου προερχόμενο ἀπό τή Μονή Ἰβήρων, στό Ἅγιον Ὀρος, ὅπου φυλάσσεται. Στό χειρόγραφο αὐτό ὑπογραμμίζεται ὅτι ὁ Ὁσιος Θεόδωρος εἶναι ὁ πρῶτος «Οἰκιστής», ἐπειδή ἡ ἀπειλή τῶν πειρατικῶν ἐπιδρομῶν ἐκεῖνα τά χρόνια ἀπέτρεπε τήν ἄφιξη ἐποίκων στό νησί. Μόνο μετά τήν ἄφιξη τοῦ Ὁσίου, πού συνέπεσε μέ τό ξεκαθάρισμα τῶν πειρατῶν ἀπό τό Νικηφόρο Φωκά στά 961 μ.Χ. ἄρχισε σιγά σιγά ὁ ἐποικισμός τοῦ νησιοῦ. Στό ἴδιο κείμενο ὁ Ὁσιος ἀποκαλεῖται «Θεραπευτής» καί «Προστάτης» τῶν Κυθήρων, ιδιότητες πού ἀναδεικνύονται ἀπό τά θαύματά του, ἀλλά καί ἀπό τίς συνήθειες ἀπεικονίσεις του, ὅπου κρατᾶ τό κάστρο τῆς Χώρας, προστατεύοντας τό νησί ὡς Πολιοῦχος Ἅγιος. Αὐτές τίς ιδιότητες τῆς Χάρης του ἀποτυπωμένες στός ἐξαιρετικούς ὕμνους - τροπάρια, πού ἀπέδωσε ὑπέροχα ἡ χρωδιά στή μνήμη του στίς 12-5-2017, ἔδειξε σέ βίντεο ὁ ὀμιλητής.

Τό δεύτερο χειρόγραφο εἶναι τό περίφημο «**Χρονικό τοῦ Χειλᾶ**», ἀντίγραφο τοῦ ὁποῖου ἔλαβε ὁ κ. Μαυρομμάτης ἀπό τήν Βιβλιοθήκη τοῦ Ἁγίου Μάρκου στή Βενετία, ὅπου φυλάσσεται. Τό κείμενο αὐτό εἶναι μιά ἀναφορά τοῦ 1457 τοῦ Μοναχοῦ Χειλᾶ πού ζοῦσε ἐκεῖνα τά χρόνια στόν Ὁσιο, μέ τήν ὁποία παρακαλεῖ τοὺς Ἐνετούς δι-οικοῦντες τότε τά Κύθηρα, νά παρέμβουν καί νά διεκδικήσουν τήν ἐπιστροφή στόν Ὁσιο τῶν χωραφῶν του. Στήν 16σέλιδη διασωθεῖσα ἀναφορά περιέχονται ἐπίσης πολύτιμες πληροφορίες γιά

τή ζωή στά Κύθηρα κατά τόν Μεσαίωνα. Ἀναφέρεται σέ ριζικές ἀνακαινίσεις στό Ναό, ὅπως καί στίς κοινωνικές συνθήκες στό νησί.

Κατόπιν ὁ κ. Μαυρομμάτης παρουσίασε ἀποδείξεις γιά τήν παλιά ἔδρα τῆς Ἐπισκοπῆς τῶν Κυθῆρων στόν Ὅσιο Θεόδωρο. Ἡ σφραγίδα τῶν Ἐπισκόπων, ὅπως καί τά ἐξώφυλλα τῶν διασωθέντων Ἐπισκοπικῶν Κωδικῶν ἔφεραν τήν εἰκόνα τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου. Στίς Ἐνετικές ἀπογραφές καταγράφεται ἡ Ἑνορία του ὡς: *Parochia San Thodoro Cattedra Episcopale*, δηλ. Ἐδρα τῆς Ἐπισκοπῆς. Τό σχολεῖο ὀνομαζόταν: «Ἡ ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀλληλοδιδακτική Σχολή». Ἐδειξε τέλος τό «σύνθρονο», τήν κτιστή ἀμφιθεατρική πεζούλα μέσα στό ἱερό, ὅπου οἱ ἱερεῖς πλαισιῶναν τόν καθήμενο στό μέσο Ἐπίσκοπό τους.

Ἐγινε ἐπίσης ἀναφορά στό Χρυσόβουλο τοῦ αὐτοκράτορα Ἀνδρόνικου Παλαιολόγου (1301) καί παρουσιάστηκαν διαφάνειες ἀπό αὐτό τό ἔκθεμα στό Βυζαντινὸ Μουσεῖο τῆς Ἀθήνας.

Στή συνέχεια ὁ ὀμιλητής ἀσχολήθηκε μέ τό κτίριο τοῦ Ναοῦ καί ἐπισήμανε τίς μεγαλύτερες ἀνακαινίσεις καί ἀλλαγές πού ὑπέστη στή διάρκεια τῶν αἰῶνων. Στάθηκε στήν ἐπί Ἐπισκόπου Ἀθανασίου Βαλεριανοῦ μείζονα ἀνακαινίση καί ἔδειξε τόν ἐντυπωσιακὸ ἀνάγλυφο θυρεὸ μέ τήν ἐπιγραφή, πᾶνω ἀπὸ τήν εἴσοδο τοῦ Ναοῦ. Μίλησε ἀκόμα γιά τίς ἐσωτερικὲς-διακοσμικὲς ἀνακαινίσεις στό εἰκονοστάσιο, καί σέ ἄλλα μέρη τοῦ ναοῦ ὅπου οἱ Ἐπίσκοποι, ἐπὶ τῆς θητείας τῶν ὁποίων ὑλοποιήθηκαν, ἄφηναν τήν προσωπικὴ τους σφραγίδα, ὅπως ὁ Νικηφόρος Μόρμωρης, ὁ Προκόπιος Καλλονᾶς, ὁ Μελέτιος Γαλανόπουλος.

Παρουσιάστηκαν ἐπίσης οἱ Ἀκολουθίες τοῦ Ὁσίου πού, ὡς ἐπετειακὲς ἐκδόσεις, συνόδευαν ριζικὲς ἀνακαινίσεις, ἀλλὰ καί οἱ σπουδαῖες δωρεὲς τῶν ὁμογενῶν μας.

Ἀκολούθησε ἡ παρουσίαση τοῦ κτηρίου τοῦ Σχολεῖου πού κτίστηκε γύρω στά 1650 γιά νά ἐκπαιδεύει παπαδο-δασκάλους, πού θά τοὺς ἔστελναν στά Ἐπτάνησα καί τήν Κρήτη. Ἰδρύθηκε μέ ἐνέργειες τοῦ Ἐπισκόπου Ἀθανασίου Βαλεριανοῦ, ὅταν ἦταν Μητροπολίτης Φιλαδελφείας στή Βενετία, σέ συνεργασία μέ τόν λόγιο Ἰωάννη Κωτούνιο, Δ/ντὴ τοῦ Ἰταλικοῦ Κολλεγίου τῆς Πάδοβα. Τό ὠραῖο αὐτό κτίριο μέ τά περιτε-

χνα παράθυρα καί εἴσοδο, λειτούργησε ὡς δημόσιο σχολεῖο γιά τὰ βόρεια Κύθηρα ἀπὸ τό 1824 μέχρι τὰ 1828. Στή συνέχεια ἐγκαταλείφθηκε καί μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου ἔπεσε ἡ στέγη. Ἀνακαινίσθηκε στά 1996 καί χρησιμοποιεῖται ὡς αἴθουσα ὑποδοχῆς, ἀλλὰ καί ὡς ἐκπαιδευτικὸ κέντρο γιά συνέδρια καί σεμινάρια.

Τὰ πανηγύρια τοῦ Ὁσίου ὡς «πολιτικὴ ἀρένα» συζητήθηκαν ἐπίσης, ἐπισημαίνοντας τήν ἐπὶ Ἐνετοκρατίας ἐκλογή τῶν ἀντιπροσώπων τῶν χωρικῶν ὅλου τοῦ νησιοῦ «προεστών» κάθε 4 χρόνια τήν Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας ἐκεῖ, ἀλλὰ καί ὡς «πολιτικὸ βάρόμετρο», κατὰ τίς προεκλογικὲς περιόδους, ὅπου οἱ ὑποψήφιοι ἐκφωνοῦσαν τοὺς πολιτικούς τους λόγους πρὸς τό πλῆθος.

Στὰ φυτώρια στόν Ὅσιο Θεόδωρο τήν ἐποχὴ τοῦ Μητροπολίτη Μελέπιου καί τοῦ Κόκσμα, στά (1960-70) ἔγινε ἐκτενὴς ἀναφορά, τονίζοντας τὴ σπουδαιότητά τους, ἐπειδὴ ἔδωσαν μεροκάματο σέ δεκάδες οἰκογένειες στό νησί τὸν καιρὸ τῆς μεγάλης ἀνεργίας, πού ἐξ αἰτίας τῆς ἔγινε μαζικὴ μετανάστευση πρὸς τὴν Αὐστραλία ἢ τὰ ἀστικὰ κέντρα. Ἐργάτες ἔφθναν ἐκεῖ ἀπὸ τὴ Χώρα ὡς τὸν Καραβᾶ, δουλεύοντας ἄλλοι στά φυτώρια καί ἄλλοι στίς δεινδροφυτεύσεις. Ἀπὸ τό φυτώριο αὐτό δημιούργησαν τὰ ὠραιότατα ἀλσύλια ἀπὸ τό Γερακάρι μέχρι τὰ Μυρτιδία καί τό Καψάλι, ἀναδασώνοντας τὸ νησί. Ἡ παράθεση τῶν ἀπόψεων προσωπικοτήτων, ὅπως τῆς ἱστορικοῦ κας Ἐλένης Χάρου γιά τὴ σημαντικότητα τῆς προσφορᾶς τοῦ Μοναστηριοῦ, καί τοῦ συνεργάτη τοῦ ἀειμνήστου George Kokkma κ. Jean Bingen, γιά τὴν ἀξία τοῦ προγράμματος ἀναδάσωσης στά 1960, προσέθεσαν ἰδιαιτέρο κύρος στά ἐν λόγω θέματα.

Τό ἀρχαῖο Ἀσκληπιεῖο στήν κοιλάδα τοῦ Λουτροῦ, νότια τοῦ Ναοῦ, ἀναφέρθηκε στή συνέχεια μέ παρουσίαση εὐρημάτων ἀπὸ ἐκεῖ πού ἐκτίθενται στό Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο Κυθῆρων καί ὑπογραμμίστηκε ἡ σύμπτωση ἀνέγερσης τοῦ νέου Νοσοκομείου στήν ἴδια περιοχὴ, ἀλλὰ καί ἡ σύμπτωση τῆς ἀνακήρυξης τῆς 12ης Μαΐου, (ἡμέρας ἑορτασμοῦ τῆς μνήμης τοῦ Ὁσίου), ὡς παγκοσμίου ἡμέρας τῶν Νοσηλευτῶν.

Ἐνα σύντομο βίντεο ἔδειξε τὴν πρώτη ἐπίσκεψη τῆς Ἁγίας Κάρας στό νέο Νοσοκομεῖο συ-

Συνέχεια στή σελ. 16.

νοδεία Μητροπολιτών και Ίερού Κλήρου μετά την ιερή Πανύγηρι του Αγίου (12-5-2017), όπου έγινε δέηση και προσκύνησαν νοσηλευτικό προσωπικό και ασθενείς.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στα λαμπρά πανηγύρια του παρελθόντος, όπου πραγματικά έρχονταν όλο τό Τσιρίγο, με άποκορύφωμα την κοσμοσυρροή της 12ης Μαΐου 1930, όταν μαζεύτηκαν 5-6 χιλιάδες κόσμου, όπως γράφουν οι έφημερίδες της εποχής, για να τιμήσουν τους όμογενείς εύεργετες των Κυθήρων, που είχαν κάνει μεγάλους έράνους για την ανέγερση του Γυμνασίου στη Χώρα και την κατασκευή του δρόμου προς τό λιμάνι στό Διακόφτι. Η αφήγηση εδώ συμπληρώθηκε με άποσπάσματα από τις έφημερίδες της εποχής, αλλά και με τις άναμνήσεις ήλικιωμένων συντοπιτών μας, με σύντομες συνεντεύξεις που έζησαν τέτοια πανηγύρια.

Η κοινωνική προσφορά του Όσιου στά Κύθηρα φάνηκε επίσης από δύο σπουδαίες δωρεές προς τόν Κυθηραϊκό λαό. Πρώτον, δωρήθηκε ένα μεγάλο οικόπεδο στά Βόρεια του Ναού, στην Μητρόπολη, για δημιουργία Κατασκηνώσεων, κυρίως για παιδιά όμογενών, αλλά και την πολύ σημαντική δωρεά, με πρωτοβουλία του Μητροπολίτη κ. Σεραφείμ και τή σύμφωνη γνώμη του Ήγουμενοσυμβουλίου, από την Μονή του Όσιου στό Τριφύλλειο του οικοπέδου όπου χτίστηκε τό νέο Νοσοκομείο.

Τέλος, άνακεφαλαιώντας ό κ. Μαυρομμάτης και άφου άνέδειξε τή σπουδαιότητα του Όσιου, από ιστορικής και κοινωνικής πλευράς, αλλά και τή διαχρονική έπιρροή και προστασία του στά Κύθηρα, δείχνοντας σχετικές φωτογραφίες από φθορές στά κτίρια και τά χωράφια του Όσιου, έπισήμανε τίς σημερινές άνάγκες άνακαινίσης του Ίερού Ναού, του Σχολείου, και νοικοκυρέματος των γύρω κτημάτων, και πρότεινε τήν συστράτευση όλων μας (έχοντας ιστορικές ευθύνες), για τήν ύλοποίηση των άνακαινίσεων. Έπεσήμανε ακόμα τήν άναγκαιότητα όργάνωσης έκπαιδευτικών έπισκέψεων από τά Σχολεία, Δημοτικά και Γυμνάσιο/Λύκειο, ώστε οι νεότερες γενιές να κατανοήσουν τή σημαντικότητα των μνημείων μας, για να τά σέβονται και να τά φροντίζουν στό μέλλον.

Έμπλουτίζοντας τήν αφήγησή του ό κ. Μαυρομμάτης με διαφάνειες χειρογράφων, κτιρίων, εικόνων, με σύντομα βίντεο και συνεντεύξεις κράτησε σέ όλη τή διάρκεια της έκδήλωσης ζωντανό τό ενδιαφέρον του άκροατηρίου. Τήν όλη ώραία και έπιτυχημένη έκδήλωση έκλεισε με επίκαιρη προσλαλιά και θερμές εύχαριστίες προς τόν όμιλητή κ. Ίωάν. Μαυρομμάτη ό Σεβασμιώτατος κ. Σεραφείμ. Κάλεσε όλους τούς παρισταμένους και όλους τούς ένταϋθα και άπανταχού τής γής διαβιούντες Κυθηρίου αδελφούς μας σέ συστράτευσι υπέρ του ιστορικού μας αυτού Μοναστηριού.

Τό έτήσιο ίερό μνημόσυνο των άπανταχού Αντικυθηρίων στον Πειραιά

Και έφέτος, με τή χάρι του Κυρίου μας, τελέσθηκε με τήν πρωτοβουλία της Ένωσης των Αντικυθηρίων τό κατ' έτος τελούμενο Ίερό Μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως των άπανταχού τής γής άειμνήστων Αντικυθηρίων και των εύεργετών τής νήσου στον Ίερό Ναό Παναγίας Μυρτιδιωτίσης Νέου Φαλήρου.

Ίερούργησε ό Σεβ. Μητροπολίτης μας, ό όποιος ώμίλησε επίκαιρα τήν ώρα του κοινωνικού και άκολούθως προέστη του Ίερού Μνημοσύνου, τή

συμμετοχή του Προϊσταμένου και των Έφημερίων τής Ένορίας. Παρέστησαν ό Άντιπεριφερειάρχης κ. Χατζηπέρος, ό Δήμαρχος Κυθήρων-Άντικυθηρών κ. Χαρχαλάκης, ό Πρόεδρος τής Ένωσης κ. Κωνσταντίνου, ό Πρόεδρος του Συλλόγου Πολυτέκνων «Θεόφιλος» κ. Ναυπλιώτης και άλλοι έπίσημοι. Άκολούθησε δεξίωσις στό Πνευματικό Κέντρο του Ίερού Ναού, όπου ό Σεβασμιώτατος μαζί με τίς εύχες του προσέφερε και τό νέο έγκόλλιο ήμερολόγιο 2018 τής Έρας Μητροπόλεώς μας.

Ἡ Ἱερά Πανήγυρις τῆς Ἁγίας Ὁσιοπαρθενομάρτυρος Ἐλέσης τῆς ἐν Κυθήροις ἀθλησάσης

Τὴν μνήμη τῆς Ὁσιοπαρθενομάρτυρος Ἁγίας Ἐλέσης εἰς τὸν ὁμώνυμο Ἱερό Ναό τῆς ἱ. Μονῆς Ἁγ. Ἐλέσης ἐώρτασε πανηγυρικῶς ἡ νῆσος τῶν Κυθῆρων τὴν 31ην Ἰουλίου καὶ τὴν 1ην Αὐγούστου 2017.

Τό ἐσπέρας τῆς Δευτέρας 31ης Ἰουλίου καὶ περί ὥραν 19:00 συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα ἐψάλη ὁ Μέγας Πανηγυρικός Ἐσπερινός καὶ τὴν πρωΐαν τῆς Τρίτης κυριωνύμου ἡμέρας τῆς ἑορτῆς ἐτελέσθη Ἀρχιερατικὸ Συλλεΐτουργο καὶ ἀκολούθησε ἡ λιτάνευσις τῆς Ἱεράς Εἰκόνος τῆς Ἁγίας Ἐλέσης.

Στό νησί μας ἀφίχθη ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κερνίτσης κ. Χρῦσανθος στίς 31 Ἰουλίου 2017, προσκεκλημένος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας Κυθήρων καὶ Ἀντικυθήρων κ. Σεραφεῖμ, γιά νά συμμετάσχη στόν ἑορτασμό τῆς Προστάτιδος τῶν Κυθῆρων Ἁγίας Ἐλέσης.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κερνίτσης κ. Χρῦσανθος χοροστάτησε στόν Πανηγυρικό Ἐσπερινό μετά Ἀρτοκλασίας καὶ μετά τὴν προσλαλιά, τό καλωσόρισμα καὶ τὴν εἰσαγωγική ὁμιλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας ὠμίλησε κατάλληλα γιά τὴν τιμωμένη Ἁγία Ἐλέσα στοὺς προσκυνητές. Ἀνήμερα τῆς ἑορτῆς χοροστάτησε στόν Ὁρθρο καὶ προεξήρχε τῆς Θείας Λειτουργίας. Κατά τό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας ἐκήρυξε ἐμπνευσμένα τόν Θεῖο Λόγο καὶ τελέσθηκε Ἀγιασμός στόν τόπο μαρτυρίου τῆς Ἁγίας.

Ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας εὐχαρίστησε ἐκ βα-

θέων τόν Θεοφιλέστατο ἅγιο Κερνίτσης, ἀλλά καὶ τόν Σεβ. Μητροπολίτη Πατρῶν κ. Χρυσόστομο, ὁ ὁποῖος παρέσχε τὴν εὐλογία καὶ συγκατάθεσί του διά τὴν ἐδῶ ἀφιξί τοῦ Θεοφιλεστάτου, διά τὴν συμμετοχή του εἰς τὴν Ἱεράν Πανήγυριν, τὴν εὐλογία εἰς τό χριστεπώνυμο πλήρωμα καὶ τοὺς ἐποικοδομητικούς του λόγους

Τὴν μεσημβρία παρετέθη μέ περισσὴ φροντίδα καὶ ἀγάπη γεῦμα εἰς τὴν οἰκία τοῦ Ἐπιτρόπου κ. Γεωργίου Κομνηοῦ, ὅπου παρεκάθησαν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ λοιποὶ συλλειτουργοί, οἱ Ἐπίτροποι καὶ ἐκλεκτοὶ συμπανηγυριστές. Ἡ Ἁγία Ἐλέσα νά περισκέπη καὶ νά προστατεύῃ ὅλους μας. Καὶ τοῦ χρόνου.

Ἡ φοβερή δοκιμασία τῆς πυρκαγιάς

Τό πανέμορφο νησί τῶν Κυθῆρων δοκιμάσθηκε πολύ μέσα στήν ἱερή περίοδο τοῦ Δεκαπενταγούστου, ἔπειτα ἀπό τό ξέσπασμα τῆς φοβερῆς πυρκαγιάς τῆς Παρασκευῆς 4ης Αὐγούστου ἔ.ἔ., πού κράτησε γιά 4 ἡμέρες καί κατέκαυσε 25 καί πλέον χιλιάδες στρέμματα, δηλ. τό 1/8 σχεδόν τῆς ἐκτάσεως τοῦ νησιού μας.

Ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ. Σεραφεῖμ διεκτραγωδεῖ αὐτό τό φρικτό γεγονός τῆς πυρκαγιάς σέ δύο συνεντεύξεις του - ἡχητικά ντοκουμέντα, τά ὁποῖα καί ἐδημοσιεύθησαν εἰς τήν ἰστοσελίδα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μας. Ἡ πρώτη ἀνταπόκρισις τοῦ ζητήθηκε ἀπό τόν Ρ/Σ «Ἄλφα» στίς 8/8 καί ἡ ἄλλη ἀπό τόν σταθμό τῆς «Πειραικῆς Ἐκκλησίας» στίς 10/8. Σ' αὐτές τίς ραδιοφωνικές ἐπικοινωνίες φαίνεται ὁ βαθύς πόνος καί ἡ ἐναγώνια ἀνησυχία τοῦ Σεβασμιωτάτου γιά τήν ἀδόκητη αὐτή συμφορά.

Ἄρκετοί Σεβ. Μητροπολίτες καί ἄλλοι παράγοντες, ἐκκλησιαστικοί καί πολιτικοί ἔσπευσαν νά ἐκφράσουν τά αἰσθήματα ἀγάπης καί συμπάθειας πρὸς τό νησί καί τόν λαό μας. Συγκινητική ἦταν ἡ πρωτοβουλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος κ. Τιμοθέου νά ἀποστείλει δύο χιλιάδες (2.000) εὐρώ, πού μαζί μέ τήν βοήθεια τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μας δόθηκαν ὡς συμπαράστασις σέ 12, πιό πολὺ ἀπό τίς ἄλλες, πυροπαθεῖς οικογένειες (καταστροφή ἐλαιοδένδρων, μελισσιῶν κ.ἄ.)

Στή συνέχεια παραθέτουμε ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ Δελτίου Τύπου τοῦ Δήμου Κυθῆρων τῆς 9ης Αὐγούστου 2017:

«Μετά ἀπό 4 ἡμέρες ἥρωικῆς μάχης μέ τίς φλόγες, μέσα σέ καταστάσεις πρωτόγνωρες γιά τό νησί μας, τέθηκε ὑπό ἐλεγχο ἡ τεραστίων διαστάσεων δασική πυρκαγιά, πού ξεκίνησε ἀπό οἰκόπεδο παρακείμενο στό Νοσοκομεῖο καί ἔφτασε νά ἀπειλήσει μέχρι καί τό Ἱερό Προσκύνημα τῆς Παναγίας

τῆς Μυρτιδιώτισσας, πού διεσώθη κυριολεκτικά τήν τελευταία στιγμή χάρις στήν αὐτοθυσία τῶν πυροσβεστῶν, τῶν ἐθελοντῶν καί τῶν κατοίκων. Ἀπό τήν πρώτη στιγμή κινητοποιήθηκαν ὅλες οἱ διαθέσιμες δυνάμεις πυρόσβεσης τοῦ νησιού, τά δημοτικά καί ἰδιωτικά μέσα (πού βρίσκονται διαρκῶς σέ ἐπιφυλακή λόγω ἀντιπυρικής περιόδου), οἱ πιστοποιημένοι ἐθελοντές πυροσβέστες, ἐνῶ οἱ καινούργιοι κρουνοί πού τοποθετήθηκαν πρόσφατα παρέιχαν ἀδιάλειπτα νερό στά ὄχηματα πυρόσβε-

σης, γεγονός πού ἐπισημάνθηκε ἀπό τό προσωπικό τῆς Π.Υ., καθώς σέ πολλές πυρκαγιές παρατηροῦνται φαινόμενα βλάβης κρουῶν καί ἔλλειψης νεροῦ. Ὁ νέος προστατευτικός ἐξοπλισμός στό ἐθελοντικό προσω-

πικό πού πρόσφατα ἀγοράστηκε καί παραχωρήθηκε ἀπό τό Δήμο εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα νά μὴν ὑπάρξει κανένας τραυματισμός παρά τήν πρωτοφανῆ ἔνταση τῶν φαινομένων. Ἐνας πυροσβέστης ἔνοιωσε ἀδιαθεσία καί μεταφέρθηκε στό νοσοκομεῖο, πρὸς τόν ὁποῖο ἐκφράζουμε ἀμέριστη συμπάρασταση καί ἐκτίμηση.

Ἐπῆρξε τεράστια κινητοποίηση ἐπιγείων δυνάμεων καί δυνάμεων τῆς ΕΜΑΚ ἀπό σχεδόν ὁλόκληρη τήν Ἑλλάδα· ὡστόσο ἡ Δημοτική Ἀρχή ἀλλά καί σχεδόν τό σύνολο τῶν κατοίκων ἐπεσήμαναν τόσο τά ζητήματα ἐπιχειρησιακοῦ συντονισμοῦ, ὅσο καί τήν μεγάλη καθυστέρηση στόν ἀνεφοδιασμό τῶν ἐναέριων μέσων (πού γίνεται μόνο ἀπό συγκεκριμένα στρατιωτικά ἀεροδρόμια), πού εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα νά καταστοῦν τά μέτωπα, πολλά καί ἀνεξέλεγκτα κυρίως τό Σάββατο 5/8, καί ἐνῶ εἶχε ἀρχικά ἐκτιμηθεῖ ὅτι τό φαινόμενο βρισκόταν σέ ὕφεση ἀπό τό πρωί τῆς ἴδιας ἡμέρας. Ἐπικεφαλῆς τῆς ὅλης ἐπιχείρησης τέθηκε ὁ Ὑπαρχηγός Ἐπιχειρήσεων τοῦ Πυροσβεστικοῦ Σώματος Ἀντιστράτηγος κ. Βασιλειάδης, ὁ ὁποῖος συμμετεῖχε

στά Κύθηρα μέσα στον Δεκαπενταύγουστο

μαζί με τούς επιτελείς του σέ έκτακτη συνεδρίαση του Συντονιστικού Τοπικού Όργάνου Πολιτικής Προστασίας, υπό την προεδρία του Δημάρχου, ο οποίος επέστρεψε έσπευσμένα από την Αθήνα, όπου βρισκόταν από τις 30/7 για τό μείζον ζήτημα του πλοίου και τόν καθορισμό τών δρομολογίων του Ε/Γ-Ο/Γ ΙΟΝΙΣ με τούς πλοιοκτῆτες, καθώς και για άλλα σοβαρά υπηρεσιακά ζητήματα του Δήμου, τεχνικής φύσεως.

...Αναμφίβολα οί πυροσβέστες πάλεψαν με τίς φλόγες με αυτοθυσία και αὐταπάρνηση, διακινδυνεύοντας σέ πολλές περιπτώσεις και τήν ἴδια τους τή ζωή, ἐνώ και οί κάτοικοι και οί ἐθελοντές συνέβαλαν καθοριστικά στό νά μήν υπάρξουν ἀνθρώπινα θύματα και καταστροφές σέ κατοικίες, κάτι πού μόνο δεδομένο δέν ἦταν σέ μία τέτοιας ἔκτασης και ἐπικινδυνότητας πυρκαγιά.

Ὁ Δήμος μας, με τά ἐλάχιστα μέσα πού διαθέτει (ἡ ἐτήσια ἐπιχορήγησή του ἀπό το ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο γιά δράσεις πολιτικής προστασίας εἶναι περίπου 45.000 εὐρώ, χρήματα πού δέν ἐπαρκοῦν οὔτε γιά τή συντήρηση του 1/6 τών ἀγροτικών δρόμων του νησιού), ἦταν παρών σέ ὅλη τήν διάρκεια του φαινομένου -ὅπως και σέ ὅλες τίς φωτιές μέχρι σήμερα-, τόσο με τούς αἰρετούς, ὅσο και με τούς υπαλλήλους του, προκειμένου νά συμβάλει στήν ἀντιμετώπιση τῆς φωτιάς ὑπό τίς ὁδηγίες και κατευθύνσεις τών ἀρμοδίων Ἀξιωματικών του Π.Σ., πού προΐστανται πάντα τών ἐπιχειρήσεων κατάσβεσης και τών διαδικασιών ἐπιχειρησιακού σχεδιασμοῦ και συντονισμοῦ.

Ἡ συμβολή και συνεισφορά τῆς Περιφέρειας Ἀττικῆς ἦταν ἐπίσης σημαντική, με τήν ἀποστολή ὕδροφόρων ἀπό τήν Αθήνα, ἐνώ ἰδιαίτερη μνεῖα πρέπει νά γίνει στό τοπικό πλοῖο ΠΟΡΦΥΡΟΥΣΑ πού με ἔκτακτα δρομολογία του ἔφερε στό νησί μεγάλες ἐπίγειες δυνάμεις του Πυροσβεστικοῦ Σώματος και του Στρατοῦ Ξηρᾶς. Ἐπίσης, ἐκφράζεται ἰδιαίτερη εὐγνωμοσύνη στό προσωπικό τῆς ΔΕΗ και του ΟΤΕ, πού με διαρκή ἀγώνα κατάφεραν νά μήν διακοπεῖ γιά πολύ ὥρα κατά τή διάρκεια του συμβάντος ἡ ἠλεκτροδότηση και ἡ τηλεφωνική και διαδικτυακή ἐξυπηρέτηση στό νησί, παρά τήν ἐνταση τών φαινομένων.

Τό νησί ἐπισκέφθηκε ὁ Ὑπουργός Ἀγροτικῆς Ἀνάπτυξης κ.Ευάγγελος Ἀποστόλου, με τόν ὁποῖο ὁ Δήμαρχος συζήτησε τό θέμα τών ἀποζημιώσεων γιά τίς καμένες ἀγροτικές ἐκμεταλλεύσεις και ἐκτάσεις. Μηχανικοί τῆς Περιφέρειας Ἀττικῆς βρίσκονταν ἤδη στό νησί ἀπό τή Δευτέρα 7/8 γιά μία πρώτη καταγραφή τών ἀναγκών σέ ἔργα ἀντιπλημμυρικής προστασίας και ἀντιδιαβρωτικῆς θωράκισης, γιά τά ὁποῖα ἡ χρηματοδότηση θά ζητηθεῖ ἀπό τό Πρόγραμμα Δημοσίων Ἐπενδύσεων...

Ὁ Δήμος μας παρείχε κάθε δυνατή διευκόλυνση στήν Πυροσβεστική και τόν Στρατό Ξηρᾶς, ὁ ὁποῖος ἀπέστειλε στό νησί μας μεγάλα μηχανήματα ἔργου, ἀντιστοιχα τών ὁποίων δέν διαθέτουν τά Κύθηρα, προκειμένου νά ἀνοιχτοῦν ἀντιπυρικές ζώνες. Τά μηχανήματα παρέμειναν στό νησί μετά ἀπό αἶτημα του Δήμου.

...Πρόκειται ἀναμφίβολα γιά μία ἀνυπολόγιση φυσική καταστροφή. Με βάση τήν ἀρχική ἐκτίμηση, πού ζητήθηκε ἀπό τό Ἐθνικό Ἀστεροσκοπεῖο Ἀθηνῶν, προκύπτει ὅτι κᾶκαν 23.400 στρέμματα, τό 47% τών ὁποίων εἶναι χαμηλή και θαμνώδης βλάστηση. Ἡ προστασία τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς και τών κατοικιών ὑπῆρξε πρῶτιστο μέλημα ὄλων, ἐνώ ἡ συνεργασία Δήμου, Περιφέρειας και Κυβέρνησης εἶναι ἐκεῖνη πού ἀπό ἐδῶ και στό ἐξῆς θά πρέπει νά ἐνταθεῖ, ὡστε νά ἐκτελεστοῦν τά ἔργα πού πρέπει με στόχο τήν ἀμβλυνση τών ἐπιπτώσεων τῆς πυρκαγιάς».

Ἑόρτιες ἐκδηλώσεις γιά τήν συμπλήρωσι τῆς 10χρονης λειτουργίας τοῦ Λεοντσειοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου Κεραμωτοῦ Κυθήρων

Μέ τήν Χάρι καί τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ συμπληρώθηκαν ἐφέτος 10 χρόνια ἀπό τά ἐγκαίνια τοῦ Λεοντσειοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου Κεραμωτοῦ, πού ἐτελέσθησαν τότε ἀπό τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας κ. Σεραφεῖμ καί τόν Ἱερό Κληρο τῆς Ἱεράς Μητροπόλεώς μας.

Γιά τόν λόγο αὐτό ἐγίνε ἡ ἐορταστική ἐκδήλωση τῆς Κυριακῆς 27 Αὐγούστου 2017 στό Λεοντσειο Πνευματικό Κέντρο Κεραμωτοῦ (ἐκ μεταθέσεως ἀπό τήν Κυριακή 6 Αὐγούστου 2017, ἐορτή τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Χριστοῦ), λόγω τοῦ θλιβεροῦ συμβάντος τῆς πυρκαϊᾶς πού ἐπληξε τήν νῆσον τῶν Κυθήρων.

Τό περιλαμπρο αὐτό Πνευματικό Κέντρο ἦταν ἕνα μεγάλο ὄραμα τῶν ἀειμνήστων μεγάλων Εὐεργετῶν τῆς Ἑνορίας τοῦ Κεραμωτοῦ Νικολάου καί Εἰρήνης Λεοντσίνη. Ἐξέφρασαν τήν ἐπιθυμία τους στόν τότε Μητροπολίτη Κυθήρων ἀείμνηστο Κύριλλο καί κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου Μεταμορφώσεως τοῦ Χριστοῦ Κεραμωτοῦ, πού ἐλήφθη ὑπό τήν Προεδρία τοῦ σεβαστοῦ Πρωτ. π. Εὐαγγέλου Λουράντου, Ἐπιτίμου Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεώς μας, παρεχωρήθη τό οἰκόπεδο καί ἀκούθησε ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ ὠραίου αὐτοῦ καί

σύγχρονου Πνευματικοῦ Κέντρου, πού κοσμεῖ τήν ἑνορία τοῦ Κεραμωτοῦ, τήν Ἱερά Μητρόπολιν μας καί τό νησί μας.

Ἡ εὐγνωμοσύνη μας πρὸς τοὺς ἀειμνήστους μεγάλους εὐεργέτες Νικόλαο καί Εἰρήνη Λεοντσίνη εἶναι ἐγκάρδια καί παντοτεινή. Ἡ ἑνορία τοῦ Κεραμωτοῦ ὀφειλετικῶς κάθε χρόνο κάνει τό ἱερό μνημόσυνο τοῦ Νικολάου Λεοντσίνη καί ἀπό ἐφέτος καί τῆς πρόσφατα θανούσης Εἰρήνης Λεοντσίνη.

Τό Λεοντσειο Πνευματικό Κέντρο εἶναι γιά ὅλους μας. Γιά τήν Ἑνορία, γιά τήν Ἱερά Μητρόπολιν, τά Κατηχητικά, τίς Συνάξεις καί τίς γιορτές τῆς, γιά τόν Δῆμο, τοὺς δημόσιους φορεῖς καί τά Σχολεῖα μας. Ἀκόμη καί γιά τίς δεξιώσεις, μετὰ τίς Θεῖες Λειτουργίες καί τίς ἱερές τελετές.

Ἀπό τά πρώτα χρόνια τῆς λειτουργίας του ἐξοπλίσθηκε, μέ τίς εὐγενεῖς δωρεές τῆς Ἐθνικῆς Τράπεζας τῆς Ἑλλάδος (πρωτοβουλία τοῦ τότε Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε.Τ.Ε. κ. Γεωργίου Πάσχα) μέ τά ἀπαραίτητα τῆς θεατρικῆς σκηνῆς, μέ σύγχρονη μικροφωνική ἐγκατάσταση μέ προντζέκτορα, κομπιούτερς κ.λπ.

Τό ἐορταστικό Πρόγραμμα τῆς βραδυᾶς ξεκίνησε μέ τήν παρουσίαν ὕμνων καί τραγουδιῶν ἀπό

τήν παιδική χορωδία τῶν Κατηχητικῶν μας Σχολείων ὑπό τήν διεύθυνσιν τοῦ Διακόνου π. Παύλου Καλλίκα.

Ἀκολούθησε ἡ προσφώνησις τοῦ Αἰδεσιμολογιάτου Ἐφημερίου π. Νικολάου Ζουναρέλη, Προέδρου τοῦ Ἐκκλ. Συμβουλίου.

Στή συνέχεια ἡ Ἐκκλησιαστική Χορωδία μας ἔψαλε ἐκκλησιαστικούς ὕμνους, ὑπό τήν διεύθυνσιν τοῦ κ. Παναγιώτη Σκλάβου.

Ἀκολούθησε ἡ ἐμπνευσταμένη εἰσήγησις τοῦ Ἐλλογιμωτάτου Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ καί Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γεωργίου Λεοντσίη μέ θέμα: «Οἱ οἰκογένειες Λεοντσίη καί Κασμάτη στή Χώρα καί στό Κεραμοῦτό τῶν Κυθῆρων».

Ἐγίνε ἕνα διάλειμμα, κατά τό ὁποῖο προσεφέρθησαν ἀναψυκτικά καί γλυκά μέ τήν φροντίδα τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου Κεραμοῦτοῦ, κι ἀμέσως μετά ἀκούσαμε τήν πολύ ἐνδιαφέρουσα εἰσήγησι τῆς Ἐλλογιμωτάτης Ὁμοτίμου Καθηγήτριας τοῦ Παντείου Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Αἰκατερίνης Ἀρώνη-Τσίχλη μέ θέμα: «Οἱ Κυθήριοι εὐεργέτες τῆς Αὐστραλίας».

Μέ χαρά στή συνέχεια παρακολουθήσαμε παραδοσιακοῦς χορούς ὑπό τήν εὐθύνην τῆς κ. Ἐλένης Τζοβάρη, Καθηγήτριας.

Στό τέλος χαιρέτισε τήν ἐκδήλωσι ὁ Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου κ. Λάζαρος Βέζος, ἐκ μέρους τοῦ Δημάρχου Κυθῆρων κ. Ε. Χαρχαλάκη.

Τό κλείσιμο τῶν ἐορτίων ἐκδηλώσεων ἐγίνε ὑπό τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Σεραφεῖμ, ὁ ὁποῖος τόνισε μεταξύ ἄλλων ὅτι ὅλοι μας ὀφείλομε τιμή κι εὐγνωμοσύνη στούς δύο μεγάλους εὐεργέτες τῆς ἐνορίας τοῦ Κεραμοῦτοῦ, τοὺς αἰμνήστους Νικόλαο καί Εἰρήνη Λεοντσίη, οἱ ὁποῖοι βοήθησαν οικονομικά σέ πολλά ἔργα, ὄχι μόνο αὐτόν τόν Ἐνοριακό Ναό, ἀλλά καί ἄλλους Ἐνοριακοῦς Ναούς, τήν Ἁγία Μόνη καί τήν Παναγία μας τήν Μυρτιδιώτισσα. Εἶναι μεγάλη καί συγκινητική ἡ προσφορά τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν πού ἔδωσαν τήν περιουσία τους, προκειμένου νά γίνουν σημαντικά ἔργα, καί τό πιό μεγάλο εἶναι τό Λεοντσίειο Πνευματικό Κέντρο τοῦ Κεραμοῦτοῦ.

Ὁ Σεβασμιώτατος τέλος, εὐχαρίστησε ὅλους ὄσους συνέβαλαν στήν πολύ ὠραία αὐτή ἐκδήλωσι, ὅλους τοὺς παρευρισκομένους, ἰδιαίτερα τοὺς Ἱερεῖς μας, τόν Πρόεδρο τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου κ. Λάζαρο Βέζο, ἀλλά καί τόν Πρόεδρο τῆς Κυ-

θηραϊκῆς Ἀδελφότητος τοῦ Σίδνεϋ κ. Βρεττό Κυπριώτη καί εὐχήθηκε ὁ Πανάγιος Θεός νά ἀνταμείψει τοὺς τιμωμένους εὐεργέτες, ἀλλά καί ὅλους τοὺς ἄλλους εὐεργέτες, τοὺς ἀγαπώντας τήν εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου Του, καί νά τοὺς δώσει «ἀντί τῶν ἐπιγείων τά ἐπουράνια, ἀντί τῶν φθαρτῶν τά ἄφθαρτα, ἀντί τῶν προσκαιρῶν τά αἰώνια».

Μετά τό πέρας τῆς γιορτινῆς αὐτῆς ἐκδηλώσεως οἱ παριστάμενοι εἶδαν τοὺς ἐκτεθέντας πίνακες Ἱερῶν Μονῶν καί Μοναστηριῶν τῆς Ρωσίας, γιά τοὺς ὁποίους ἔδωσε ἐξηγήσεις καί πληροφορίες ἡ κ. Ἐλένη Τζοβάρη.

Νά μᾶς ἀξιῶσῃ ὁ Θεός καί τά 20χρονα καί πολ-λούς ἀκόμη χρόνους νά γιορτάζουμε τήν ἐπέτειο καί τήν προσφορά τοῦ Λεοντσίειου Πνευματικοῦ Κέντρου.

Οί οικογένειες Λεοντσίνη και Κασιμάτη στή Χώρα και στό Κεραμουτό τῶν Κυθήρων

Στό πλαίσιο τοῦ ἑορτασμοῦ τῶν δέκα χρόνων ἀπό τήν ἰδρυση (2007) καί συνεχή ἔκτοτε λειτουργία τοῦ «Λεοντσειοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου Κεραμουτοῦ Κυθήρων» καί μέ τήν εὐλογία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων κ. Σεραφεῖμ, ἡ ἀνακοίνωσή μου θά περιλάβει εἰδικές

ἀναφορές στά ἴδια τά πρόσωπα καί στίς οικογένειες τοῦ Νικολάου Παναγ. Λεοντσίνη ἢ Μπλουκού καί τῆς Εἰρήνης Λεοντσίνη, τό γένος Νικολάου Κασιμάτη ἢ Λουτζή, χορηγῶν καί ἰδρυτῶν τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου. Θά ἀναφερθῶ στήν ἱστορία τοῦ γενέθλιου τόπου τους, τοῦ χωριοῦ «Κεραμουτό» καί στήν ἐκκλησιαστική παράδοση τῶν κατοίκων του μέ ἔμφαση στήν ἑνοριακή του συγκρότηση. Στή μνήμη τους ἀφιερώνεται τό κείμενο πού ἀκολουθεῖ.

Νικόλαος Παναγιώτου Λεοντσειῆς (Μπλουκος) καί Εἰρήνη Λεοντσίνη τό γένος Νικολάου Κασιμάτη (Λουντζή) στό Κεραμουτό τῶν Κυθήρων καί στήν Αὐστραλία.

Ὁ Νικόλ. Λεοντσειῆς καί ἡ Εἰρήνη Λεοντσειῆς στά 100 χρόνια τῆς ζωῆς τους, πού εὐτύχησαν καί οἱ δύο τους νά διάγουν, βίωσαν ἔντονα αὐτό τό ἐκκλησιαστικό καί κοινωνικό περιβάλλον τοῦ χωριοῦ τους, πού τό σκέφτονταν καί τό φρόντιζαν, ἀνεξάρτητα ἀπό τή χώρα ἢ

τήν πόλη πού ζοῦσαν, τήν Αὐστραλία, τήν Ἀθήνα ἢ τά Κύθηρα. Τή ζωή τους τή μοιράζονταν ἀνάμεσα σέ δύο πατρίδες, τήν Ἑλλάδα (Ἀθήνα καί Κύθηρα) καί τήν Αὐστραλία. Ἐκεῖνη πού τοὺς γέννησε διατηρήθηκε κυρίαρχα μέσα τους. Μετανάστης ὁ Νίκος πρώτης γενιᾶς, σέ ὠριμη περίοδο τῆς ζωῆς του, ἀποφάσισε μέ τή σύζυγό του, κάποτε μέ πολύ προβληματισμό, νά διακόψουν τήν ἄμεση σχέση καί τοὺς δεσμούς πού εἶχαν ἀναπτύχθει μέ τοὺς συμπολίτες τῆς δεύτερης πατρίδας τους. Ἡ ἀμφιταλάντευσή τους, ὅπως μοῦ διηγούνταν, ἔλαβε τέλος μέ τήν ὀριστική τους ἀπόφαση νά ἐπιλέξουν τήν παλιννόστηση.

Διατήρησαν τίς ἀναμνήσεις μίας περιπετειώδους ζωῆς πού πέρασαν στή γῆ τῆς Αὐστραλίας, σέ μία χώρα πού τήν ἴδια περίοδο εἶχε προσελκύσει ὡς μετανάστες ἑκατοντάδες συγχωριανούς τους καί ἄλλους συμπολίτες τους ἀπό τά Κύθηρα. Ζωή δύσκολη, ἀλλά καί δημιουργική γιά τοὺς ἀνθρώπους πού τράβηξαν τό δρόμο τῆς μετανάστευσης, κρατώντας ὁμως κατά κανόνα πάντοτε ἀνοικτό τό εἰσιτήριο τῆς ἐπιστροφῆς τους στή γενέτειρα, ὅπως ἄλλωστε ἐπρατταν καί ὅλοι ὅσοι ἐπέλεγαν, ἄσχετα ἂν δέν τό κατόρθωναν, τό δρόμο τῆς μετανάστευσης. Ἀπό τό ἔτος 1977 ἐπέλεξαν ὡστόσο νά ἐπανεγκατασταθοῦν στή γενέθλια γῆ, στό Κεραμουτό τῶν Κυθήρων...

Παράλληλα ἀφοσιώθηκε στή διδασκαλία τῆς μουσικῆς. Ἡ βοήθεια, πού προσέφερε, μέ τήν ἐπανεγκατάστασή του στό Κύθηρα, σέ πολλούς νέους τῶν Κυθήρων μέ κλίση στή μουσική ἦταν ἰδιαίτερως ἐπιωφελῆς σ' αὐτούς καί ἀνιδιοτελής... Συνέβαλε στή δημιουργία ὀρχήστρας ἐγχόρδων καί ἔδωσε συναυλίες γιά τό σκοπό αὐτόν. Σημαντικότερη ἀπό αὐτές ἦταν ἐκεῖνη, στήν ὁποία μέ τή συνοδεία τοῦ ἐπίσης βιολιστῆ Σοφοκλῆ Διονυσίου Καλοῦ-

την, πολύτιμο φίλου του, απέδωσαν με μεγάλη επιτυχία ντουέτα στο βιολί και άλλες μελωδίες.

Τό έτος 1990 συνεισέφερε στην άγιογράφηση και στον έξωραϊσμό του Ίερού Ναού Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Χριστού της ένορίας του στο Κεραμουτό, ενώ δώρισε εικόνα του Άγιου Νικολάου στον ίδιο ναό. Τό 1998 συνέβαλε γενναιόδωρα στή συνέχιση της άγιογράφησης του. Ο Ξυλόγλυπτος έπιτάφιος, τό ηλεκτρικό κωδωνοστάσιο του ναού, τέσσερις πολυπρόσωπες παραστάσεις (ή Άνάληψη, ή Πεντηκοστή, ό Ίησοϋς Δωδεκαετής στο Ναό και ό Ίερός Νιπτήρ), ή μικροφωνική έγκατάσταση και πολλές άλλες οικονομικές ένισχύσεις για τόν έξωραϊσμό του ναού και του περι-

βόλου του έντάσσονται στίς γενναιόδωρες προσφορές του ζεύγους Νικολάου και Ειρήνης Λεοντσίνη. Βέβαια, τό μεγαλύτερο κοινωφελές έργο του ζεύγους είναι ή άνέγερση ενός μνημειώδους κτηρίου, για νά στεγάσει ίδρυμα - πνευματικό κέντρο για τό χωριό του και τά Κύθηρα, τό «Λεοντσίνιο Πνευματικό Κέντρο Κεραμουτού Κυθήρων», αυτό τό μεγαλοπρεπές και λειτουργικό κτήριο, πού άπολαμβάνουμε σήμερα όλοι... (Ολόκληρη τήν όμιλία του κ. Λεοντσίνη, μπορείτε νά τήν βρήτε στο διαδίκτυο).

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΛΕΟΝΤΣΙΝΗΣ

Όμότιμος Καθηγητής Έθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Άθηνών, Καθηγητής Νεότερης Έλληνικής Ιστορίας και Διδακτικής τής Ιστορίας

Οί Κυθήριοι εύεργέτες τής Αύστραλίας

Στήν σημερινή εισήγησή μου πού γίνεται για νά τιμηθεί ή μνήμη των εύεργετών Νικολάου Π. Λεοντσίνη και τής συζύγου του Ειρήνης Λεοντσίνη-Κασιμάτη, μέσα στο πλαίσιο των Έορταστικών Έκδηλώσεων για τήν συμπλήρωση τής 10χρονης παρουσίας του Λεοντσινείου Πνευματικού Κέντρου, θά αναφερθώ στους Κυθηρίους Εύεργέτες τής Αύστραλίας. Θά ήθελα έκ προοιμίου νά αναφέρω ότι λόγω εξοικονόμησης χρόνου αναγκαστικά υπάρχουν και πολλοί άλλοι εύεργέτες, οι όποιοί ήταν άδύνατον νά περιληφθούν στα στενά όρια μίας όμιλίας.

Οί έννοιες «γενέθλιος τόπος» και «πατρίδα» υπήρξαν καθοριστικές ως προς τήν στάση ζωής των Έλλήνων μεταναστών γενικότερα και φυσικά και των Κυθηρίων μεταναστών, οι όποιοι, άφου πρόκοψαν στους τόπους όπου μετέβησαν, προέβησαν σέ κάθε μορφής εύεργεσίες προς τόν τόπο καταγωγής τους. Οί βασικοί λόγοι πού όδήγησαν τούς Τσιριγώτες στην Ξενιτιά ήταν οικονομικοί. Οί περισσότεροι από τούς πρώτους μετανάστες ήταν ηλικίας όκτώ έως δεκαεπτά έτών, συνήθως νεότερα μέλη πολυμελών οικογενειών, πού μετανάστευσαν άσυνόδευτοι, και πολλές φορές υπήρξαν θύματα έκμετάλλευσης.

Η κυθηραϊκή μετανάστευση έλαβε «έπιδημι-

κές» θά μπορούσαμε νά πούμε διαστάσεις κατά τήν περίοδο από τό 1890 μέχρι τή δεκαετία του 1950, κατά τά χρόνια δηλαδή πού άκολούθησαν μετά τόν Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και τόν Έμφύλιο.

Κύριοι προορισμοί των Κυθηρίων υπήρξαν τό Σίδνεϋ, οι κωμοπόλεις τής Νέας Νοτίου Ουαλίας, τό Μπρισμαουμ (Βρισβάνη), ή Καμπέρα, τό Χόμπαρτ και ή Μελβούρνη. Οί Κυθήριοι στην Αύστραλία συνέβαλαν στην κοινωνική, οικονομική και πνευματική ύποδομή του Έλληνισμού και καθόρισαν τίς παραμέτρους τής όργάνωσης των Έλληνικών κοινοτήτων... (Ολόκληρη τήν όμιλία τής κ. Άρώνη μπορείτε νά τήν βρείτε στο διαδίκτυο)

Αικατερίνη Άρώνη-Τσίχλη,

Όμ. Καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου

Ὁ ἑορτασμός τῆς Παναγίας τῆς Μυρτιδιώτισσας στό Ρουμπάρε τῆς Νοτιοδυτικῆς Οὐγκάντας

Μέ τις πρεσβείες τῆς Παναγίας μας τῆς Μυρτιδιώτισσας ἐορτάσθηκε γιά πρώτη φορά στή νεοσύστατη Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἡ εὕρεση τῆς Εἰκόνος τῆς καί στό Ρουμπάρε τῆς Νοτιοδυτικῆς Οὐγκάντας στήν Ἀφρική.

Ὁ π. Ἀριστοτέλης ἀνήμερα τῆς ἐορτῆς ἐτέλεσε τήν Θεία Λειτουργία στήν οἰκία τῶν πεθερικῶν του. Ὑπενθυμίζουμε ὅτι ἔχει ἤδη ἀγορασθῆ μιά μεγάλη οἰκοπεδική ἔκταση μέ προοπτική νά κτισθῆ μέγας Ἱερός Ναός βυζαντινοῦ ρυθμοῦ ἐπ' ὄνοματι καί πρὸς τιμὴν τῆς Παναγίας μας τῆς Μυρτιδιώτισσας, μέ δύο Παρεκκλήσια, ἔνθεν καί ἔνθεν, πρὸς τιμὴν τῶν νεοφανῶν Ἀγίων μας, τοῦ Ὁσίου

Πορφυρίου τοῦ Καυσοκαλυβίτου καί τοῦ Ὁσίου Παΐσιου τοῦ Ἀγιορείτου.

Κατά τήν ὥρα τοῦ Κοινωνικοῦ ὁμίλησε ἐπίκαιρα στούς παρευρισκομένους ὁ π. Ἀριστοτέλης γιά τήν Ἱερή Εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Μυρτιδιώτισσας.

Στό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας ὁ π. Ἀριστοτέλης μέ τήν Πρεσβυτέρα του Μαγδαληνή εἶχαν ἐτοιμάσει ἓνα μικρό γεῦμα γιά ὄλους, μικρούς καί μεγάλους.

Εὐχόμεθα ἀπό καρδίας νά βοηθησε ἡ Χάρις τῆς Παναγίας μας τῆς Μυρτιδιώτισσας καί γρήγορα νά ἀνεγερθῆ ὁ Ἱερός Ναός τῆς σ' αὐτήν τήν κοιτίδα τοῦ Χριστιανισμοῦ τῆς Ἀφρικανικῆς ἡπείρου.

Προσφορά τῆς ALPHA BANK σέ ἐμπερίστατους Κυθήριους καί Ἀντικυθήριους

Μετά τις μεγάλες καί καταστροφικές πυρκαγιές τοῦ περασμένου Αὐγούστου ἡ Κεντρική Διοίκηση τῆς ALPHA BANK ἐπικοινωνήσε μέ τόν Σεβ. Μητροπολίτη μας καί ἐξέφρασε τήν πρόθεσή της νά βοηθήσει ἐμπερίστατους συμπατριώτες μας, ἄπορους, πολύτεκνους καί πυροπαθεῖς.

Ὁ Σεβασμιώτατος δέχθηκε καί ἐπικρότησε

ἀμέσως τήν ἐκφρασθεῖσα ἐπιθυμία τῆς Τράπεζας αὐτῆς. Ἔτσι, ἀποφασίσθηκε νά σταλοῦν 160 «καρότσια» τροφίμων, 20 ἀπό τά ὅποια θά κατευθύνονταν πρὸς τά Ἀντικύθηρα. Ἔτσι, στίς 6 Νοεμβρίου 2017 παρεδόθησαν στό Πνευματικό Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως στό Κεραμωτό Κυθήρων, παρουσία τοῦ κ. Ἐμμ. Καλούδη, Διευθυντοῦ Διεύθυνσης Καταστημάτων Πελοποννήσου, Δυτικῆς Ἑλλάδος καί Ἰονίων Νήσων καί τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ALPHA BANK Νεαπόλεως κ. Θεοδώρου Σμυρνῆ, στήν Ἐπιτροπή τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, παρόντος καί τοῦ Ἀντιδημάρχου κ. Γεωργ. Κομνηνοῦ τά ὡς ἄνω τρόφιμα, τά ὅποια καί διενεμήθησαν βάσει καταστάσεων, πού συνέταξαν οἱ Αἰδес. Ἐφημέριοι τοῦ νησιοῦ μας, σέ οἰκογένειες πολυτέκνων, ἀπόρων καί πυροπλήκτων.

Ἐκ μέρους ὄλων αὐτῶν εὐχαριστοῦμε θερμά τήν Διοίκηση τῆς ALPHA BANK γιά τήν φιλάνθρωπη αὐτή πρωτοβουλία της.

Ὁ πανηγυρικός ἑορτασμός τῆς Παναγίας μας τῆς Μυρτιδιώτισσας στὰ Κύθηρα

Τὰ Κύθηρα γιόρτασαν μέ λαμπρότητα τὴν Πολιοῦχο, Ἐφορο καί Προστάτιδά τους Παναγία Μυρτιδιώτισσα στὴν ὁμώνυμη Ἱερά Μονή, ὅπου εὐρέθη ἀνάμεσα στὶς μυρτιές καί φυλάσσεται ἡ πανίερη θαυματουργή Ἱερή τῆς Εἰκόνα.

Τὶς Ἱερές Ἀκολουθίες λάμπρυναν μέ τὴν παρουσία τους οἱ Σεβασμῶτατοι Μητροπολίτες Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ καί Κερκύρας, Παξῶν καί Διαποντίων Νήσων κ. Νεκτάριος, προσκεκλημένοι τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Κυθῆρων καί Ἀντικυθῆρων κ. Σεραφεῖμ.

Τὸ ἑσπέρας τῆς 23ης Σεπτεμβρίου περὶ ὥραν 7 ἐψάλη ὁ Μεγάλος Ἀρχιερατικός Ἑσπερινός εἰς τὸ νέον Καθολικὸν τῆς Μονῆς, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κερκύρας, Παξῶν καί Διαποντίων Νήσων κ. Νεκταρίου καί συγχοροσταούτων τῶν παρισταμένων Ἱεραρχῶν, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ καί τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχου μας Κυθῆρων καί Ἀντικυθῆρων κ. Σεραφεῖμ.

Ὁ Σεβασμῶτατος Μητροπολίτης Κυθῆρων καί Ἀντικυθῆρων κ. Σεραφεῖμ ὁμίλησε γιὰ τὴν μεγάλη χαρὰ καί εὐφροσύνη πού νοιώθουμε, διότι ἡ Μυρτιδιώτισσα εἶναι αὐτὴ πού πληρῶνει τίς καρδιές μας, εἶναι σκέπη καί βοήθος στὴ ζωὴ μας. Ἀναφέρθηκε ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας στό γεγονός πού ἑορτάζουμε, τὸ ὅποιο εἶναι αὐτὸ τῆς φανερώσεως καί εὐρέσεως τῆς Εἰκόνας τῆς Παναγίας μας στὸν τόπο αὐτοῦ τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματός τῆς καί σέ σύγχρονα γεγονότα Προστασίας τοῦ νησιοῦ

τῶν Κυθῆρων ἀπὸ τὴν Παναγία μας. Αὐτὸ τοῦ σεισμοῦ τοῦ 2006 καί τῆς πρόσφατης πυρκαϊῆς κατὰ τὴν περίοδο τοῦ Δεκαπενταυγούστου πού κήκαν 25 χιλιάδες στρέμματα τοῦ νησιοῦ μας, ὅπως καί τῶν περιόδων ἀνομβρίας. Ἡ Παναγία μας εἶναι θαυματουργός καί ἐγίνε ἀναφορά καί σέ ἓνα σημαντικό σύγχρονο θαῦμα.

Εὐχαρίστησε τοὺς Σεβ. Ἀρχιερεῖς πού πρόθυμα ἐδέχθησαν τὴν πρόσκλησή του γιὰ νά ἐρθοῦν κοντά μας στὴν Ἱερά Πανήγυρι τῆς Μεγαλόχαρης τῶν Κυθῆρων. Καί οἱ δύο εἶναι πολὺ ἀγαπητοὶ καί σεβαστοὶ Ἱεράρχες, ἀμφότεροι πνευματικὰ τέκνα τοῦ ἀειμνήστου Πρωθιεράρχου Χριστοδούλου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἔλαβαν καί τοὺς τρεῖς βαθμούς τῆς Ἱερωσύνης καί δικηκόνησαν κοντά του στὴν Ἱερά Μητρόπολη Δημητριάδος γιὰ 25 καί πλέον χρόνια. Ἐκάλεσε, τέλος, ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Σεραφεῖμ τὸν Σεβ. Κερκύρας νά προσφέρει λόγον οἰκοδομῆς καί παρακλήσεως στοὺς πιστοὺς.

Ὁ Σεβασμῶτατος Κερκύρας, Παξῶν καί Διαποντίων Νήσων κ. Νεκτάριος ἐξέφρασε τὴν ἀπερίγραπτη μυστικὴ χαρὰ καί συγκίνησή του νά εὐρεθῆ

Συνέχεια στὴ σελ. 26.

από τό βορειότερο μέρος τής Ἑλλάδος στό νοτιότερο σχεδόν καί ὁμίλησε γιά τούς ιδιαίτερους δεσμούς πού ἐνώνουν τά Κύθηρα μέ τήν Κέρκυρα. Εἶναι οἱ δεσμοί τῶν Ἑσπληνῶν μέ τόν ιδιαίτερο τρόπο ζωῆς τους, σκέψης καί λατρείας τοῦ Θεοῦ. Στά ὑπόλοιπα Ἑσπληνῶνα ἔστειλε Ἄγιους, στά Κύθηρα ἔστειλε τήν Παναγία καί γι' αὐτό εἶναι Πανα-

γιοσκέπαστο τό νησί τῶν Κυθῆρων καί ἡ Παναγία ἡ Μυρτιδιώπισσα εἶναι τό κέντρο τῆς ζωῆς ὅλων τῶν Κυθηρίων ἀπανταχοῦ τῆς γῆς. Τά σημεῖα πού τονίσθηκαν ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη Κερκύρας κ. Νεκτάριο εἶναι ὅτι εἴμαστε **Ἕλληνες μέ ταυτότητα Ὁρθοδόξου Χριστιανοῦ**. Εἴμαστε οἱ εἰκόνες τοῦ ζῶντος καί ἀληθινοῦ Θεοῦ καί ὀφείλουμε στήν πορεία τῆς ζωῆς μας νά πορευόμεθα εἰς τήν Ἁγιότητα. Νά σεβόμεθα ὅλη τήν κτίση πού μᾶς ἐχάρισε ὁ Θεός καί τούς ἀδελφούς μας. Ἡ Πατρίδα μας καί ἡ Ὁρθοδοξία μας εἶναι Οἰκουμενική.

Ἄκολούθως καί περί ὥραν 10 μ.μ. ἐτελέσθη Ἱερά Ἀγρυπνία εἰς τό Καθολικόν τῆς εὐρέσεως τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνας τῆς ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ μέχρι 2ας πρωΐνης.

Τήν κυριώνυμη ἡμέρα τῆς εορτῆς τῆς Παναγίας μας 24-9-2017, καί ὥρα 7 π.μ. ἐτελέσθη Ἀκολουθία Ὁρθρου καί ἐν συνεχείᾳ Πολυαρχιερατική Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ. Ὁ προεξάρχων τῆς εὐχαριστιακῆς συνάξεως Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ ἀπηύθυνε ἐμπνευσμένο Θεῖο Λόγο πρὸς τό πολυπληθές ἐκκλησίασμα ξεκινώντας μέ τήν φράση τῆς Παρθένου Μαρίας **«ἐποίησέ μοι μεγαλεῖα ὁ Δυνατός»**. Ἀναφέρθηκε στή συνέχεια στά Μεγάλα καί Θαυμαστά ἔργα τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς Θεοτόκου. Ἐγκωμιαστικά ὁμίλησε ὁ ἅγιος Καισαριανῆς γιά τό πρόσωπο τῆς Ὑπεραγίας

Θεοτόκου, πού τιμᾶται ὄλως ἰδιαίτερος στά Κύθηρα, ἀλλά καί γιά τό Πανίερο Εἰκόνισμά της. Εὐχήθηκε, τέλος, πατρικά σέ ὅλους **νά ἀκούμε καί νά τηροῦμε τόν Λόγο τοῦ Θεοῦ στή ζωή μας, ὥστε νά εἴμαστε ὅλοι μακάριοι καί εὐτυχημένοι** καί ἀπηύθυνε θερμές εὐχαριστίες γιά τήν τιμή καί τήν χαρά πού τοῦ ἔκανε ὁ Ἐπίσκοπος καί ἀγαπητός ἀδελφός του, ὁ Ποιμενάρχης μας κ. Σεραφεῖμ, νά τόν καλέσει στήν Ἱερά Πανήγυρι τῆς Παναγίας μας.

Περί ὥραν 10.45 π.μ. παρακολογήσαμε τήν Ἱερή Λιτάνευσι τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνας τῆς ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑΣ περίξ τῆς Ἱεράς Μονῆς, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κυθῆρων & Ἀντικυθῆρων κ. Σεραφεῖμ. Πρὸ τοῦ πέρατος τῆς Ἱεράς Λιτανείας ὁ ἐπιχώριος Μητροπολίτης κ. Σεραφεῖμ στόν λόγο του ἀπηύθυνε ἐκκλησι πρὸς ὅλους τούς ἰθύνοντας καί τούς κυβερνώντας τό ἔθνος μας, τούς ἐκπροσώπους τῆς Βουλῆς μας, τήν Ἐκκλησιαστική ἡγεσία, τήν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀλλά καί τήν Πολιτική ἡγεσία σχετικά μέ τό νομοσχέδιο πού τίς προσεχεῖς ἡμέρες εἰτοιμάζεται. Νά μεταδώσουν παντοῦ τήν φωνή τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου τῆς Ἱεράς μας Μητροπόλεως -μέσφ τοῦ Ψηφίσματος του τῆς

21ης Σεπτεμβρίου 2017- πού λέει ὅτι δέν εἶναι σωστό, δέν εἶναι θεμιτό, δέν εἶναι πρόπον νά ἀλλάξουμε τήν χριστιανική ἀνθρωπολογία, τήν φυσιολογία καί ὄντολογία τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου. Ὁ ἀνθρώπος εἶναι εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Δέν μπορεῖ νά ἀποφασίζει μόνος του ἂν θά διαλέξει τό α ἢ τό β φύλο. Ὅλους μας νά μᾶς προβληματίσει αὐτό τό νομοσχέδιο καί νά μὴν παρασυρθοῦμε, γιατί θά μεταβληθοῦμε σέ μία ζούγκλα καί θά εἶναι κάτι τό πολύ φοβερό. Ἀντί στα παιδιά μας νά ποῦμε ὅτι εἶναι εἰκόνες τοῦ Θεοῦ, ὅτι πλάσθηκαν κατ' εἰκόνα Θεοῦ γιά νά φθάσουν στό καθ' ὁμοίωσιν, νά τούς ποῦμε νά διαλέξουν τό φύλο τους; Εἶναι φοβερό, ντροπή,

είναι πολύ άσχημα αυτά τὰ πράγματα, εἶπε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Σεραφεῖμ.

Εὐχήθηκε σέ ὅλον τόν κόσμο νά ἔχει αὐτές τίς τρεῖς μεγάλες ἀρετές, πού ἐξυμνῆ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος **Πίστι, Ἐλπίδα καί Ἀγάπη**, κι ἡ Παναγία μας, πού μᾶς προστατεύει καί ἐπιθυμεῖ νά διατηρήσουμε αὐτές τίς πνευματικές καί ἠθικές μας ἀξίες, οἱ ὁποῖες ἀναφέρονται στό **ιερό Τρίπτυχο Πατρίδα - Ὁρθοκεία - Οἰκογένεια**, νά μᾶς ἐνδυναμώνη πάντα στόν ἀγῶνα μας.

Παρέστησαν ὅλες οἱ τοπικές Ἀρχές: ὁ Δήμαρχος κ. Εὐστράτιος Χαρχαλάκης μέ τούς Ἀντιδήμαρχους καί μέλη τοῦ Δ.Σ., ὁ Βουλευτής κ. Κώστας Κατσαφάδος, ἡ πολιτεῦτρια κ. Ρούσου, ὁ πρῶην Περιφερειάρχης Δυτικῆς Ἑλλάδος κ. Σπυρ. Σπυριδων, ὁ πολιτεῦτής κ. Πέτρος Μούγιος, ὁ Γραμματέας Δημοσίας Τάξεως & Προστασίας Πολίτη (Υποστράτηγος Ἀστυνομίας ἐ.ἀ.), ὁ Ταξίαρχος τοῦ ΚΕ-ΕΜ τῆς Σπάρτης κ. Χατζηνικολάου ὡς εκπρόσωπος τοῦ Ἀρχηγοῦ ΓΕΣ, ὁ Κυβερνήτης καί τιμητικό ἀγῆμα τῆς Τορπιλακάτου

«Καβαλούδης», πού ναυλωχεῖ στά Κύθηρα μετά ἀπό αἴτημα τοῦ Δήμου, οἱ τοπικές στρατιωτικές, ἀστυνομικές, λιμενικές καί πυροσβεστικές Ἀρχές καί πάρα πολλὸς κόσμος, παρά τὴν προσωρινή ἔλλειψη σύνδεσης ἀτμοπλοϊκῶς μέ τὸν Πειραιᾶ καί τὴν Κρήτη.

Τό ἐσπέρας τῆς κυριωνύμου ἡμέρας περί ὥραν 7 μ.μ. ἐψάλη ὁ Ἑσπερινός Ἀποδόσεως τῆς Ἑορτῆς καί τὴν ἐπομένη ἡμέρα Δευτέρα 25-9-2017 τὸ πρωὶ ἐτελέσθη Ὁρθροσ-Ἀρχιερατικὴ Θ. Λειτουργία καί Ἱερόν Μνημόσυνον ὑπὲρ τῶν ἀειμνήστων κητόρων τῆς Ἱεράς Μονῆς, ἱεουργούντος τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχου μας κ. Σεραφεῖμ.

Μέ ταπεινότητα καί εὐσέβεια οἱ Κυθηριοὶ καί οἱ προσκυνητές ἔκλιναν εὐλαβικά τὸ γόνα στὴν Μυρτιδιώτισσα, πού ἀπεσόβησε τὰ χειρότερα ἀπὸ τὴν μεγάλη πυρκαγιά τοῦ Αὐγούστου καί ἔσωσε ἀπὸ τίς φλόγες τὸ Μοναστήρι τῆς.

Ἀπὸ τὸ Παναγιοσκέπαστο νησί τῆς Μυρτιδιώτισσας χρόνια πολλὰ καί βοήθεια ἡ Παναγία μας ἡ Μυρτιδιώτισσα σέ ὅλο τόν κόσμο.

Ἐκκλησιαστικὲς δραστηριότητες νέας χρονιάς

Καί κατὰ τὴν νέα ἐκκλησιαστικὴ χρονιά θά λειτουργήσουν μέ τὴν Χάρι τοῦ Κυρίου μας **τὰ Κατηχητικά μας Σχολεῖα** στὴ Χώρα Κυθήρων, τὸ Λιβᾶδι, τὸν Κάλαμο, τὸ Κεραμωτό, τὰ Φράτσια, τὸν Ποταμό, τὸν Καραβᾶ καί τὴν Ἁγία Πελαγία. Ἡ **Σχολὴ Γονέων** κατὰ μῆνα στά Πνευματικὰ Κέντρα Κεραμωτοῦ καί Ποταμοῦ. **Τὰ χορευτικὰ συγκροτήματα** στά **δύο αὐτὰ Πνευματικὰ Κέντρα**. Καί τὰ **Παραρτήματα Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς** στό **Λιβᾶδι, τὸν Ποταμό καί τὸν Καραβᾶ**. Ἀκόμη, **τὰ Πνευματικὰ Κέντρα τοῦ**

Κεραμωτοῦ, τοῦ Λιβαδίου (μέ τὰ γήπεδα ποδοσφαίρου, βόλεϋ, μπάσκετ καί τέννις) καί **τοῦ Καραβᾶ** θά προσφέρουν **τὴν καλὴ ψυχαγωγία καί τίς ἀθλοπαιδιές εἰς τὰ παιδιὰ μας**.

Ἡ **παιδικὴ χορωδία** μέ τὴν **συμμετοχὴ τῶν παιδιῶν ὅλων τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τοῦ νησιοῦ μας προετοιμάζεται** καί ἐκπαιδεύεται ἐπισημονικά μέ τὴν φροντίδα τοῦ ἱερατικοῦ ζευγους, τοῦ π. Παύλου Καλλίκα καί τῆς πρεσβυτέρας του Ἑλένης, μουσικοῦ. Τούς εὐχαριστοῦμε θερμὰ καί ἀναμένουμε...

Ὁ ἑορτασμός τῆς 28ης Ὀκτωβρίου στά Κύθηρα

Στά Κύθηρα, στή Χώρα καί στόν Ποταμό, γιορτάστηκε μέ λαμπρότητα ἡ ἐπέτειος τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940.

Χοροστατόντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων κ. Σεραφεῖμ

στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό Ἐσταυρωμένου Χριστοῦ Χώρας Κυθήρων ἐγίνε Δοξολογία ὥρα 11 π.μ., παρουσία τῶν Ἀρχῶν καί τῶν Σχολείων τοῦ τόπου μας.

Στή συνέχεια στίς 11:30 ἐψάλη ἐπιμνημόσυνη δέηση στό μνημεῖο τῶν πεσόντων, στήν Πλατεία Στάη Χώρας Κυθήρων, καί ἀκολούθησε κατάθεση στεφάνων στό Ἱερόν Πεδιόνη ἀπό τόν Ἀντιδήμαρχο Κυθήρων κ. Γεώργιο Κομηνό, ὡς ἐκπρόσωπο τοῦ ἀπουσιάζοντος Δημάρχου Κυθήρων, τόν Διοικητή Ναυτικοῦ Παρατηρητηρίου Πλωτάρχη κ. Ἐμμανουήλ Ἀμπλιανίτη ΠΝ, τόν Διοικητή Α/Τ Κυθήρων Ὑπαστυνόμο κ. Δημήτριο Τιακούδα, τόν

ἐκπρόσωπο Α/Τ Κυθήρων Ἀρχικλευστή κ. Δημήτριο Κομηνό, τόν Προϊστάμενο Π/Κ Κυθήρων Ἐπιπυραγό κ. Λάζαρο Κωνσταντίνου, τόν Ἐκπρόσωπο Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως Ἐμμανουήλ Δαπόντε καί ἀπό τήν ἐκπρόσωπο τῆς Μαθητιώσας Νεολαίας Κυθήρων Κωνσταντίνα Φατσέα.

Ἐν συνεχείᾳ κρατήθηκε ἐνός λεπτοῦ σιγῆ στήν μνήμη ὅσων θυσιάστηκαν γιά νά εἶμαστε σήμερα ἐλεύθεροι καί ἀκολούθησε ἡ ἀνάκρουση τοῦ Ἐθνικοῦ Ὕμνου ἀπό τήν Φιλαρμονική Ποταμοῦ.

Τόν πανηγυρικό τῆς ἡμέρας ἐκφώνησε ὁ Ἀντιδήμαρχος τοῦ Δήμου μας κ. Γεώργιος Κομηνός, Συνταξιούχος Φιλολόγος καί τ. Λυκειάρχης τοῦ Λυκείου Κυθήρων.

Κατόπιν, κατά τά εἰωθότα, ἐγίνε ἡ ἀπονομή τῶν ἀριστείων καί τῶν βραβείων προόδου στούς μαθητές τοῦ Γυμνασίου καί τοῦ Λυκείου Κυθήρων, πού πρῶτευσαν καί ἀρίστευσαν κατά τό προηγούμενο σχολικό ἔτος.

Χρηματικά βραβεῖα ἀπένευμε στούς μαθητές ἡ

Ἡ εἰς Πρεσβύτερον Χειροτονία τοῦ π. Παύλου Καλλίκα

Τό Σάββατο 14 Ὀκτωβρίου 2017 ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυθήρων κ. Σεραφεῖμ ἐτέλεσε τήν Θεία Λειτουργία εἰς τόν Ἱερόν Ναόν Ζωοδόχου Πηγῆς-Ἰλαριωτίσσης Ποταμοῦ, συλλειτουργοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Παροναξίας κ. Καλλινίκου καί μέ τήν συμμετοχή πλειάδος Ἱερέων καί προέβη εἰς τήν εἰς Πρεσβύτερον Χειροτονία τοῦ Ἱερολογιωτάτου Διακόνου π. Παύλου Καλλίκα.

Ὁ λόγος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Σεραφεῖμ πού ἐξεφώνησε κατά τήν χειροτονία:

Ἱερολογιώτατε καί λιαν ἀγαπητέ μοι Ἱεροδιάκονε π. Παῦλε,

Μετά παρέλευσιν ἡμῶν ἀπό τήν εἰς Διάκονον χειροτονίαν σου, καί ἀφοῦ μέ ὑποδειγματική εὐλάβεια καί ταπεινώσει δικήνῃς εἰς τόν πρῶτον βαθμόν τῆς Ἱερωσύνης «*ἐν παντί συνιστῶν ἑαυτόν ὡς Θεοῦ Διάκονον*» (Β΄ Κορ. στί 4), καλεῖσαι σήμερα «*ἐν Ἐκκλησίᾳ πληθοῦση*» (μέ τήν τιμητική παρουσία καί συλλειτουργία τοῦ προσφιλεστάτου μοι καί πολύ σεβαστοῦ σέ σένα Σεβ. Μητροπολίτου Παροναξίας κ. Καλλινίκου καί μέ τήν συμμετοχή, τόσον τοῦ ἀγαπητοῦ μοι Πνευματικοῦ σου Πατέρα Ἰγουμενοῦ καί Ἱεροκήρυκος

π. Λουκά, ὅσον καί τῶν περιστοιχοῦντων σε σεβασμίων Πατέρων καί Ἀδελφῶν), νά λάβης τόν δεύτερο τῆς Ἱερωσύνης βαθμόν, νά κατασταθῆς Πρεσβύτερος τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας.

Ἡ πνευματική χαρά καί εὐφροσύνη γιά τό συντελούμενο αὐτό ἱερό γεγονός εἶναι ἐκδηλες

στά πρόσωπα ὄλων τῶν συμμετεχόντων στήν ἱερή μας αὐτή λατρευτική Σύναξι, ἀλλά καί σοῦ αὐτοῦ, μετά τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας σου, τῶν οἰκείων, γνωρίμων καί συγγενῶν σου.

«*Ἡμέρα χαρμόσυνος καί εὐφροσύνης ἀνάπλευας*», κατά τήν ἐκφρασί Ἱεροῦ Ὑμνογράφου

Συνέχεια στή σελ. 32.

Ἱερά Μητρόπολις Κυθήρων, τό Τριφύλλιο Ἴδρυμα, τό Κυθηραϊκό Ἴδρυμα Πολιτισμοῦ καί Ἀνάπτυξης (Κ.Ι.Π.Α.) καί ὁ Κυθηραϊκός Σύνδεσμος Ἀθηνῶν (ἀπό τό Κληροδότημα Ἀνδρέα Στάη).

Ὁ ἑορτασμός συνεχίστηκε μέ ἑλληνικούς χορούς ἀπό τά Δημοτικά Σχολεῖα Χώρας καί Καρβουνάδων, καθῶς καί ἀπό τούς μαθητές τῆς τρίτης τάξης τοῦ Λυκείου μας.

Οἱ ἐπετειακές ἐκδηλώσεις ἐκλείσαν μέ τήν παρέλαση τῶν μαθητῶν τῆς Πρωτοβάθμιας καί Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης.

Γενικός Τελετάρχης τῆς ἑορτῆς ἦταν ὁ Καθηγητής Φυσικῆς Ἀγωγῆς κ. Δημήτριος Ἀνδρικόπουλος καί οἱ ἐκδηλώσεις καλύφθηκαν μουσικά ἀπό τήν Φιλαρμονική Ποταμοῦ, μερίμνη τοῦ Διευθυντοῦ τῆς κ. Παναγιώτη Λευθέρη.

Λαμπρός ἦταν καί ὁ ἑορτασμός στόν Ποταμό, παρουσία τῶν Ἀρχῶν τοῦ τόπου.

Ἡ Φιλαρμονική Ποταμοῦ συνόδευσε τήν παρέλαση τῶν παιδιῶν τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ, τοῦ Νηπιαγωγείου καί τοῦ ἑξαθέσιου Δημοτικοῦ Σχολείου Ποταμοῦ.

Τά ποιήματα πού ἐκφωνήθηκαν ἀπό τούς μαθητές καί μαθήτριες, ἀλλά καί οἱ χοροὶ ἔδωσαν τόν πανηγυρικό τόνο τοῦ ἑορτασμοῦ.

της Εκκλησίας μας. Έν βαθεία συστολή και επιγνώσει, ανταποκρινόμενος στην κλήσι του 'Επισκόπου σου, προσέρχεσαι ενώπιον του φρικτού Θουσιαστηρίου διά να λάβης **«τὴν τῆς Ἱερατείας χάριν»** και τὴν ἱεράν παρακαταθήκην του τελειν τὴν ἀναίμακτον θυσίαν και τὰ ἱερά και ἅγια Μυστήρια τῆς Ἀγίας μας Ἐκκλησίας.

«Ἡ Θεία Χάρις ἡ πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα και τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα» θά σέ ἀναδείξει ἐντός ὀλίγου ποιμένα και διδάσκαλο τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας και συλλειτουργό και συ-

νεργό στην Ἑνορία αὐτῆ τῆς Παναγίας μας τῆς Ἰλαριώτισσας Ποταμοῦ του ἀγαπητοῦ και σεβαστοῦ εἰς ὅλους μας Πρωτ. π. Πέτρου Μαριάτου, του Ἰατροῦ.

Γιά τὸ ὑψηλό αὐτὸ ἱερατικό και ποιμαντικό λειτουργήμα, πού μέ τὴ Χάρι του Θεοῦ ἀναλαμβάνεις ἀπὸ σήμερα, προτιμῶ ἀντὶ ἄλλων παραιναιτικῶν λόγων νά σοῦ ὑπομνήσω ἐν συντομίᾳ τὴν ἐμπνευσμένη διδαχὴ γιά τὸν Ποιμένα και τὴν Ἱερατική του Διακονία ἀπὸ τὴν γραφίδα του μεγάλου του 20οῦ αἰῶνα Ἀγίου τῶν καιρῶν μας Νεκταρίου Ἐπισκόπου Πενταπόλεως του θαυματοβρύτου, τὸν ὁποῖο ἐσύ ἀπὸ τὰ παιδικὰ σου χρόνια ἐτιμοῦσες και ἐπεκαλεῖσο στην Ἁγιοβάδιση νῆσο τῆς Αἰγίνης.

«...Ὁ Ποιμένας ὀφείλει ὄχι μόνο νά διαφυλάξει τὴν ποιμνὴ του ἀλώβητη, περιφρουρώντας τὴν ἀπὸ παντοῦ και ἀγρυπνώντας γι' αὐτήν, ἀλλά και ἔχει ὑποχρέωση νά τὴν ὀδηγή σέ ζωηφόρα πνευματικά «βοσκοτόπια», νά θεραπεύη τὶς ἀσθενείες τῆς, νά ἀπομακρύνη τούς «λύκους» πού ἐξορμοῦν ἐναντίον τῆς και νά τὴν σώξει (ἀπὸ πνευματικούς κινδύνους)».

«Ὁ ποιμένας, συνεχίζει ὁ ἱερός Πατήρ, ὀφείλει νά εἶναι τὸ ἀλάτι τῆς γῆς, γιά νά ἀλατισθῆ

(πνευματικά) ἡ γῆ, ὀφείλει νά εἶναι ζυμάρι, γιά νά ζυμωθῆ ὄλο τὸ (πνευματικό) φύραμα τῆς ποιμνῆς του, ὀφείλει νά εἶναι φῶς, πού νά φωτίζη τὰ πέρατα...».

(Ὁλόκληρη τὴν προσφώνησι του Σεβασμιωτάτου θά τὴν βρῆτε στην ἱστοσελίδα μας).

Στὴν συνέχεια ὁ χειροτονούμενος Διάκονος π. Παῦλος ἀντιφώνησε μέ βαθεία συγκίνησι, λέγοντας τὰ ἐξῆς: (μικρὸ ἀπόσπασμα δημοσιεύουμε ἐδῶ. Ὅλη τὴν ὁμιλία του θά βρῆτε στην ἱστοσελίδα μας).

«...Μά αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ παρουσία του Ἁγίου Πνεύματος σήμερα γεννᾶ και μιά «δυσκολία». Κάτι τέτοιες ὥρες, στερεῦει τὸ δοχεῖο τῆς σκέψης, ἀτονοῦν οἱ δυνάμεις του νοῦ, φτωχαίνει τὸ νόημα τῶν λέξεων και ὁ λόγος, ἀδύναμος και ἰσχνός, εἶναι ἀδύνατον νά ἐξεέλθει.

Μά μιά καρδιά ζητᾶ νά κραυγάζει **«Δόξα τῷ Θεῷ και δόξα στην Μακροθυμία Του»**. Και παλλόμενη, ἀπὸ τὰ βάθη τῆς νά ξεπηδήσει ἀβίαστα μιά πηγαία Δοξολογία πρὸς τὸν Πανοικτίρμονα και Φιλάνθρωπο Θεό.

Μιά καρδιά ζητᾶ νά προσφέρει ἕνα οὐρανομήκη **«Εὐχαριστῶ»** πρὸς τὸν Θεό, ἀπευθυνόμενο ὁμως, ἀφετηριακά, πρὸς ὅλους ἐσᾶς, πού σήμερα εἶστε παρόντες. Εὐχαριστῶ ὅλους ἐσᾶς, τὰ ἀδελφία μου ἐν Χριστῷ, και αὐτὴ ἡ εὐχαριστία ὅλων μας, τελικά, ἀναπέμπεται και ἀντιπροσφέρεται στὸν Θεό.

Μιά καρδιά ἰκετεύει και θερμοπαρακαλεῖ. Θερμοπαρακαλεῖ τὴν Μητέρα του νησιοῦ μας, τούς προστάτες Ἁγίους τῶν Κυθηρῶν, πού τούτη τὴν ὥρα και αὐτοὶ πανηγυρίζουν και μετέχουν στὴν χαρὰ τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, θερμοπαρακαλεῖ, νά μεσιτεύουν, ἔτι περισσότερο, γιά τούς Χριστιανούς μας, τὸν κλῆρο και τὸν λαό.

Τέλος, ἀδελφοί μου Χριστιανοί, ἱερεῖς και Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, διὰ τῶν εὐχῶν και προσευχῶν σας, ἐλπίζω, πιστεύω, εὐχομαι και προσεύχομαι αὐτὴ ἡ Θεία Χάρις, ἡ αἰτία τῆς Χαρᾶς μας, νά ἀναπληρώνει τὶς πολλὰς μου ἐλλείψεις, και νά θεραπεύει τὶς ἀδυναμίες μου. Ὡστε, νά δοξάζεται τὸ Ἅγιο Ὄνομα του Κυρίου μας. Ἡ διακονία μου νά εἶναι ἄμεμπτη και καθαρὴ ἐνώπιον Του. Τὸ ποιμνιο νά εἶναι ἀπόλυτα προσανατολισμένο στην Πανοκρατορική μορφή Του, χορτασμένο μέ τὴν θεία λατρεία Του, και μοναδικὰ ὀχυρωμένο στην γλυκύτατη ἀγκάλη τῆς Παναγίας Μητέρας Του...»

Ἡ «Σχολή Γονέων» τόν Ὀκτώβριο 2017

Τό Σάββατο 14 Ὀκτωβρίου 2017 στό Πνευματικό Κέντρο Ποταμοῦ καί τήν Κυριακή 15 Ὀκτωβρίου 2017 στό Λεονταίνιο Πνευματικό Κέντρο Κεραμωτοῦ, ἔγινε ἡ μηνιαία Σύναξις τῆς Σχολῆς Γονέων καί Κηδεμόνων. Ὁμιλήτρια ἡ Καθηγήτρια Θεολόγος τοῦ Λυκείου Κυθήρων κ. Ἐλένη Μεγαλοκονόμου-Σοφίου μέ θέμα: «**Ἐνα φῶς ἀσκητικῆς Ἱεραποστολῆς γιά τήν οἰκογένεια καί τήν κοινωνία**».

Ἡ ὁμιλία τῆς ἦταν ὀλόκληρη ἀφιερωμένη σέ ἕνα ὀλοφώτεινο ἀστέρι πού γεννήθηκε πρῖν ἀπό 120 ἀκριβῶς χρόνια στίς 2 Ὀκτωβρίου τοῦ 1897 (ἡμέρα ἑορτασμοῦ τῶν Ἁγίων Κυπριανοῦ καί Ἰουστίνης) στήν Κωνσταντινούπολη, τήν Γερόντισσα Γαβριηλία Παπαγιάννη, κατά κόσμον Αὐρηλία.

Ὁ πατέρας τῆς εὐπορος ξυλόμενος τῆς πρόσφερε ἕνα περιβάλλον μέ πολλές ἀνάσεις στό πατρικό της σπίτι στό Φανάρι. Ἀπό τά ἀδέλφια τῆς (τέσσερα στόν ἀριθμό) εἶχε μεγάλο σύνδεσμο μέ τή μεγάλη ἀδελφή τῆς, τή Βασιλική. Ἦταν ἐκεῖνη πού τῆς πρωτομίλησε γιά τόν Θεό. Ἰδιαίτερα στενή καί ἀγαπητική σχέση εἶχε μέ τή μητέρα τῆς τή Βικτωρία Χριστάκη-Παπαγιάννη. Ὡς μαθήτρια φοίτησε στό Ζάππειο Παρθεναγωγεῖο, στό ἱστορικό Πέρα. Κατ' οἶκον διδάσκειτα γαλλικά, ἀγγλικά, μουσική καί πιάνο. Μετά τό Γυμνάσιο, συνεχίζει τίς Σπουδές τῆς στήν Ἑλβετία, στήν Σχολή Γεωπονικῆς τοῦ Estavayer-Le-Lac. Εἶχε μιά ἰδιαίτερη ἀγάπη γιά ὅλα τά φυτά «μιλοῦσε» καί «ἐπικοινωνοῦσε» μαζί τους.

Δίνει ἐξετάσεις καί παρακολουθεῖ στό Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο τήν Φιλοσοφική Σχολή. Τό τέλος τῶν σπουδῶν τῆς, ἡ πνευματική τῆς ἀναζήτηση καί ἡ ἐπιθυμία νά προσφέρει μέ ὅλους τούς τρόπους καί μέ ὅλα τά μέσα βοήθεια στόν πάσχοντα, τήν βρίσκει στήν Ἀθήνα, ὅπου καί ἀρχικά ἐργάζεται σέ μιά ἰδιωτική ψυχιατρική κλινική.

Ἐπειτα κατά παραχώρηση τοῦ Θεοῦ Θελήματος τήν βρίσκουμε στήν Ἀγγλία, ὅπου πῆγε μόνη καί ὅπως θά τό συνήθιζε ἀπό ἐκεῖ καί πέρα χωρίς καθόλου χρήματα. Ἐκεῖ βρῆκε διάφορες ἐργασίες, πολλούς καί ἀγαπημένους φίλους, βοήθησε πλῆθος ἀπόρων ἀσθενῶν καί ἀνέργων, ἐπίσης φρόντιζε προσωπικά καί χωρίς νά ὑπολογίζει τήν προσωπική τῆς ξεκούραση καί καλοπέραση πολλούς φτωχοῦς καί ἀρρώστους.

Στήν Ἀγγλία σπουδάζει γιάτρος ποδολόγος,

εἰδικότητα σπάνια καί πολύ ἰδιαίτερη, πού θά τῆς φανεῖ πολύ χρήσιμη στό πνευματικό της ἔργο, ἀφοῦ ἀπό τά πόδια ἔφτανε στήν καρδιά!

Κι ἔρχεται τό 1945 πού τελειώνει ὀριστικά ὁ πόλεμος καί ἐπιστρέφει στήν Ἑλλάδα μέ τήν ἀνθρωπιστική ἀποστολή βοήθειας γιά νά διευθύνει τήν Γεωργική Σχολή τῆς Θεσσαλονίκης.

Δύο χρόνια ἀργότερα ἐπιστρέφει στήν Ἀθήνα, ὅπου καί ἀνοίγει τό Θεραπευτήριό τῆς στήν περιοχή τοῦ Κολωνακίου, στήν ὁδὸ Σόλωνος καί Μασσαλίας, ὡς ἰατρός ποδολόγος. Σκοτωνόταν στήν δουλειά. Ἡ ζωή τῆς: ἐλάχιστο φαγητό, αὐστηρή τήρηση τῶν νηστειῶν, καθημερινή ὀλόθερμη καί ἀδιάλειπτη προσευχή καί δουλειά ἀπερίσπαστη. Θεράπευε τά πόδια, ἀλλά ἄκουγε γιά ὄρες τήν ἐξομολόγηση τῆς πάσχουσας ψυχῆς καί συμβούλευε, συντρόφευε, παραστεκόταν, συμπονοῦσε καί συμπορευόταν προσευχόμενη γιά ὄρες στόν γλυκύτατο Ἰησοῦ γιά τόν κάθε ἀνθρώπο. Κέρδιζε πολλά χρήματα 500 ἕως καί 600 δραχμές τήν ἡμέρα. Ἔως τό βράδυ δέν εἶχε πεντάρα. Πλήρωνε σ' ἕναν τυφλό τό ἐνοίκιο, σ' ἕναν ἀνεργο ἀγόραζε ρούχα καί τρόφιμα, σποῦδαζε ἀπορροῦς νέους φοιτητές, φρόντιζε καί ἀνακούφιζε κάθε πρόβλημα οικονομικό ὅποιουδήποτε τῆς χτυποῦσε τήν πόρτα. **«Μοῦ εἶναι ἀδύνατο, ἔλεγε, νά μὴν δώσω σέ ὅποιον μοῦ ζητάει»!!!**

Στίς 24 Μαρτίου τοῦ 1954 πεθαίνει ἡ ἀγαπημένη τῆς μητέρα μέ τήν ὁποία εἶχε στενότατο ψυχικό καί πνευματικό σύνδεσμο καί ἡ ὁποία σέ κάθε ἀποστολή τῆς τήν συνδεδεε μέ τά ἐξῆς λόγια: «Πῆγαινε παιδί μου καί μὴν σέ νοιάζει, ἐγώ θά εἶμαι ἐδῶ νά σέ περιμένω». Τήν ἡμέρα πού ἔφυγε ἡ μητέρα τῆς, ἀρχίζε γιά κείνη ἡ Μεγάλη περιπέτεια τῆς Πίστης

Συνέχεια στή σελ. 32.

της και της ολοκληρωτικής άφοσίωσης στον Κύριο.

Τότε ξεκίνησε η μεγάλη ιεραποστολική της δράση στην Ινδία όπου έμεινε για 5 χρόνια. Εκεί βοήθησε ακατάπαυστα πληθους λειπρών και άρρώστων χωρίς κανένα μέτρο προφύλαξης, και τούς έδειχνε άπεριορίστη αγάπη, κάνοντας πράξη τὰ λεγόμενα του μακαριστού Γέροντος Πορφυρίου, πού έλεγε πώς πρέπει νά γίνεται ή πραγματική Ιεραποστολή, άκόμα και ανάμεσα σέ ανθρώπους, πού δέν πιστεύουν στον Χριστό, πού έλεγε ότι ή αγάπη πρὸς τόν Χριστό δέν έχει όρια, τό ίδιο και ή αγάπη πρὸς τόν πλησίον και ότι πρέπει νά εκτείνεται παντού, στά πέρατα τής γής, σέ όλους τούς ανθρώπους.

Είχε άπόλυτη έμπιστοσύνη στον Θεό, ήταν άφημένη στην Πρόνοιά Του. Έλεγε ότι κάποτε οι Άγγελοι τής είπαν ότι αυτό πού μετράει πιά πολύ είναι τό ποσόν και τό ποιόν τής αγάπης πού δίνεις στους άλλους χωρίς διακρίσεις!

Έκανε σημαντικές γνωριμιές. Γνώρισε τήν Μητέρα Τερέζα, τόν Sivananda, τόν Baba Amte (Ινδός δικηγόρος & ανθρωπιστής, πού παράτησε τήν ταχτοποιημένη ζωή του και, μέ πολλή προσωπική εργασία και αγώνα, ίδρυσε μαζί μέ τήν οικογένειά του ένα χωριό κατοικίας & περιθαλψής λεπρών στη Ζούγκλα), τήν Indira Gadi κόρη του Mahatma Gadi. Ήταν φίλη του Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ και τής μητέρας του, πού βρήκε τόν ίδιο θάνατο μέ τόν γιού της.

Μετά τήν Ινδία βρέθηκε στά Ίμαλάια για έναν χρόνο μέ λιτή τροφή, μόνη μέ τό Θεό, σέ ώρες άτελείωτης καλλιέργειας τής νοεράς προσευχής. Τότε κατάλαβε ότι ό Μοναχισμός είναι ένας άνώτερος τρόπος ζωής. Έτσι γίνεται Μοναχή στην Βηθανία σ' ένα Μοναστήρι. Εκεί ξεχώρισε μέ τήν ακατάπαυστη και ακούραστη προσφορά της, μέ τήν αγάπη και τήν ύπομονή της. Κι εκεί πού νόμιζε ότι αυτή θά ήταν πλέον ή ζωή της άρχισε πάλι τὰ ταξίδια για νά βοηθήσει, νά μιλήσει για τόν Χριστό και νά αγαπηθεί από όλον τόν κόσμο.

Πηγαίνει στην Πάτμο, όπου και συναντά τόν Μεγάλο όπως έλεγε ή ίδια Γέροντα Αμφιλόχιο Μακρή, και τής δίνει τήν εύχή του για έσωτερική ιεραποστολή. Έτσι έρχεται στην Άθήνα τό 1980, όπου έκανε έγχειρηση για νά θεραπευτεί από τήν 100% τύφλωση του άριστερου ματιού της.

Άκολουθεί ή έξωτερική ιεραποστολή στην Άφρική μέ τόν άείμνηστο Ιεραπόστολο π.Χρυσόστο-

μο Παπασαραντόπουλο, όπου ό Γέροντας τής είχε αναθέσει τήν Γραμματεία, και ή Άθήνα.

Στήν Άθήνα έρχεται πάλι χωρίς νά έχει ούτε χρήματα ούτε κατάλυμα για νά μείνει. Πηγαίνει νά εκκλησιαστεί στον Άγιο Λουκά Πατησίων. Εκεί μετά τό πέρας τής Θείας Λειτουργίας έρχεται ό Έφημέριος του Ίερού Ναού ό πατέρας Άγαθάγγελος Μιχαηλίδης και τής παραδίδει τὰ κλειδιά ενός σπιτιού στο κέντρο τής Άθήνας στά Πατήσια. Τό άσκητήριο τής όδου Πάρου και Μηδείας.

Παραμένει στο σπίτι των Άγγέλων, όπως τό άποκαλούσαν τὰ πνευματικά της παιδιά και όπου κάθε μέρα δεχόταν και εύεργετούσε πνευματικά εκατοντάδες πονεμένους και παραστρατημένους ανθρώπους και τούς βοηθούσε. Μετά άκολουθεί ή Αίγινα και ή Λέρος, όπου και ίδρύει τήν Μονή των Άγίων Άγγέλων μέ τήν πνευματική της κόρη, τήν άδελφή Γαβριηλία τήν νεώτερη. Εκοιμήθη σέ ηλικία 95 ετών, στις 28 Μαρτίου του 1992 στο Μοναστήρι των Άγγέλων, άνασηκώνοντας τὰ χέρια της πού πρόσφεραν και θεράπευαν μία όλόκληρη ζωή όλους τούς ανθρώπους σέ όλα τὰ μήκη και τὰ πλάτη τής γής στον Άγαπημένο της, Άγγελικό Ουρανό... Εψάλη ή Έξοδιος Άκολουθία για Μεγαλόσχημη Μοναχή και τήν ώρα πού τήν συνοδεύανε Μοναχές στον τάφο ό Μητροπολίτης Νεκτάριος θέλησε νά δει για τελευταία φορά τό πρόσωπο της.

Κανείς δέν άνέπνεε. Όσοι τό είδανε κάνανε τόν Σταυρό τους και λένε ότι δέν υπάρχουν λόγια για νά περιγράψουν τό πρόσωπο του ανθρώπου πού είδανε... Μία γερόντισσα πού γύρισε όλο τόν κόσμο, έκανε ιεραποστολή, υπηρέτησε τούς λεπρούς και τούς άνήμπορους μέσα στις ζούγκλες κινδυνεύοντας ή ίδια! Μέ τήν προσευχή της και ή ζωή της δίδασκε τήν Όρθόδοξη πνευματικότητα. Μέσα από όλη τήν πορεία τής ζωής της, πού τόσο γλαφυρά μάς άνέλυσε ή αγαπητή μας Ελένη Μεγαλοκονόμου, μέσα από τήν ζωντανή ήχογράφηση τής φωνής της, αλλά και από τὰ άποφθέγματα πού αναγνώσαμε στην όθόνη.

Η ζωή μας και τό προσωπικό μας παράδειγμα είναι αυτό πού συγκινεί, αναγεννά και άλλοιώνει, ενών τὰ λόγια μένουν άκαρπα. Η καλύτερη ιεραποστολή γίνεται μέ τή στάση μας, τήν αγάπη μας, τήν πραότητα μας. Έτσι ακριβώς όπως έκανε ή Γερόντισσα Γαβριηλία, αυτό τό παράδειγμα αγιότητος, άσκητικής διακονίας, προσφοράς. Άς έχουμε όλοι τήν εύχή της.

‘Η «Σχολή Γονέων» τόν Νοέμβριο 2017

‘Η Σχολή Γονέων τής 18ης & 19ης Νοεμβρίου 2017 ήταν ένα στρογγυλό τραπέζι με θέμα: «**‘Η έφηβεία, αξία του άμεριστου ενδιαφέροντος όλων μας**», υπό τήν ευθύνη και τόν συντονισμό τής κ. Γιάννας Καραβοκύρη, Θεολόγου και Έκκλησιαστικής Υπαλλήλου τής ‘Ι. Μητροπόλεώς μας.

Συμμετείχαν σ’ αυτό δύο πολύ αγαπητοί σέ όλους μας άνθρωποι τής μικρής μας κοινωνίας. ‘Ο Αϊδ/τος Πρωτ/ρος-Ίατρος π. Πέτρος Μαριᾶτος και ό συντ/χος Έκπαιδευτικός τής Πρωτοβάθμιας Έκπαιδευσης κ. Δημήτρης Λουράντος, ό γνωστός σέ όλους μας «Δάσκαλος».

Στήν αρχή τής συζητήσεως δόθηκε ό όρισμός τής έφηβείας από τήν κύρια όμιλήτρια και καθορίστηκε ό στόχος του στρογγυλου αυτού τραπεζιου, πού δέν ήταν άλλος από τήν ευαισθητοποίηση όσων έχουν έφηβους στό σπίτι τους, όσων ασχολούνται διδακτικά μέ έφηβους, όσων πρόκειται νά έχουν παιδιά ή έχουν παιδιά πού θά γίνουν έφηβοι, γιά τήν περίοδο τής έφηβείας μέ τίς πολλές αντιφάσεις, αντιθέσεις, εντάσεις και παραλογισμούς.

Σημειώθηκε ότι τό γεγονός τής δυσκολίας πού έχει αυτή ή ηλικία δέν είναι σημερινό. Αναφέρεται στην αρχαία βιβλιογραφία από τόν ‘Ησίοδο, απ’ τόν ‘Αριστοφάνη και από τόν Σωκράτη.

Σταχυολογήθηκαν οι περιγραφές του ‘Αγίου ‘Ιωάννου του Χρυσοστόμου, ό οποίος ομοιάζει τήν νεότητα «*μέ φουρτουνιασμένο πέλαγος, γεμάτο από άγρια κύματα και επικίνδυνους ανέμους*», ή «*μέ φωτιά πού απλώνεται γρήγορα και κατακαίει τά πάντα γύρω της*», αλλά και του J.J. Rousseau ό οποίος αποκαλεί τήν έφηβεία «δεύτερη γέννηση». «*Γεννιέσαι δύο φορές*, λέει ό Ρουσσώ. *‘Η μία γέννηση οδηγεί στην άπλή ύπαρξη και ή άλλη στην ίδια τή ζωή*».

Χαρακτηριστικός και ό τίτλος του βιβλίου του π. Βασιλείου Θερμού «Ταραγμένη άνοιξη». Δείχνει ό τίτλος τήν αντίθεση πού έχει αυτή ή ηλικία. Ταραγμένη μέν, άνοιξη δέ.

‘Απαντήθηκαν στό στρογγυλό αυτό τραπέζι πολύ σημαντικά έρωτήματα:

Πότε ξεκινάει και πότε τελειώνει ή έφηβεία; ‘Αν είναι ή έφηβεία άρρώστεια.

Πώς βίωσαν οι όμιλητές τίς αλλαγές στον τρόπο τών εφήβων μαθητών - παιδιών τους;

Πώς έρμηνεύεται τό γεγονός ότι τά παιδιά σ’ αυτήν τήν ηλικία από τήν μία θέλουν τήν μόνωση και από τήν άλλη κάνουν σαν τρελλά γιά νά ένταχθοϋν κάπου, είτε αυτό είναι ομάδα τών φιλάθλων του γηπέδου, είτε είναι ή παρέα στό σχολείο;

Γιατί έχει τόσο μεγάλη άγωνία ό έφηβος νά άρέσει στους γύρω του;

Τί σημαίνει ή σύγκρουση γιά τόν έφηβο;

Πού όφείλεται αυτή ή αναστάτωση πού βιώνει ό έφηβος;

Πότε πρέπει νά αρχίσουμε έμεις οι γονείς τήν φροντίδα έν όψει ενός εφήβου παιδιου μας;

Τό νά φροντίζουμε από μικρή ηλικία νά διαπλάθουμε τό παιδί μήπως συνεπάγεται στέρση τής έλευθερίας του;

Τί είδους διαπαιδαγώγηση πρέπει νά χρησιμοποιήσουν οι γονείς;

Πώς οι γονείς θά είναι ικανοί νά παράσχουν μία άγωγή κατάλληλη γιά τό παιδί τους και πόση σημασία έχει τό δικό τους παράδειγμα; και τέλος:

Πόσο σημαντικό ρόλο μπορεί νά διαδραματίσει ένα διαζύγιο τήν ώρα τής έφηβείας;

Οι άπαντήσεις πού δόθηκαν από τούς όμιλητές στά άνωτέρω έρωτήματα ήταν πολύ

Συνάχεια στή σελ. 34.

ούσιαστικές και διαφωτιστικές για όλους μας. Επιγραμματικά μόνο τονίζουμε εδώ ότι:

Οι γονείς θα πρέπει ν' άρχισουν τήν έτοιμασία για τόν έφηβο ή τήν έφηβή τους πριν ακόμη τήν σύλληψη του παιδιού τους.

Τό πρώτο και βασικό στοιχείο μιάς σωστής σχέσης μέ τά παιδιά μας, μιάς σωστής άγωγής είναι ή αγάπη. Νά επικρατεί αγάπη πρώτα άνάμεσα στους γονείς, ώστε νά μήν δημιουργούνται κενά και προβλήματα στά παιδιά.

Ή σχέση γονέα και παιδιού νά οικοδομείται στην αγάπη, ώστε νά μήν όδηγηθεϊ ποτέ σέ συγκρούσεις και άδιέξοδα. Προσοχή εδώ όχι μόνο στην έλλειψη γονικής αγάπης, αλλά και στις διαστροφές της, οι όποιες μπορεί νά έχουν άσχημη επίδραση στά παιδιά (κτητική αγάπη, ύπερπροστασία, άσυνείδητη προβολή τών γονέων και τών επιθυμιών τους στό πρόσωπο του παιδιού).

Οι γονείς δέν θά πρέπει νά περιορίζονται σέ συμβουλές και νουθεσίες, αλλά οι ίδιοι μέ τήν στάση τους και τό παράδειγμά τους θά έμπνεύσουν τά παιδιά τους.

Στό θέμα του διαζυγίου ό π. Πέτρος Μαριάτος ήταν κατηγορηματικός. Ή βλάβη για τά παιδιά χωρισμένων γονιών είναι άνεπανόρθωτη και καμμία «κατάλληλη διαχείριση» ενός διαζυγίου δέν κάνει ώστε νά μήν ύπάρχουν

συνέπειες για τά παιδιά.

Τήν συζήτηση έκλεισε ή συντονίστρια του στρογγυλού αυτού τραπέζιου κα Γιάννα Καραβοκύρη μέ τήν πληροφορία πρώτα ότι ύπάρχει Μονάδα Έφηβικής Ύγείας τής Β΄ Παιδιατρικής Κλινικής του Νοσοκομείου Παίδων Παναγιώτη και Άγλαίας Κυριακού, ή όποία άπευθύνεται σέ έφήβους 11-18 ετών και παρέχει ύπηρεσίες, πού καλύπτουν τό φάσμα τών άναγκών τής ηλικίας αυτής. Μας είπε, επίσης, ότι για τούς γονείς είναι μία μεγάλη εύκαιρία ή έφηβεία για νά συνειδητοποιήσουν ότι τά παιδιά δέν είναι ούσιαστικά δικά τους, αλλά είναι πλάσματα του Θεού και είναι άλλοι άνθρωποι. Είναι αυτοί πού θά μας βοηθήσουν νά καταλάβουμε και ποιό είμαστε έμεις.

Είναι καλό ν' αλλάζουμε κι έμεις μαζί μέ τά παιδιά και νά μιλάμε στά παιδιά γι' αυτή τήν αλλαγή, αλλά και στόν Θεό για τά παιδιά μας. Πόσο βαρύς είναι ό σταυρός ενός γονιού, πού δέν έχει τόν Θεό νά συμβουλευθεϊ για τό πώς θά μιλήσει στόν έφηβο του και πώς θά τόν βοηθήσει! Θερμές εύχαριστίες στην εισηγήτρια κ. Γιάννα Καραβοκύρη και στους συμμετέχοντες σ' αυτήν τήν έποικοδομητική συζήτηση για τήν έφηβεία. Δέν ήταν μόνο οι ιδιότητες του γιατρού και του εκπαιδευτικού, αλλά και οι προσωπικές τους έμπειρίες σάν γονέων και παππούδων, πού τόσο μας βοήθησαν και μας φωτίσαν.

Έκδήλωση στό Γηροκομείο Κυθήρων

Έγινε στις 10 Αυγούστου 2017 ή έτήσια καθιερωμένη έκδήλωση στό Γηροκομείο Κυθήρων μέ Παράκληση τήν όποία τέλεσε ό Μητροπολίτης μας κ. Σεραφείμ. Στην έκδήλωση οι συγκεντρωθέντες διαπίστωσαν τήν αξία του έργου έξωτερικής θερμομόνωσης, τό όποιο έχει ήδη ολοκληρωθεϊ μέ τή δωρεά τών 200.000 δολ. Αύστρ., ή όποία έγινε μέ τήν πρωτοβουλία του όμογενούς κ. Ί. Καλλίνικου, πού παρέστη στην έκδήλωση.

Στή σύντομη όμιλία του ό Πρόεδρος του Ίδρύματος κ. Έμμ. Καλοκαιρινός άναφέρθηκε στην τεράστια προσπάθεια για νά λειτουργεί σωστά τό

Ίδρυμα έξ αίτίας τής φορολογικής του άφαίμαξης και στή συνέχεια έπέδωσε τιμητική πλακέτα στόν Εύεργέτη κ. Παν. Τζάννε-Κορωνίτη, για λογαριασμό του όποίου μίλησε ή έγγονή του.

Τά 60 χρόνια του Τριφυλλείου Ίδρύματος

Στίς 11 Αυγούστου 2017 τά Κυθηραϊκά Σωματεία Πειραιώς-Αθηνών γιόρτασαν στήν Ίερά Μονή του Όσιου Θεοδώρου στά Κύθηρα τά 60 χρόνια του Τριφυλλείου Ίδρύματος καί τής ίδρυσης του Νοσοκομείου Κυθήρων. Στήν τελετή, στήν όποία παρέστη μεγάλος αριθμός Κυθηρίων καλωσόρισε ό Γ.Γ. του Ίδρύματος κ. Ν. Γλυτσός καί χαιρέτισαν, ό Δήμαρχος Κυθήρων κ. Ευστράτιος Χαρχαλάκης καί, έκ μέρους τών Σωματείων ό κ. Βρεττός Κυπριώτης, Πρόεδρος τής Κυθηραϊκής Αδελφότητας.

Ό Πρόεδρος του Τριφυλλείου κ. Έμμανουήλ Καλοκαιρινός μίλησε γιά τήν προσφορά του Ίδρύματος στό νησί καί τούς κατοίκους του, ένώ κύριος προσκεκλημένος όμιλητής ήταν ό Αντιπρόεδρος τής Βουλής κ. Νικήτας Κακλαμάνης, ό όποίος αναφέρθηκε στήν άξία του εύεργετισμού γιά τήν Έλλάδα. Ακολούθησε προβολή βίντεο μέ μαρτυρίες γιά τήν ιστορία του Ίδρύματος καί άναμνήσεις άπό τήν πορεία του άπό τόν επίτιμο Πρόεδρό του καθηγητή κ. Γεώργιο Κασμάτη. Ακόμη, έγινε άπονομή άναμνηστικής πλακέτας στόν όμογενή κ. Ίωάννη Καλλίτικο γιά τή μεγάλη προσφορά 200.000 δολλαρίων Αύστραλης. Τά χρήματα κάλυψαν τήν δαπάνη του έργου τής θερμοπροσοψης του Γηροκομείου Κυθήρων.

Στή συνέχεια άπηθύθυε θερμή προσλαλιά ό

Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Σεραφεΐμ, ό όποίος συνεχάρη τούς συνδιοργανωτάς τής έπετειακής αύτης έκδηλώσεως, τόν Πρόεδρο κ. Καλοκαιρινό καί τό Δ.Σ. του Τριφυλλείου γιά τήν σημαντική προσφορά του στά Κύθηρα καί τό

Ό κ. Ίω. Καλλίτικός παραλαμβάνει τιμητική πλακέτα άπό τόν Αντιπρόεδρο τής Βουλής κ. Νικήτα Κακλαμάνη.

Γηροκομείο του νησιού μας καί εύχήθηκε νά γίνεται κάθε καλοκαίρι, άν είναι δυνατόν, μιά έκδήλωσι μπροστά στό Γενικό Τριφύλλιο Νοσοκομείο μέ διαφάνιες, πού νά δείχνουν τήν ιστορία καί τήν προσφορά τών δύο αύτων θυγατρικών εύαγών Ίδρυμάτων (Νοσοκομείου καί Γηροκομείου) του Τριφυλλείου Ίδρύματος. Η όλη έκδήλωσις έκλεισε μέ τά τραγούδια τής Κυθηραϊκής χορωδίας «Κεϋθος».

Λόγω έλλείψεως χώρου στό παρόν τεϋχος ή Σχολή Γονέων του Δεκεμβρίου, ή Χριστουγεννιάτικη γιορτή τών Καθηγητικών μας Σχολείων καί οι άλλες Χριστουγεννιάτικες γιορτές τών Σχολείων μας, ό Μέγας Έσπερινός τών Χριστουγέννων στόν σπηλαιώδη Ίερό Ναό τών Μητάτων, οι έργασίες άνακαινίσεως-άποκαταστάσεως του σεισμόπληκτου Ένοριακού Ναού τών Μητάτων καί οι χειροτονίες δύο νέων Κληρικών τής Ίερας Μητροπόλεως μας στό έπόμενο τεϋχος.

Παλιά έκκλησάκια στόν Ποταμό

“Αν περπατήσει κάποιος στους χωματόδρομους, τά μονοπάτια, τούς λόγγους, τς ρεματιές και τς χαράδρες τής περιοχής τού Ποταμού, θά συναντήσει - κρυμμένα μέσα σέ βράχια, σπηλιές και κατάφυτες πλαγιές, έκκλησάκια άγνωστα στους πολλούς. Ταπεινά και άπέριττα, παραμένουν μάρτυρες μιās άλλης εποχής, καθώς μιλουν ψιθυριστά μέ τήν έκφραστική σιωπή τους...

Κοντά τους, όσο πιάνει ένα γύρω τό μάτι, σκαρφαλωμένοι στίς πλαγιές τών λόφων, μικροί οικισμοί: «**Κουφάρικα**», «**Βύθουλας**», «**Καπονιάνικα**», πανέμορφα στό φώς και στόν πρασινο-γάλανο φόντο τού λόγγου και τής θάλασσας, γοητεύουν τήν όραση και τόν νοῦ... Οί γεροντότεροι Ποταμίτες τούς θυμοῦνται νά κατοικούνται και οί κάτοικοι νά πηγαινοέρχονται στόν Ποταμό μέ τά πόδια. Και τά λίγα παιδιά τους νά κάνουν τήν ίδια διαδρομή γιά τό Σχολείο...

Μέ έκπληξη ανακαλύψαμε πρίν δέκα χρόνια - μέ οδηγό τόν αξέχαστο Στρατη Θεοδωρακάκη - τόν “**Άγιο Γεώργιο στοῦ «Άλή τό λιόφυτο**». Πρόκειται

γιά παλιά πετρόχτιστη έκκλησιά, ίσως τών μεταβυζαντινών χρόνων, κολλημένη στήν ρίζα ενός μεγάλου βράχου. Σώζονται άκέρια οί τοίχοι και ή σκεπή, δέν υπάρχουν όμως ίχνη Άγιογραφιών.

Πιο γνωστό είναι τό έξωκκλήσι τών “**Άγιών Άρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ**, τό οποίο λειτουργείτα κάθε χρόνο στις 8 Νοεμβρίου, μέ πολλούς Ποταμίτες και Άγιοπελαγιώτες νά πηγαίνουν στή γιορτή τού “**Ξεστράπηγου**”. (Εύνόητο πώς πρόκειται γιά λαϊκή παραφθορά τής λέξεως «Άρχιστράτηγος»).

Άπέναντι από τήν ρεματιά τών **Κουφάρικων**, κάτω από τά σπίτια τών **Καπονιάνικων**, ύπάρχει τε-

λείως κρυμμένη από σκίνα και πουρνάρια ή **έκκλησία τής Άγίας Τριάδος**.

Άπό τήν άλλη μεριά (στόν κεντρικό δρόμο πρós τήν Άγία Πελαγία), άν στρίψουμε άριστερά μετά τήν διασταύρωση πρós τό Θέατρο, και ύστερα από λίγα μέτρα άσφαλτο, μπαίνουμε σ’ ένα σχετικά βατό χωματόδρομο, όπου καλαίσθητες πινακίδες μάς οδηγούν σέ δύο έκκλησάκια: Τόν “**Άγιο Νικήτα** και τόν “**Άγιο Άρτέμιο**. Ο δευτερος ναϊσκος είναι σέ σπηλιά.

Ο “**Άγιος Νικήτας** στα “**Κουφάρικα**» είναι μία καμάρα μέ θολωτή κόγχη Ήρου, πού διατηρείται άριστα μετά τήν - κάπως άτεχνη - άποκατάσταση τής στέγης από τήν Αρχαιολογική Υπηρεσία, πρó 20ετίας. Τó έντυπωσιακό στοιχείο εδω είναι οί θαυμάσια διατηρούμενες άγιογραφίες - τοιχογραφίες. Ειδικώτερα, ή **Εικόνα τής Σταυρώσεως έχει άπαράμιλλη έκφραση τών προσώπων**. Ο Ναός είναι

της ύστεροβυζαντινής περιόδου, οι δέ άγιογραφίες (σύμφωνα με σχετική άφιερωματική έπιγραφή) του 1561. Η Έκκλησία αυτή λειτουργείται κάθε χρόνο στις 15 Σεπτεμβρίου, στην μνήμη του Άγιου.

Τόν Σεπτέμβριο του 2016, ό ειδικός περί τά άρχαιολογικά και τά σπηλαια Κωνσταντίνος-Προκόπης Τρίμης μās άποκάλυψε κάτι για τό όποιο ψάχναμε μάταια: **τόν σπηλαιώδη Ναό του Άγιου Άρτεμίου**, χαμένον σε δασώδη περιοχή, 300-400 μέτρα πάνω από την χαράδρα της Κάλανης (τοπικά λεγομένης Γκάλανης ή Γάλανης). Τόν τρόπο να όδηγηθεϊ ό κ. Τρίμης στο έκκλησάκι του τόν είχε ύποδειξει ή γιαγιά Φωτεινή. Με τόν Βασίλη Τρίμη (τόν πατέρα) φθάσαμε στην σπηλιά μετά και από μπερδέματα σε δασωμένα... δήθεν μονοπάτια και χωράφια. Η έκπληξη μας ήταν μεγάλη! Σ' αυτό συνέτεινε όχι μόνο ή όμορφιά του τοπίου, αλλά και ή διαπίστωση ότι ή σπηλιά ήταν σχεδόν...άόρατη: Μπορούσες να περάσεις δίπλα από τόν βράχο και

να σου διαφύγει ή είσοδος. Μιά είσοδος με μικρή χαμηλή καμάρα από πελεκητή πέτρα. Μπαίνοντας στην σπηλιά βρίσκεσαι σ' ένα χώρο-περίπου 3x6 μέτρα με όξυκόρυφη ψηλή όροφή, από τούς συμβαλλόμενους τεράστιους βράχους. Βασιλεύει άπόλυτο σκοτάδι, ώστε είναι άπαραίτητο κάποιο φώς. Ένα τμήμα του χώρου καταλαμβάνει τό στενόχωρο Ίερό, πού όμως διασώζει μία πέτρινη Άγία Τράπεζα, ένα μικρό ραφάκι, και ειδικό χώρο για την Πρόθεση, με χαραγμένο μάλιστα και εικονογραφημένο στοιχειώδη Σταυρό. Στόν μικρό τοίχο πού «χωρίζει» τό Ίερό από τόν υπόλοιπο χώρο, σώζεται - άρκετά φθαρμένη - **Εικόνα του Χριστού με τό Ευαγγέλιο**.

Έντός λίγων ημερών ένα αύτοσχέδιο συνεργείο από την κ. Χρυσούλα Χαραλαμποπούλου, τόν κ. Άλέξη Χρυσοστάλλη και τόν κ. Γιώργο Παν. Ίε-

ρέως Μεγαλοκονόμο βάλθηκε να καθαρήσει και να σημαδέψει τά μονοπάτια. Έτσι, με την βοήθεια του Γιαννακούλη Φαρδούλη (και της... μπουλντόζας του βέβαια) μπορέσαμε να πραγματοποιήσουμε

την πρώτη μετά από πολλά χρόνια Θεία Λειτουργία στόν Άγιο Άρτέμιο. Αυτό έγινε στις 10 Οκτωβρίου 2016. Πλήθος ανθρώπων βρέθηκαν στόν θαυμάσιο τόπο και ή χαρά ήταν διάχυτη.

Άργότερα, τό έκκλησάκι συμπληρώθηκε με λίγες φορητές Εικόνες, ένα «κορνιζαρισμένο» κείμενο της Ίστορίας του, και ένα μεταλλικό περίτεχνο μανουάλι, κατασκευή και δωρεά του Τηλέμαχου Μπελέση.

(Άξιζει να γραφεϊ, ότι ή σπηλιά του Άγιου Άρτεμίου χρησιμοποιήθηκε πολλές φορές για κρυψόγυτο. Στην διάρκεια της Γερμανικής κατοχής οι ντόπιοι έκρουβαν από τούς έχθρους ένα Νεοζηλανδό στρατιώτη, ό όποιος κατάφερε να γλυτώσει. Παντρεύτηκε Τσιριγοτοπούλα και έζησαν μαζί στην Νέα Ζηλανδία).

Η έμπειρία από την άνακάλυψη τέτοιων μικρών Ναϊσκων είναι συγκλονιστική και ταυτόχρονα διδακτική: Άναλογίζεται κανείς την Πίστη, πού είχαν οι προγονοί μας. Μιά Πίστη πού τούς όδηγούσε να χτίζουν σε κάθε έρημη και άπόκρημη γωνιά μικρές, άπλές, και άπέριττες έκκλησίες, άπαραίτητες για την καθημερινή Λατρεία τους στόν Πλάστη, Δημιουργό και Σωτήρα τους. Λατρεία πού νοηματοδοτούσε την ζωή τους, διαφέντευε τούς μόχθους και τούς πόνους τους, θυμίζοντάς τους πώς, είτε στην πόλη, είτε στο χωριό, είτε στα όμορφα άπομονωμένα μέρη του καμάτου τους δέν είναι μόνοι!

Αϊδ/τος Πρωτ. π. Πέτρος Μαριάτος

Συγχαρητήρια του Σεβ. Μητροπολίτου μας Σεραφείμ πρός τούς έπιτυχόντες μαθητές και μαθήτριες του Γενικοῦ Λυκείου μας (έτος 2017)

Άγαπητά μου παιδιά,

Η έπιτυχία σας στις Πανελλήνιες εξετάσεις και η εισαγωγή σας στα Άνώτατα και Άνώτερα έκπαιδευτικά Ίδρύματα της Χώρας μας μās προξένησε μεγάλη χαρά και ικανοποίηση.

Σās συγχαίρουμε θερμότατα γι' αυτό σας τό σπουδαίο επίτευγμα. Σās εύχομαι πατρικά και όλoψυχα καλή φοίτηση, καλή πρόοδο, καλές και έπιτυχημένες σπουδές. Νά έχετε καλή ύγεια και πλούσια τήν Θεία δύναμι και εύλογία στή νέα σας στα-

διοδρομία.

Στούς καλούς γονείς και τήν οικογένειά σας νά μεταδώσετε τις ένθερμες αυτές συγχαρητήριες εύχές μου.

Και πάλιν σās συγχαίρω όλoθερμα. Καλή πρόοδο και καλή φοιτητική χρονιά.

Μέ πατρικές εύχές και αγάπη
Ο Μητροπολίτης

† Ο Κυθήρων Σεραφείμ

Γενικό Λύκειο Κυθήρων - Έπιτυχοῦσες και έπιτυχόντες 2017 στήν τριτοβάθμια εκπαίδευση

Έπώνυμο	Όνομα	Όν. Πατρός	Όν. Μητρός	Σχολή Έπιτυχίας	Ίδρυμα
Άνέστης	Ιωάννης	Σπυρίδων	Φωτεινή	Άξιοποίησης Φυσικών Πόρων και Γεωργικής μηχανικής (Αθήνα)	ΓΕΩΠ. ΠΑΝ. ΑΘ.
Άργεϊτής	Ιωάννης	Παναγιώτης	Θεοδοσία	Επιστημών τής Προσχολικής Αγωγής & Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (Ρόδος)	ΠΑΝ. ΑΙΓΑΙΟΥ
Βέρνοτσα	Έλσα	Γιάννης	Λουίζα	Οικονομικών Επιστημών (Ρέθυμνο)	ΠΑΝ. ΚΡΗΤΗΣ
Γεωργά	Παναγιώτισσα Θεοδώρος	Δέσποινα		Τεχνολόγων Γεωπόνων (Ηράκλειο)	ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ
Δαπόντες-Τσέρης	Εμμανουήλ	Άντώνιος	Γεωργία	Τεχνολογίας ήχου & μουσικών οργάνων (Ληξούρι)	ΤΕΙ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
Έλμαζάι	Γιουλιά	Καστριότ	Έλενα	Μηχανικών Όρυκτών Πόρων (Χανιά)	ΠΟΛ/ΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Θωμάι	Άντώνιος	Λαζάρ	Βερόνικα	Οικονομικής Επιστήμης (Πειραιάς)	ΠΑΝ. ΠΕΙΡΑΙΩΣ
Καλλιγέρου	Κυριακή	Άνδρέας	Μαρία	Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής (Πειραιάς)	ΤΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ
Κασμάτη	Όλμπία	Ιωάννης	Φωτεινή	Διοίκησης Έπιχειρήσεων (Άγιος Νικόλαος)	ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ
Μεμουσάι	Έτλέβα	Άγκιμ	Μιρέλα	Κοινωνικής Έργασίας (Αθήνα)	ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ
Μητρολόρης	Σταῦρος	Βίκτωρ	Έλισάβετ	Ήλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών (Χανιά)	ΠΟΛ/ΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Μπελόβα	Κλοντιάν	Φιτίμ	Σερβέτε	Χημείας (Θεσσαλονίκη)	ΑΠΘ
Νοταρά	Μεταξία-Ελένη	Πέτρος	Άδαμαντία	Διοίκησης Έπιχειρήσεων (Λάρισα) - Διοίκηση Έπιχειρήσεων	ΤΕΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
Πετροχείλος	Ιωάννης	Χαράλαμπος	Ελένη	Ήλεκτρολόγων Μηχανικών ΤΕΙ (Χαλκίδα)	ΤΕΙ ΣΤΕΡ. ΕΛΛΑΔΑΣ
Σταματάκου	Καλλιόπη-Μυρτώ	Παναγιώτης	Νανά	Κλωστοϋφαντουργών Μηχανικών ΤΕΙ (Πειραιάς)	ΤΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ
Τρακάδα	Μυρτώ	Χρήστος	Ελένη	Χημείας (Αθήνα)	ΕΚΠΑ
Τριφύλλη	Μαρίνα	Εμμανουήλ	Ελίνα	Χημείας (Ηράκλειο)	ΠΑΝ. ΚΡΗΤΗΣ
Φατσέα	Ειρήνη	Γεώργιος	Βασιλική	Εκπ/κών Η/λγων Μηχ/κών & Εκπ/κών Η/λκών Μηχ/κών - Εκπαιδευτικών Ήλεκτρονικών Μηχανικών	ΑΣΠΑΙΤΕ

Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυθήρων και Άντικυθήρων κ. Σεραφεΐμ από του Ίουλίου έως και του Δεκεμβρίου του 2017 έλειτούργησε ή έχοροστάτησε σέ: Έσπερινούς, Άκολουθίες και κατά περιπτώσεων εκήρυξε τόν Θείο Λόγο εις τούς Ιερούς Ναούς:

1. Ν. Άγιών Άναργύρων - Ξερουλάκι: 1/7, 31/10.
 1. Μονήν Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης: 2/7, 15/7, 1/8, 2/8, 14/8, 15/8, 23/9, 24/9, 25/9, 21/11, 26/12.
 1. Ν. Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης Κάστρου Χώρας: 14/8.
 1. Ν. Άγιου Γεωργίου-Καρβουνάδων: 6/7, 9/8, 15/11, 18/12.
 1. Ν. Άγίας Κυριακής-Άλεξανδράδων: 7/7.
 1. Ν. Άγιου Προκοπίου-Καραβά: 7/7, 8/7.
 1. Ν. Έσταυρωμένου Χριστού-Χώρας: 9/7, 30/7, 2/8, 9/9, 14/9, 15/10, 28/10, 3/12, 22/12.
 1. Ν. Άγιου Σπυριδωνος-Καλοκαιρινών: 15/7, 11/8, 21/10, 12/12.
 1. Ν. Άγιου Χαλαλμπους-Καραβά: 16/7, 23/7.
 1. Ν. Άγιου Νικολάου-Αύλεμνος: 16/7, 6/12.
 1. Ν. Άγίας Μαρίνης-Δρυμάνος: 17/7, 3/12.
 1. Ν. Προφήτου Ηλιού-Ποταμού: 19/7.
 1. Ν. Προφήτου Ηλιού-Άγιου Ηλία: 20/7, 4/8.
 1. Ν. Τιμίου Προδρόμου-Στραποδίου: 22/7, 5/8, 16/9.
 1. Ν. Άγ. Πελαγίας: 22/7, 23/7, 3/8, 5/11, 22/11, 19/12, 24/12.
 1. Ν. Άγ. Ταβιθά Λεβαδείας: 9/12.
 1. Μονήν Όσιου Θεοδώρου Κυθήρων: 30/7, 3/8, 11/8.
 1. Μονήν Άγίας Ελέσης-Πούρκου: 31/7, 1/8, 14/8, 14/12.
 1. Ν. Άγίας Τριάδος-Άλεξανδράδων: 2/8, 29/10, 31/12.
 1. Ν. Άγιου Μηνά Λογοθετιανικών: 3/8, 23/12.
 1. Ν. Παναγίας Έλεούσης-Άραιών: 4/8.
 1. Ν. Άγιου Νικήτα-Καλάμου: 4/8, 14/9, 15/9.
 1. Ν. Μεταμορφώσεως-Άρνιαδικών: 5/8.
 1. Μονήν Άγίας Μόνης: 5/8, 6/8, 22/9, 2/12.
 1. Ν. Μεταμορφώσεως του Σωτήρος-Κεραμωτού: 6/8, 8/11.
 1. Ν. Άγιου Έλευθερίου-Δοκάνων: 7/8, 15/12.
 1. Ν. Άγιου Γεωργίου-Μητάτων: 7/8.
 1. Ν. Άγιου Μηνά-Διακοφτίου: 7/8, 10/11.
 1. Ν. Άγιων Πάντων-Γουδιανικών: 8/8.
 1. Ν. Άγίας Πατρικίας-Καραβά: 8/8.
 1. Ν. Έσταυρωμένου Χριστού-Πιτσιανικών: 9/8, 13/9.
 1. Ν. Υπαπαντής του Χριστού (Κακή Μελισσα): 9/8.
 1. Ν. Παναγίας Όδηγητριάς-Καλάμου: 10/8, 20/11.
 1. Ν. Άγιου Νικολάου-Κυπριωτιανικών: 10/8, 5/12.
 Ίερόν Παρεκκλήσιον Γηροκομείου: 10/8.
 1. Ν. Άγιου Άντωνίου-Καστριανικών: 11/8.
 1. Ν. Άγίας Ειρήνης Κατουνίου: 12/8.
 1. Ν. Ίλαριωτίσσης Ποταμού: 13/8, 23/9, 14/10, 23/10, 23/11, 20/12, 25/12.
 1. Ν. Άγ. Αικατερίνης (Μετ) Σινά: 10/12.
 1. Ν. Άγιου Χαλαλμπους-Μυλοποτάμου: 13/8, 3/9.
 1. Ν. Παναγίας Έλεούσης-Φρατσιών: 13/8.
 1. Ν. Άγιου Γερασίμου-Ποταμού: 16/8, 19/10.
 1. Ν. Άγιου Μύρωνος-Άντικυθήρων: 16/8, 17/8, 4/11, 16/12, 17/12.
 1. Ν. Αναλήψεως Χριστού-Αραχώβης: 20/8.
 1. Ν. Άγίας Άναστασίας Ποταμού: 21/12 και Χώρας: 21/12.
 1. Ν. Άγιου Σπυριδωνος-Καψαλίου: 26/8, 11/12.
 1. Ν. Άγιου Χαλαλμπους-Φρατσιών: 26/8, 1/9.
 1. Ν. Άγιου Βασιλείου-Λογοθετιανικών: 27/8.
 1. Ν. Άγιου Ίωάννου-Γερακαρίου: 28/8.
 1. Ν. Άγιου Ίωάννου-Καψαλίου: 29/8.

1. Ν. Παναγίας Δέσποινας-Καραβά: 31/8.
 1. Ν. Άγιου Μάμαντος-Πετρονίου: 1/9 και Λιβαδίου: 2/9.
 1. Ν. Άγιου Γεωργίου Ποταμού: 13/12.
 1. Ν. Αναλήψεως Σωτήρος-Κάτω Λιβαδίου: 2/9, 22/10, 16/11, 4/12.
 1. Ν. Άγιου Ίωάννου-Άγριοιές: 3/9, 4/9.
 1. Ν. Γενέσιον Θεοτόκου-Καταφυγάδι: 7/9.
 1. Ν. Γενέσιον Θεοτόκου-Κακοπέτρι: 8/9, 14/12.
 1. Ν. Παναγίας Μανωλίτσας-Φρατσιών: 8/9.
 1. Ν. Παναγίας Κοντελετούς-Λειβαδίου: 10/9.
 1. Ν. Άγίας Σοφίας-Καλάμου: 16/9, 17/9.
 1. Ν. Άγίας Σοφίας-Μυλοποτάμου: 16/9.
 1. Ν. Άγιου Ευσταθίου-Σταθιανικών: 19/9, 20/9.
 1. Ν. Άγιου Ίωάν. Θεολόγου εις τόν Λαχόν: 25/9.
 1. Ν. Άγιου Ίωάν. Θεολόγου Λειβαδίου: 26/9.
 1. Ν. Άγιου Γεωργίου-Καλησπεριανικών: 27/9, 3/11.
 1. Μ. Άγίας Τριάδος-Θεσσαλονίκης: 30/9.
 1. Μ. Γενέσιου τής Θεοτόκου-Θεσσαλονίκης: 1/10.
 1. Ν. Άγιου Λουκά-Μαντοχωρίου: 17/10, 18/10.
 1. Ν. Άγιου Άρτεμίου-Στραποδίου: 20/10.
 1. Ν. Άγιου Δημητρίου-Λογοθετιανικών: 25/10.
 1. Ν. Άγιου Δημητρίου-Πούρκου: 26/10.
 1. Ν. Άγιων Άναργύρων-Φατσαδικών: 1/11.
 1. Ν. Άγιου Άκινδύνου και τών σύν αυτώ Στραποδίου: 1/11, 2/11.
 1. Ν. Άγιου Γεωργίου-Κατελουζιανικών: 2/11.
 1. Ν. Άγιου Γεωργίου-Άντικυθήρων: 5/11.
 1. Ν. Παμμεγίστων Ταξιαρχών-Ποταμού: 7/11.
 1. Ν. Παμμεγίστων Ταξιαρχών-Καραβά: 7/11.
 1. Ν. Παμμεγίστων Ταξιαρχών-Τραβασαριανικών: 8/11.
 1. Ν. Άγιου Γεωργίου-Λιβαδίου: 9/11, 12/11.
 1. Ν. Άγιου Ίωάννου Χριστοστόμου Χώρας: 12/11, 13/11, 14/11.
 1. Ν. Άγ. Νικολάου Κρασα: 5/12.
 1. Ν. Παναγίας Μητάτων: 24/12.
 1. Ν. Εισοδίων τής Θεοτόκου-Λεβαδείας: 19/11.
 1. Ν. Εισοδίων τής Θεοτόκου-Κοντολιανικών: 20/11, 30/12.
 1. Ν. Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης Νέου Φαλήρου: 26/11.
 1. Ν. Άγ. Βαρβάρας Χώρας: 3/12.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

«ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ»

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΥΘΗΡΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ
 ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ
 ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ:

Πρωτοπρ. Παναγιώτης Μεγαλοκόντος, Γ.Α.Ε.
 Ίωάννα Καραβοκύρη, Θεολόγος

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΣ: ΔΟΜΗ Ο.Ε. 210 9310605

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ:

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΥΘΗΡΩΝ, ΚΥΘΗΡΑ 80 100
 Τηλ.: 27360 31281, 31202 Fax: 27360 31202
 E-mail: imkythiron@imkythiron.gr

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Ὁ ἁγιασμός τοῦ Ε/Γ-Ο/Γ ΙΟΝΙΣ στὸν Πειραιᾶ καὶ ἡ ὑποδοχὴ του στὰ Κύθηρα

Τὸ βράδυ τῆς Πέμπτης 26/10/2017 ἔγινε στὸ Λιμάνι τοῦ Πειραιᾶ ὁ Ἅγιασμός στὸ πλοῖο ΙΟΝΙΣ, τὸ ὁποῖο δρομολογήθηκε στὰ Κύθηρα, ἐπαναφέροντας τὴν ἀκτοπλοικὴ ὁμαλότητα στὴν περιοχὴ μετὰ ἀπὸ περίπου 4 μῆνες.

Στὴν τελετὴ τῶν ἐγκαινίων μίλησε ὁ Δήμαρχος Κυθῆρων κ.Εὐστράτος Χαρχαλάκης, παρέστησαν ἑκατοντάδες Κυθῆριοι, Ἀντικυθῆριοι, Κρήτες καὶ μέλη τῆς ναυτιλιακῆς κοινότητας, Βουλευτές καὶ ὁ Ὑπαρχηγός τοῦ Λ.Σ. Τὸν Ἅγιασμό τέλεσε ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς π. Νήφων, ἐνῶ ὁ κ. Δήμαρχος δώρησε στὸν Πλοίαρχο κ. Δημήτριο Λαδᾶ μιά εἰκόνα τοῦ Προστάτη τῶν Ναυτικῶν Ἁγίου Νικολάου.

Ἱστορικὴ μέρα γιὰ τὸ νησί μας, ἡ 27ῆ Ὀκτωβρίου 2017, ἡμέρα Παρασκευῆ, ὅπου τὸ πλοῖο «Ἴονις», πραγματοποίησε τὸ παρθενικὸ του ταξίδι πρὸς τὰ Κύθηρα.

Τὸ πλοῖο ἀναχώρησε στὶς 2 τὸ μεσημέρι ἀπὸ

τὸν Πειραιᾶ μετὰ προορισμὸ τὰ Κύθηρα καὶ τὰ Ἀντικύθηρα.

Ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ τὸ συγκεκριμένο πλοῖο θὰ ἀναχωρεῖ κάθε Παρασκευῆ καὶ Τρίτη. Τὸ μήκος τοῦ πλοίου ΙΟΝΙΣ εἶναι 96,30 μ, πλάτος 17,40 μ. καὶ βύθισμα 4,40 μ.

Ἄκρως συγκινητικὴ ἡ εἰκόνα ὄλων τῶν συμπατριωτῶν μας ποὺ παραβρέθηκαν στὸ λιμάνι τῶν Κυθῆρων γιὰ νὰ ὑποδεχθοῦν τὸ πλοῖο, μετὰ ἓνα τεράστιο χαμόγελο σχηματισμένο στὰ πρόσωπα μικρῶν καὶ μεγάλων.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Σεραφεῖμ μετὰ Αἰδέου. Ἱερεῖς καὶ οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Τοπικῶν Ἀρχῶν (Ἀντιδήμαρχοι, Διοικητές, Πρόεδρος Ε.Ε.Π.Κ.Α. καὶ λοιποὶ) παρέστησαν στὴν ἐγκάρδια ὑποδοχὴ τοῦ νέου περιφερειακοῦ μας

πλοίου καὶ καλωσόρισαν θερμὰ τοὺς πλοιοκτῆτες, τὸν καπετάνιο καὶ τὸ πλήρωμά του.

Ἀνεπέμφθησαν ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο εὐχαριστήριες εὐχές καὶ δεήσεις πρὸς τὸν Πανάγαθο Κύριο καὶ Θεὸ μας γιὰ τὴ μεγάλη Του αὐτῆ δωρεὰ καὶ εὐλογία γιὰ τὰ νησιά μας, μετὰ ἀπὸ τίς ὁποῖες ἀπηύθυνε ἐνθερμη προσλαλίᾳ χαρέτισε ὁλόψυχα τὸ μεγάλο αὐτὸ γεγονός καὶ συνεχάρη θερμὰ τοὺς πλοιοκτῆτες, τὸν πλοίαρχο καὶ τὸ πλήρωμα, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο γιὰ τὴν λύσι αὐτοῦ τοῦ μεγάλου προβλήματος καὶ εὐχήθηκε νὰ μὴ εἶναι προσωρινή.

Καλοτάξιδο καὶ στεριωμένο ἄς εἶναι τὸ καινούργιο μας πλοῖο!